Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği
TÜSAD

Solunum Aktüel

Yıl: 14 Sayı: 38 www.solunum.org.tr

SOLUNUM 2024'TE YENİLİKLER ELE ALINDI

MUZAFFER METİNTAŞ: SOLUNUM BİLİMİNE ADAMIŞ 40 YIL

STETESKOPTAN YAPAY ZEKAYA TIP

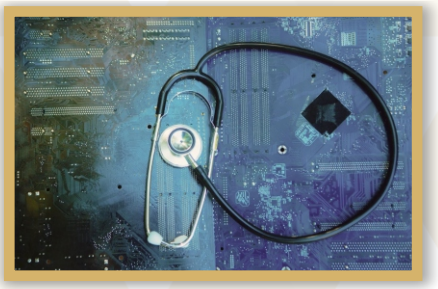

EKİP RUHUYLA 55. YILIMIZI KUTLAYACAĞIZ

>> Dr. Şule Akçay
TÜSAD Başkanı

Bu yıl SOLUNUM 2024 ile 46. Uluslararası Katılımlı Yıllık Kongresi'ni gerçekleştiren TÜSAD, yeni yıla yeni umutlarla giriyor. Ekip ruhu ile verimli bir çalışma dönemi geçiren Merkez Yönetim Kurulumuz, görev süresinin üçüncü ve son yılına giriyor. TÜSAD'ın 55'inci yaşını kutlayacağımız bu anlamlı yılda, bugüne kadar özenle taşıdığımız bayrağı gururla yeni arkadaşlarımıza devredeceğiz.

Değerli TÜSAD Üyeleri,

Solunum Aktüel'in bu yeni sayısının umut dolu yepyeni bir yılın habercisi olarak keyifle okunması dileklerimle sizleri sevgi ve saygı ile selamlıyorum.

Henüz bir ay önce 46. Yıllık Kongremizde derneğimizin başarılı çalışmalarını birlikte sunduk, paylaştık, hem bilgi paylaşımı yaptık hem de yeni yıl için umutlarımızı tazeledik.
2025 yılı TÜSAD için yine çok özel yıllardan biri, derneğimiz 55'inci yaşını kutlayacak. Kurulduğu 22 Haziran 1970 tarihinden bu yana çok önemli çalışmalara imza atan bir derneğin 55'inci yaşına tanıklık etmek hepimiz için çok büyük bir gurur.

Merkez Yönetim Kurulu olarak görevimizin üçüncü ve son yılına girdiğimiz bu yıl, özenle taşıdığımız TÜSAD bayrağını devretmeden önce, birbirine inanan bir ekip ile çalışmanın keyfini ve konforunu sizinle paylaşmak istiyorum.
Ekip kelimesinin karşılığının tam olarak hakkını veren bir kurulun başkanı olmakla şanslı hissediyorum, gurur duyuyorum. Ekip sözlükte; belirlenen hedeflere ulaşmak için farklı beceri, eğitim ve görüşe sahip kişilerin emek ve bilgilerini birleştirerek oluşturduğu topluluk olarak tanımlansa da, birlikte çalıştığım MYK üyesi arkadaşlarımdan esinlenerek ekip kavramına bazı eklemelerim olacak. Çünkü arkadaşlarımın bende bıraktıkları etkiler meslek hayatımı gerçek anlamda kolaylaştırıyor, çekilir kılıyor.

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği
TÜSAD

"Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği" adına

YAYIN
İmtiyaz Sahibi
Dr. Mecit Süerdem
Yazı İşleri Müdürü
Müşerref Şule Akçay
Editör
Muzaffer Onur Turan
Editör Yardımcıları
Sevinç Sarınç Ulaşlı
Özgür Batum
Şule Taş Gülen
Yayın Koordinatörü
Hatice Yıldırım Somuncu
Yayın Sekreteri
Şima Karadağ
Yönetim Merkezi
Sahrayıcedit Mh. Atatürk Cad.
Aslan Kaptan Çıkmazı Sk. No: 1
K: 3 D: 5 Kadıköy/İSTANBUL
Tel:(0216) 410 22 58 - 59
Faks: (0216) 410 22 60
solunum@solunum.org.tr
www.solunum.org.tr
YAPIM
DOMEDYA
İletişim ve Etkinlik Ajansı
Suadiye Mah. Ark 399
No 399/B 1 Kadıköy, İstanbul
Tel : 0216 970 21 29
Fax: 0850 220 04 51
domedya@domedya.com.tr
Editör:
Nilgün Karataş
Ezgi Aktaş
Grafik Tasarım:
Özlem Yavuz
Yayın Türü
Online olarak yayınlanmaktadır.
www.solunum.org.tr
Yerel süreli yayın
Solunum Aktüel yılda üç sayı olarak yayınlanır.

Gazetede yer alan yazılar izinsiz kullanılamaz. Yayınlanan röportaj veya köşe yazılarındaki görüşler ile ilgili sorumluluk tamamen röportaj veren kişilere ve yazarlara aittir.

ISSN: 1309-5285

Başkan'ın yazısının devamı

Ekip üyeleri zor durumlarda "tek yürek" olabilmeyi başarıyorsa, bunun yaşattığı "güven" duygusu engelleri aşmaya yetiyor. Ekip üyeleri son söyleneceği ilk söylemeyecek denli "sağduyulu" ise, "moral desteği" ile güçlendiriyor. Fikirlerinin doğruluğunu uygun şekilde savunurlarsa "demokratik ortam" korunuyor. Ekip üyeleri ortak kararlaştırılan onlarca kararı, "ketum" bir tutumla, gerekmedikçe paylaşmıyorsa "dayanışma ruhu" pekişiyor.

Ekip üyeleri mesleki rekabet duygusuyla bazı ortamlarda derneğimize yöneltilen eleştiriler için, gerçekleri vurgulayarak önyargıları değiştirmeye çabalıyorsa "haklı" kalabilmenin gururu yaşanıyor.

Ekip üyeleri görev paylaşımında üstlendikleri işlerde harika ürünler ortaya çıkarıyorsa "yaratıcı", işini yaparken yorulsa bile mutlu kalabiliyorsa "güçlü ve pozitif", grupta fikrini söyleyen her bireyi can kulağı ile dinliyorsa "saygılı", çalışmalara katkı sunuyorsa "katılımcı ve yapıcı" oluyorlar ve bu özelliklere sahip üyelerle üretmek keyifli ve kolay oluyor.

En önemlisi ekip üyeleriyle kurduğum ve yıllarca süreceğine inandığım "samimi dostluk", "doyumsuz sohbetler" ile genç arkadaşlarımın enerjisini örnek alıyorum. Elbette her bir üyenin olumlu yönlerini açığa çıkaran, aile sıcaklığını yakaladığımız çalışma ortamını MYK'da birlikte yarattık. Bu ekip ruhu ile verimli bir dönem geçirmemek olanaksızdı. İnsanın her yaşta sürekli eğitim alabileceğini, güçlü iş birliğinin ve desteğin önemini birlikte yaşayarak deneyimledik. Ailemizden ve kurumlarımızdaki mesailerden zaman ayırarak derneğimiz için çalıştığımız bu dönemi her zaman "iyi ki" olarak hatırlayacağız.

İnanarak yazdığım bu cümlelerle ekibin anlamını yorumlamaya, kendi gözümle ekibimizin fotoğrafını çekmeye çalıştım.

Farklı kişilikteki 12 üye olarak ortak bir dil geliştirmemize tüm çalışma arkadaşlarımızın büyük katkıları olduğunu da söylemeliyim. TÜSAD; Şubeleri, Çalışma Grupları, Akademisi, Genç Akademisyenleri ile çok büyük ve sürekli işleyen bir yapı. TÜSAD'ı TÜSAD yapan tüm önceki ekipler gibi bu dönemde de ekibimizin her bir üyesi, özenle ve özveriyle çalışarak gerçekten yararlı ve başarılı işlere imza attılar. Birleştirici ve tamamlayıcı yaklaşımlarıyla derneğimiz, mesleğimiz, toplum sağlığı için emek harcayan tüm üyelerimize tek tek içtenlikle teşekkür ediyorum, her birinizle gurur duyuyorum.

İnanıyorum ki TÜSAD, amaçları doğrultusunda çok daha büyük hizmetler vermeye devam edecek. Bu konuda bizlerin edindiği deneyimlere olduğu kadar, gençlerimizin enerjisine ve azmine de çok güveniyorum.

Duygularımı aktarmak için kelimeler eksik kalsa da dernekte birlikte çalıştığım tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyor, yeni yılın hepimizin hayatına yeni güzellikler getirmesini diliyorum.

TÜSAD 2025 YILINA HAZIR

>> Dr. Muzaffer Onur Turan

Yeni bir sayıda daha sizlerle buluşmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Solunum Aktüel, bildiğiniz üzere yalnızca bir gazete değil, aynı zamanda solunum sağlığını koruma, güçlendirme ve yaygınlaştırma adına verilen büyük bir çabanın bir parçası. Bu misyonun öneminin farkında olarak, TÜSAD üyesi değerli meslektaşlarımızın emeğiyle bu yayını sizlere ulaştırıyoruz. Böylece Solunum Aktüel, salt bir iç iletişim yayını olmaktan çıkıyor, aynı zamanda TÜSAD hafızasını geleceğe taşıyan bir arşiv niteliği kazanıyor.

Bu ay Solunum Aktüel'de 20-24 Kasım 2024 tarihleri arasında başarıyla tamamlanan SOLUNUM 2024'e dair izlenimlerini Prof. Dr. Deniz Köksal ve Prof. Dr. Nilgün Yılmaz Demirci'nin kaleminden okuyacaksınız. Değerli hocalarımız, bizlere büyük emeklerle hazırlanan SOLUNUM 2024'ün alanımıza yaptığı katkıları özetiyor. Teması "Başarı bir yolculuktur… Tükenmeyen nefesle…" olarak belirlenen SOLUNUM 2024'ün hemen ardından bir yıl sonra bizleri yeniden bilimin ışığında bir araya getirecek olan SOLUNUM 2025 için de hazırlıklar hızla başladı. Bayrağı devralan SOLUNUM 2025 Bilimsel Komitesi'ni temsilen Prof. Dr. Berna Kömürcüoğlu, yapmak istediklerini özetleyen bir yazıyla okurlarımızın karşısında.

Her yıl Dünya Akciğer Günü'nde akciğer sağlığına dair farkındalığı artırmak, küresel düzeyde değişim yaratmak ve temiz hava, sağlıklı yaşam koşulları gibi temel hakları vurgulamak adına dünya çapında çalışmalar yapılıyor. TÜSAD olarak biz de bu özel günde herkesin sağlıklı akciğerlere sahip olması gerektiği mesajını güçlü bir şekilde dile getiriyoruz. TÜSAD olarak bileşenlerinden biri olduğumuz Türkiye Solunum Koalisyonu, 27 Eylül 2024'te Ankara'da Büyükşehir Belediyesi'nin de katkılarıyla Dünya Akciğer Günü özel etkinliği düzenledi. Büyük ilgiyle karşılanan etkinlikle ilgili kapsamlı bir yazı bu sayımızda sizlerle.

Hepinizin bildiği üzere, dünyada kasım ayı boyunca akciğer sağlığını korumanın önemini vurgulamak amacıyla çeşitli etkinlikler ve bilinçlendirme kampanyaları düzenleniyor. TÜSAD da Akciğer Kanseri Farkındalık Ayı, Dünya Zatürre Günü ve Dünya KOAH Günü'nün yer aldığı bu dönem boyunca değerli uzman hekimlerimizin birbirinden önemli mesajlarını paylaşarak "Sağlıklı nefes almanın kıymetini bilin" vurgusu yaptı. Bütün bu çalışmaların özetini ilgili dosyada okuyabileceksiniz.

Bu sayımızda, solunum biliminde ve halk sağlığında derin izler bırakmış hem akademik hem de insani yönüyle örnek bir bilim insanı olan, bu yıl SOLUNUM 2024'te ödüllendirdiğimiz Prof. Dr. Muzaffer Metintaş ile yaptığımız röportajı ilgiyle okuyacağınızı düşünüyorum. Çalışmaları solunum sağlığı alanında pek çok yeniliği ve farkındalığı beraberinde getirdi. Kendisinin katkılarını, çalışma disiplinini ve ilham veren hayatını sayfalarımıza taşıyarak sizlere aktarmak istedik.

Bizim için örnek rol model olan hocalarımızın mesleki dönüm noktalarını sayfalarımıza taşıdığımız dergimizin bu sayısında, 1975 yılında asistan olarak başladığı mesleğinde 50'nci yılını kutlayan Prof. Dr. Gülderen Şahin'i ağırlıyoruz. Annesinin "neyi yapmak istiyorsan yap ama en iyisini yap" tavsiyesini benimseyen değerli hocamızın deneyim ve paylaşımları hepimize ilham verecektir diye düşünüyorum.

Akciğerlerimiz sadece vücudumuzun değil, gezegenimizin de sağlığı için yaşamsal öneme sahip. Temiz bir nefes, sağlıklı bir yaşamın temeli. Bu nedenle, bireyden topluma, toplumdan tüm dünyaya yayılan bir farkındalık hareketi yaratmak hepimizin ortak sorumluluğu olacak. TÜSAD bünyesinde faaliyet gösteren çalışma gruplarımızın bu sorumluluğu taşımadaki rolü ise çok büyük. Çalışma gruplarımızın derneğimizin gelişimi için her zaman çok değer verdiğimiz görüşlerini bu sayıda sizlerle paylaşıyoruz.

TÜSAD'ın 55'inci yılını kutlayacağımız 2025 yılı, hepimizin önünde yeni ve beyaz bir sayfa açıyor. Sorumluluğumuz her zamankinden daha ağır. Ama idealist, çalışkan ve azimli meslektaşlarımla bu yolu dayanışma içinde yürüyeceğimize ve her zorluğun üstesinden geleceğimize inancım tam. Hepimiz için taze umutlarla, başarılarla gelmesini dilediğim yeni yılda bu yolculuğa sizi de davet ediyorum.

KONGRE Aktüel

SOLUNUM 2024'te ufuk açan yenilikler ele alındı

Her yıl kendine özgün temasıyla solunum dünyasını bir araya getiren Solunum Kongresi bu yıl yine başarıyla gerçekleşti. "Başarı bir yolculuktur... Tükenmeyen nefesle..." sloganıyla yola çıkan SOLUNUM 2024, katılımcılarına hızla değişip dönüşen bilimsel ve teknolojik gelişmelerin ışığında solunum sağlığının ele alındığı zengin bir bilimsel program sundu.

>> Dr. Deniz Köksal, Kongre Başkanı

>> Dr. Nilgün Yılmaz Demirci, Bilimsel Komite Başkanı

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği'nin (TÜSAD) 46. Uluslararası Katılımlı Yıllık Kongresi "Başarı Bir Yolculuktur, Tükenmeyen Nefesle" teması ile yapıldı. Organizasyon komitesi olarak 20-24 Kasım tarihleri arasında Antalya'da Royal Seginus Otel & Kongre Merkezi'nde yapılan SOLUNUM 2024 Kongresi için bir yılı aşkın süredir büyük bir özveri ve titizlikle çalıştık.

Sloganımızı, "Başarı bir yolculuktur… Tükenmeyen nefesle…" olarak belirledik. Bilimin hayatlarımızı hızla dönüştürdüğü bu çağda, günlük pratiğimize yön veren yenilikleri ve gelecekte karşılaşacağımız değişimleri sizlerle paylaşmak amacıyla, sizlerin beklentilerine yanıt verecek, yeni ufuklar açacak ve başarı yolculuğunuza enerji ve yön verecek bir bilimsel program oluşturduk.

78 OTURUM GERÇEKLEŞTİ

Kongremiz, asistanlar ve sahada çalışan uzmanların talepleri doğrultusunda planlanan 9 kurs ile başladı ve bu kurslar kontenjanların üzerinde yoğun talep gördü.

Bilimsel programımız, göğüs hastalıklarının farklı alanlarına odaklanan konuların, deneyimli konuşmacılar tarafından sunulduğu Ufuk, A, B, C ve D salonlarında 5 paralel oturum şeklinde gerçekleştirildi. Kongre süresince 78 oturum düzenledik.

Bu oturumlar arasında 8 güncelleme, 10 panel, 5 yuvarlak masa, 4 mini konferans, 3 HAP oturumu, 4 editör masası, 3 olgu konseyi, 1 GEAK oturumu, 20 sözlü sunum, 3 interaktif olgu, 2 tamamlayıcı görüş, 2 multidisipliner konsey oturumu, 7 uydu sempozyumu ve 7 workshop yer aldı. Workshoplarımız, kardiyopulmoner egzersiz testleri ve difüzyon, EBUS simülasyon, erişkin aşılama, rijit bronkoskopi-stent uygulamaları, kronik akciğer hastalıklarında havayolu temizleme teknikleri başlıklarındaydı.

UFUK SALONU'NDA YENİ GELİŞMELER ELE ALINDI

Bizler için "ufuk", sadece gökyüzünde bir çizgiyi değil, aynı zamanda mesleğimizde daha ileriye gitmeyi, daha fazlasını keşfetmeyi ve sınırlarımızı aşmayı temsil ediyor. Bu amaçla bilgi ve tecrübelerimizi paylaşarak ufkumuzu genişletmeyi hedeflediğimiz sunumlara ve alanımızdaki teknolojik yeniliklere Ufuk Salonu'nda yer verdik. Geçen yıl formatı nedeniyle yoğun ilgi ve beğeni gören, poliklinik, acil servis ve kliniklerde günlük pratikte sık karşılaşılan sorunlara hızlı, akılcı, pratik çözümler sunan HAP oturumlarını bu yıl da programımıza dahil ettik.

Bu kapsamda, 9 farklı konunun ele alındığı 3 HAP oturumu düzenledik. Yine bu yıl, uluslararası derneklerle yaptığımız işbirliği kapsamında ERS, CHEST ve WABIP ile ortak oturumlar gerçekleştirdik. Bu oturumlarda "Akciğer Kanseri Tarama Programlarının Sağlık Sistemine Entegrasyonu", "Girişimsel Pulmonolojide Kriyobiyopsi Uygulamaları" ve "Santral Havayolu Darlıklarının Yönetimi" gibi önemli başlıkları alanlarında uzman ve değerli bilim insanlarından dinleme fırsatı bulduk.

207 KONUŞMACI AĞIRLANDI 409 BİLDİRİ SUNULDU

Kongremizde sunulmak üzere 610 bildiri başvurusu oldu. Tüm bildiriler bağımsız hakem kurulu tarafından titizlikle değerlendirildi. Değerlendirme sonucunda 409 bildiri kongrede sunulmaya uygun bulundu. Bu bildirilerden 16'sı editör masası, 14'ü olgu konseyi, 127'si sözlü sunum ve 252'si poster sunumu şeklinde sunuldu. Genç meslektaşlarımızın bildirilerini sunabilmeleri için toplam 211 üyemize kongre katılım bursu verildi. Ayrıca, kongremize katılamayan ancak sunum yapmak isteyenlere online sunum yapma olanağı sağlandı.

Bilimsel programımızda toplam 207 konuşmacı ve/veya oturum başkanı görev aldı; bunların 188'i ülkemizden, 19'u ise yurtdışındandı. Yurtdışından gelen değerli misafirlerimizle bilgi alışverişinde bulunarak yeni iş birliklerinin temellerini attık. Ayrıca, geçtiğimiz dönemde emekli olarak hayatlarında yeni bir döneme adım atan değerli hocalarımız Prof. Dr. Ayşe Filiz Koşar, Prof. Dr. Oğuzhan Okutan, Prof. Dr. Zeynep Ferhan Özşeker ve Doç. Dr. Melih Büyükşirin onuruna oturumlar düzenledik. Elim bir kazada kaybettiğimiz Prof. Dr. Süleyman Savaş Hacıevliyagil anısına özel bir oturum gerçekleştirdik.

Kongremizde emeklerin karşılıksız kalmayacağı bir ödül programı da oluşturduk. SOLUNUM 2024'te Prof. Dr. Muzaffer Metintaş hocamıza takdim edilen Üstün Başarı Ödülü ve Doç. Dr. Buğra Kerget'in layık görüldüğü Prof. Dr. Meliha Terzioğlu Bilim Ödülü'nün yanı sıra başarılı pek çok proje de ödüllendirildi. Editör Masası, Sözlü Sunum, Olgu Konseyi, Poster Sunumu, Dikkat Çeken Araştırma ve ERS-HERMES Sınav Katılım Ödülleri de sahiplerini buldu.

Bu yıl ilk kez verilen ve geleneksel hale getirilmesi planlanan Eurasian Journal of Pulmonology En İyi Hakem Ödülü Dr. Ayşe Önal Aral'a takdim edildi. Ayrıca, kongre bilimsel programında yer alan interaktif olgu oturumlarına katılarak en çok doğru cevabı en hızlı şekilde veren 3 katılımcı başarı kupalarını alarak evlerine götürdü.

"Başarı bir yolculuktur…" sloganı ile başladığımız bu yolculukta bizlere eşlik ettiğiniz için teşekkür ederiz. Birlikte başardık, daha nice güzel TÜSAD kongrelerinde buluşmak dileğiyle…

TGHYK GENEL KURULU'NUN EV SAHİPLİĞİNİ TÜSAD YAPTI

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) ve Türk Toraks Derneği (TTD) tarafından ortaklaşa olarak 2000 yılında kurulan Türk Göğüs Hastalıkları Yeterlilik Kurulu (TGHYK) Genel Kurul Toplantısı'na bu yıl TÜSAD ev sahipliği yaptı. Türkiye'de göğüs hastalıkları uzmanlık eğitimini iyileştirmek, düzeyini yükseltmek, uluslararası ve ulusal standartlara uygun hale getirmek amacıyla çalışmalarını sürdüren TGHYK'nin bu Genel Kurul Toplantısı'nda yeni yönetim belirlendi. 21 Kasım 2024 tarihinde gerçekleştirilen TGHYK Genel Kurulu'nda yapılan seçimler sonucunda göreve başlayan hocalarımıza başarılar dileriz.

SOLUNUM 2024 KONGRE DÜZENLEME KURULU

- Deniz Köksal - Kongre Başkanı
- Özgür Batum - Kongre Sekreteri
- Nilgün Yılmaz Demirci - Bilimsel Komite Başkanı
- Berna Akıncı Özyürek - Bilimsel Komite Sekreteri
- Güntülü Ak Solunum - 2023 Başkanı
- Elif Babaoğlu - Kurs Sorumlusu
- Nur Şafak Alıcı - Bildiri ve Web Sorumlusu
- Ayşegül Erinç - Bildiri ve Web Sorumlusu
- Ayshan Mammadova - Bildiri ve Web Sorumlusu
- Merve Ayık Türk - Sosyal Komite
- Can Hepduman - Sosyal Komite

M 2024
OTEL &
, ANTALYA

ımlı Yıllık Kongresi
UNUM

NAZAN ŞEN
ONUR YAZICI
YUSUF AYDEMİR
CELAL SATICI

AYPERİ ÖZTÜRK
SOLUNUM 2024

AYŞE FİLİZ KOŞAR
SEMRA BİLAÇEROĞLU

CAN ÖZTÜRK
SOLUNUM 2024

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği
TÜSAD
46. Uluslararası Katılımlı Yıllık Kongresi
SOLUNUM 2024
20 - 24 KASIM 2024
ROYAL SEGINUS OTEL & KONGRE MERKEZİ, ANTALYA

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği
TÜSAD
46. Uluslararası Katılımlı Yıllık Kongresi
SOLUNUM 2024
20 - 24 KASIM 2024
ROYAL SEGINUS OTEL & KONGRE MERKEZİ, ANTALYA
Başarı Bir Yolculuktur, Tükenmeyen Nefesle...

Basın toplantısında Türkiye'deki ve dünyadaki güncel gelişmelere dikkat çekildi

TÜSAD, akciğer sağlığının bugününün ve yarınının ele alındığı SOLUNUM 2024 kapsamında bir de basın toplantısı düzenleyerek, medya kanalıyla kamuoyunu bilgilendirdi. Gazetecilerin sorularını yanıtlayan TÜSAD hekimleri, bu yılki kongrenin ilk oturumunun yapay zeka ile ilgili olduğunu belirterek, gündemi ve sağlık teknolojilerini yakından takip ettiklerini açıkladılar. Doç. Dr. Melahat Uzel Şener'in moderatörlüğünü yaptığı toplantıda, Türkiye'deki ve dünyadaki güncel gelişmelerle ilgili şu noktalara dikkat çekildi:

AKÇAY: YAPAY ZEKA BİZDEN AKILLI DEĞİL

>> TÜSAD BAŞKANI PROF. DR. ŞULE AKÇAY

TÜSAD Başkanı Prof. Dr. M. Şule Akçay, başta sigara olmak üzere hava kirliliği, mesleki faktörler gibi çeşitli faktörlerle artan solunum ve akciğer hastalıklarına karşı, bir yandan toplumsal farkındalık diğer yandan yeni teknolojiler ile mücadeleyi sürdürdüklerini vurguladı. Bu bağlamda yapay zeka konusunun da gündemlerindeki konulardan biri olduğunu belirten Akçay, özellikle akciğer grafilerinin değerlendirilmesinde önemli faydalar sağlanabileceğini vurguladı.

Türkiye'de ameliyata alınacak hastalara kan testi, EKG ve akciğer grafisinin rutin olarak uygulandığını hatırlatan Akçay, şunları söyledi: "Bu grafilerin yorumlanmasında yapay zeka radyologlara ve göğüs hekimlerine çok yardımcı olacaktır. Yapay zeka bizden daha akıllı değil, ancak yüzlerce grafinin incelenmesinde bizlere destek olacaktır. Elbette tüm süreçler hekim tarafından yönetilmeli ve son sözü hekim söylemeli, ancak yapay zeka gibi güncel teknolojileri de sağlık alanında kullanıma almalıyız."

KÖKSAL: BELİRLİ RİSK GRUPLARINA TARAMA YAPILMALI

>> KONGRE BAŞKANI PROF. DR. DENİZ KÖKSAL

Kongre Başkanı Prof. Dr. Deniz Köksal düşük doz akciğer tomografi taramasıyla akciğer kanserinde erken tanının mümkün olduğunu ve bunun bağlı ölümleri azalttığını belirtti.

Ülkemizde akciğer kanseri taraması yapılmadığını, bunun için girişimler olduğunu ancak uygulamaya almada güçlükler yaşandığını aktaran Köksal, öncelikle bir pilot çalışma yapılması gerektiğini vurguladı. Köksal, tarama programının önündeki engellerden birinin radyologların iş yükünün artması olduğunu belirtirken, yapay zeka uygulamalarının devreye girmesinin buna bir çözüm olacağına kaydetti. Bu arada çalıştığı hastanede Ocak 2024 itibariyle akciğer grafilerinde yapay zeka ile değerlendirme çalışmalarına başladıklarını belirten Köksal, şu bilgileri verdi:

"Herhangi bir nedenle hastaneye gelen ve akciğer grafisi çekilen tüm hastaların grafileri yapay zeka tarafından değerlendiriliyor. Sistemin 35 yaş üstü olup akciğerinde nodül olduğunu belirlediği grafileri bizler yeniden değerlendiriyoruz. Bu yolla son 10 ayda 8 hastaya erken akciğer kanseri tanısı koyduk. Tarama programını oluşturamamış ülkelerde, akciğer grafileri düzenli olarak radyologlar tarafından raporlanamıyor ise, çekilen grafilerinin yapay zeka tarafından değerlendirilmesi erken tanıya katkı sağlayabilir. Yapay zeka bizden daha akıllı değil ancak dikkatli, bu açıdan hekimlere çok yardımcı olacak, erken tanı konusunda katkı sağlayacaktır."

DEMİRCİ: İPF NADİR GÖRÜLÜYOR ANCAK ÇOK TEHLİKELİ

>> BİLİMSEL KOMİTE BAŞKANI PROF. DR. NİLGÜN YILMAZ DEMİRCİ

Bilimsel Komite Başkanı Prof. Dr. Nilgün Yılmaz Demirci, halk arasında akciğer sertleşmesi olarak bilinen İPF (idiyopatik pulmoner fibrozis) konusuna dikkat çekerek şöyle konuştu: "Nadir görülen ancak kanserden çok daha kötü bir hastalık. İPF hastalarının neredeyse tamamı sigara içiyor. Bunun yanı sıra tozlu ortamlarda bulunmak, maden ocaklarında çalışmak, kuş besleyiciliği yapmak gibi çeşitli nedenleri de var. Geniş bir tarama yapmak mümkün olmayabilir ancak İPF farkındalığı artırılması gereken bir hastalık. Özellikle nefes darlığı, halsizlik, öksürük gibi şikayetleri olan kişilerin, göğüs hekimleri tarafından İPF açısından da değerlendirilmesi gerekiyor."

TURAN: SİGARA KADINLARDA DA KOAH'I ARTIYOR

>> KOAH ÇALIŞMA GRUBU BAŞKANI PROF. DR. M. ONUR TURAN

Sigaranın yanı sıra nargile gibi tütün ürünlerinin, çevresel ve mesleksel maruziyetler nedeniyle KOAH'ın da (kronik obstrüktif akciğer hastalığı) artış gösteren hastalıklarından biri olduğuna dikkat çeken Prof. Dr. Onur Turan, şu noktalara vurgu yaptı: "KOAH'ın dünyada 300 milyon insanı etkilediği, ülkemizde de ne yazık ki 40 yaş üstü her 5 kişiden birinin KOAH olduğu biliniyor. Bu kadar yaygın olmasına karşın yeterli bilinç yok ve ne yazık ki KOAH çok geç tanı alıyor. Çünkü bu hastalığın belirtileri başlangıçta önemsenmiyor. KOAH ne yazık ki geri dönüşü olmayan bir hastalık, eskiden erkeklerde yaygın olsa da günümüzde sigara kullanımı nedeniyle kadınlarda da görülme sıklığı artıyor. Her yıl dünyada 3 milyon civarında kişi KOAH yüzünden hayatını kaybediyor. Bu nedenle belirtileri olan hastalara solunum fonksiyon testi uygulanması ve KOAH'a ilişkin farkındalık oluşturulması çok büyük önem taşıyor."

BATUM: AKCİĞER KANSERİ GÖRÜLME SIKLIĞI ARTIYOR

>> AKCİĞER KANSERİ ÇALIŞMA GRUBU DOÇ. DR. ÖZGÜR BATUM

Toplantıda Akciğer Kanseri Çalışma Grubu'nu temsil eden Doç. Dr. Özgür Batum, günümüzde giderek daha sık görmeye başladığımız akciğer kanserindeki artışta tütün ve tütün ürünleri kullanımının önemli bir payı bulunduğuna işaret ederek, şunları söyledi: "Gençlerde akciğer kanseri sıklığı artmış durumda, sigara ve diğer tütün ürünlerinin bunda çok önemli bir etkisi var. Elbette nargile ve puro gibi ürünlerin etkisini de unutmamalıyız. Pasif içicilikte önemli bir konu; özelikle hayatı boyunca sigara içmemiş kadın hastalar sırf bu nedenle akciğer kanseri olabiliyor. Elbette genetikten çevresel faktörlere kadar birçok neden de var. Ancak dikkatli olmalıyız. Çünkü akciğer kanseri, kanser türleri arasında erkeklerde birinci sırada, kadınlarda da son yıllarda büyük artış gösteriyor. Hastalıktan kendini korumak ve erken tanı çok önemli. Üç haftadan uzun süren öksürük şikayetiniz varsa mutlaka hekime görünmelisiniz."

KÖMÜRCÜOĞLU: COVİD'DEN NE YAZIK Kİ KURTULAMADIK

>> İNFEKSİYON ALIŞMA GRUBU PROF. DR. BERNA KÖMÜRCÜOĞLU

Prof. Dr. Berna Kömürcüoğlu günümüzde Covid'in yansımaları konusunda bilgi verirken, şu değerlendirmeyi yaptı: "Covid'den ne yazık ki tam anlamıyla kurtulamadık, varyantlar ile devam ediyor. Artık mevsimsel grip olarak kabul ediyoruz. Son zamanlarda ülkemizde de mevsimsel olarak çok yaygın. Üst solunum yolu enfeksiyonu gibi seyrediyor, ateş, boğaz ağrısı, öksürük ile seyrediyor ve iyileşme süreci uzuyor. Gençler bunu bir şekilde ayakta geçirebiliyor ancak yaşlı astalar, immün yetmezliği olan hastalar n büyük risk grubu. Bunlara ek olarak kronik böbrek yetmezliği, kalp hastalığı gibi ciddi hastalıkları bulunanlara hala rapel doz aşı olmayı öneriyoruz. Viral hastalıkların ne kadar ciddi sonuçlara neden olacağını gördük, bu nedenle infeksiyon hastalıklarında mevsimsel artışların yaşanırken pandemi döneminde edindiğimiz korunma yöntemlerini risklere karşı uygulamaya devam etmeliyiz. Maske kullanmak, el hijyenine dikkat etmek, bulaşı önlemek, özellikle 65 yaş üzerindekilere her yıl influenza aşısı ve bir kez pnömokok (zatürre) aşısı öneriyoruz."

SOLUNUM 2025 kapsamında 22 Kasım Cumartesi günü gerçekleştirilen basın toplantısında TÜSAD hekimleri tarafından verilen bilgiler bir çok yayın organında haber olarak yer buldu.

KONGRE Aktüel

SOLUNUM 2025:
Hedef; TÜSAD'ın 55'inci yılına yakışır bir kongre

Yoğun bir katılımla ve başarılı bir bilimsel program sunarak sona eren SOLUNUM 2024'ün ardından, genç ve dinamik bir ekiple TÜSAD'ın 55'inci yılına yakışan bir SOLUNUM 2025 için hazırlıklara başladık. "Başarı bir yolculuktur..." diye yola çıkan SOLUNUM 2024'ün ardından, şimdi hedefimiz zirve.

>> Dr. Berna Kömürcüoğlu
SOLUNUM 2025 Başkanı

PROGRAMDA EĞİTİM VE SOSYALLEŞME BİR ARADA

SOLUNUM 2024 Kongresi, 20-24 Kasım 2024 tarihleri arasında yoğun bir katılımla gerçekleşti. Şimdi aynı coşku ve heyecanla SOLUNUM 2025 Kongresi için hazırlıklarımız büyük bir heyecanla başladı.
Türkiye'nin en eski ve en köklü göğüs hastalıkları uzmanlık derneği olan TÜSAD'ın kuruluşunun 55'inci yılında 47'nci Solunum Kongresi'ni yapmaya hazırlanıyoruz. Bu bize heyecan, mutluluk ve çalışma azmi veriyor.

HEDEFİMİZ ZİRVE

SOLUNUM 2025'te öncelikli hedefimiz; bilimsel çıtayı daha da yukarı taşımak. Zirveyi hedefliyoruz. Genç ve dinamik kongre düzenleme ekibimizle hazırlayacağımız bilimsel program ile alanımızda ilgi duyulan ve merak edilen tüm yeni gelişmeleri ele alacak, bunları dünyada ve ülkemizde alanında otorite hocalarımızdan dinleyerek bilgilerimizi tazeleme fırsatı bulacağız. Sahada çalışan uzmanlarımızın ve asistanlarımızın günlük pratiklerinde kullanacakları bilgiyi ve eğitimi interaktif oturum ve kurslarla aktarmayı amaçlıyor, birlikte öğrenmeyi ve öğretmeyi hedefliyoruz. Ayrıca aralarda da ülke çapına yayılmış üyelerimizle daha çok zaman geçirip sosyalleşmeyi, bağlarımızı kuvvetlendirmeyi hedefliyoruz. Bunun için bilimsel program sonrasında hep beraber eğlenebileceğimiz, birlikte sohbet edip, etkileşebileceğimiz sosyal program hazırlayacağız.

SOLUNUM 2025 KONGRE DÜZENLEME KURULU

- Berna Kömürcüoğlu - Kongre Başkanı
- Şule Taş Gülen - Kongre Sekreteri
- Yusuf Aydemir - Bilimsel Komite Başkanı
- Ömer Ayten - Bilimsel Komite Sekreteri
- Burcu Oktay Arslan - Kurs Sorumlusu
- Burcu Akkök - Kurs Sorumlusu
- Damla Azaklı - Kurs Sorumlusu
- Ayşe Çoşkun Beyan - Bildiri ve Poster Sorumlusu
- Fatih Üzer - Bildiri ve Poster Sorumlusu
- Tuğba Önalan - Bildiri ve Poster Sorumlusu
- Kadir Canoğlu - Sosyal Komite
- Pelin Pınar Deniz - Sosyal Komite

GÜNCEL Aktüel

TÜSAD Ankara ve TÜSAD İzmir Şubeleri yoğun bir faaliyet yılını tamamladı

TÜSAD Ankara ve TÜSAD İzmir Şubeleri göğüs hastalıkları alanındaki en son gelişmeleri düzenledikleri toplantı ve seminerler aracılığıyla katılımcıları ile paylaşmaya devam ediyor. Geride bıraktığımız yıl boyunca faaliyetlerini yoğun bir şekilde sürdüren Ankara ve İzmir Şubelerimiz, farklı başlıklarda eğitimler gerçekleştirerek, asistan ve uzman hekimlerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunmayı 2025'te de sürdürecek.

ANKARA ŞUBESİ GÖĞÜS HASTALIKLARI ALANINDAKİ BİLİMSEL GELİŞMELERİ KATILIMCILARLA PAYLAŞMAYA DEVAM EDECEK

>> Dr. Evrim Eylem Akpınar
TÜSAD Ankara Şube Başkanı

Bilgilerimizi tazelediğimiz SOLUNUM 2024'ün ardından sizlerle yeniden birlikteyiz. TÜSAD Ankara Şubesi olarak da etkinliklerimiz devam ediyor. Şube etkinliklerimizde temel hedefimiz, göğüs hastalıkları alanındaki bilimsel gelişmeleri katılımcılarla paylaşarak, güncel bilgileri klinik pratiğe yansıtma ve akademik çalışmalar konusunda kendilerini teşvik etmektir. Bu toplantılar meslektaşlarımızla bilimsel tartışmalar yapabilmenin yanı sıra, üyelerimiz arasında sosyal bir ağ oluşumuna katkı sağlamaktadır.

Bu yılki ilk bilimsel toplantımız 8 Kasım 2024'de Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yapıldı. "Solunum Hastalıklarında Aşılamanın Önemi" başlıklı toplantıda akciğer kanseri, KOAH, astım, intestisyel akciğer hastalıkları, bronşiektazi gibi solunum hastalıklarında pnömokok ve influenza aşılarının yanı sıra, rutine yeni girmeye başlayan RSV aşısı gibi diğer solunum yolu patojenlerine yönelik aşılarla ilgili güncel bilgiler alanında deneyimli konuşmacılar tarafından katılımcılarla paylaşıldı.

Gelecek toplantımızın 2025 yılının ocak ayında Ankara Üniversitesi Göğüs Cerrahisi Anabilim Dalı ev sahipliğinde "Akciğer Kanserinde Yeni Evreleme" konu başlığı altında yapılması planlandı.

Üyelerimizin mesleki uygulamalardaki becerilerini artırmak amacıyla derneğimiz çalışma gruplarının desteği ile yapılacak olan etkinlikler de gelecek programımızda yer almakta. Şubat 2025'te düzenlemeyi planladığımız EBUS Kursu bu etkinlikler arasında yer alıyor.

EBUS, akciğer kanseri tanı ve noninvaziv evrelemesi başta olmak üzere birçok hastalıkta elimizi güçlendiren önemli bir tanı yöntemi.

Bu kursla göğüs hastalıkları hekimlerinin bu önemli girişimsel yöntemi öğrenme taleplerini karşılamayı amaçladık.

Yeni yıla girerken ülkemiz ve tüm dünya için barış, huzur ve refah diliyorum. Huzur ve barışın olmadığı bir ortamda bilimsel çalışmaların yapılması mümkün olamıyor. 2025 aklın ve bilimin yolunda ilerleyebileceğimiz güzel bir yıl olsun.

İZMİR ŞUBESİ EĞİTİM ÇALIŞMALARINI VE KOŞULSUZ EĞİTİM DESTEĞİNİ SÜRDÜRECEK

>> Dr. Berna Kömürcüoğlu
TÜSAD İzmir Şube Başkanı

TÜSAD İzmir Şubesi olarak 2023-2024 eğitim yılında, solunum yolu hastalıklarında güncel konu başlıklarını Ege bölgesindeki farklı eğitim kurumlarından gelen konusunda deneyimli hocalarımızla birlikte tartıştık. Değerli hocalarımız ve genç asistanlarımızın bir araya gelerek, bilgi ve deneyimlerini aktardıkları 5 aylık toplantı ve 3 kurs gerçekleştirdik.

"Ağır Astımda Biyolojik Ajanların Yeri ve Deneyimlerimiz", "Çocuktan Erişkine Yapısal Akciğer Hastalıkları", "Pulmoner Arteriyel Hipertansiyonda Son Gelişmeler", "KOAH'ta Güncel Gelişmeler" , "Ağır Alerjik Astımda Tedavi Yaklaşımı" konulu toplantılar yapıldı.

Ayrıca "Uygulamalı EBUS Kursu", "A dan Z ye Astım Kursu" ve "Asistanlara Yönelik İnterstisyel Akciğer Hastalıklarına Yaklaşım Kursu", TÜSAD Akademi desteği ile düzenlendi.

Kurslarımız kısa sürede dolan kontenjanlar ile yoğun ilgiyle karşılandı ve interaktif formatta gerçekleştirildi.

TÜSAD İzmir Şubesi olarak 2024-2025 döneminde de yoğun bir program dahilinde "Gold Güncelleme 2025", "Solunum Yolu Hastalıklarında Beslenmenin Yeri" ve "Pulmoner Emboli Tedavisinde Son Gelişmeler" gibi birçok konuda aylık toplantılarımızla koşulsuz eğitim desteğine devam edeceğiz.

Türkiye'nin en eski göğüs hastalıkları derneği olan TÜSAD'ın 55'inci yaşını kutlayacağı 2025 yılında da çalışmalarımızı en üst noktaya çalışma gayreti içinde olacağız.

TÜSAD İzmir Şubesi olarak böyle bir derneğin üyesi olmaktan duyduğumuz gurur ve üstlendiğimiz sorumlulukların bilinciyle çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

GÜNCEL Aktüel

TÜSAD Akademi dinamik bir akademik ortam oluşturmaya devam ediyor

SOLUNUM 2024'ün ardından TÜSAD Akademi, üyelerine en yeni bilgiyi sunmak ve tartışma ortamları oluşturmak için faaliyet programını belirledi. Çalışma gruplarımız ve GEAK iş birliği ile oluşturduğumuz programımız, asistanlardan öğretim üyelerine bütün meslektaşlarımızın ihtiyaçlarına göre ve tüm Türkiye'yi kapsayacak şekilde planlandı.

>> Dr. Güntülü Ak
TÜSAD Akademi Başkanı

Bilim gelişmeye ve değişmeye devam ederken, TÜSAD Akademi de üyelerine en yeni bilgiyi sunmak ve tartışma ortamları oluşturmak için SOLUNUM 2024'ün ardından 2024-2025 yılının programını belirledi. Programda asistan, uzman ve öğretim üyelerinin ihtiyaçları ayrı ayrı dikkate alındı ve tüm ülke kucaklandı.

ASİSTAN KAMPLARI PROGRAMLARI HAZIR

Nisan, mayıs ve haziran aylarında sırasıyla İzmir, İstanbul ve Ankara'da düzenlenecek olan asistan Kampları'nın programı belirlendi. Program dahilinde A'dan Z'ye bütün konulara değinilmesi ve bazı konuların olgular üzerinden tartışılması planlandı. Tüm ülkeden asistanların katılımının hedeflendiği kampların kontenjanları belirlendi.

ARAŞTIRMA ÇALIŞTAYI 25 OCAK 2025'TE

Bir önceki yıl İstanbul'da gerçekleştirilen, başta GEAK üyeleri olmak üzere derneğimizin meraklı akademisyenleri tarafından araştırma projelerinin sunulacağı Araştırma Çalıştayı, 25 Ocak 2025'te Ankara'da gerçekleştirilecek. Çağrısı yapılan Çalıştay'a pek çok genç meslektaşımız projesi ile başvuru yaptı.

İSTATİSTİK KURSLARI DEVAM EDİYOR

Solunum 365 üzerinden temel teorik eğitim sonrası sınavda başarılı olan kursiyerlerin birinci ve ikinci seviye pratik eğitimi için başvurular açılmıştır. Bu yıl Ankara'da yapılacak olan istatistik kursunu özellikle genç meslektaşlarımızın takip etmelerini öneririz.

SEMPOZYUMLAR BU YIL DA BÜYÜK İLGİ GÖRECEK

Bu yıl ilk sempozyumu İstanbul'da GEAK ile birlikte 'Solunum Sisteminin Nadir Hastalıkları' konusunda gerçekleştireceğiz.

Günlük pratikte nadiren karşılaştığımız olgular genç meslektaşlarımız tarafından sunulacak, etkili bir tartışma ortamı oluşturulacak ve bu sempozyumdan sonra olgular bir kitap haline getirilerek TÜSAD Kitapları arasında yerini alacak. Ayrıca "Pulmoner Nodüller", "LTBE", "Havayolu Hastalıkları" gibi pek çok konuda sempozyum planı da mevcut.

KURS TALEPLERİ HAYATA GEÇİRİLİYOR

Pratik uygulamalara yer verilmesi nedeniyle kurslara olan yoğun ilgi devam ediyor. Ocak ayı içinde "Girişimsel Pulmonoloji Konseyi", "Yoğun Bakım", "SFT Kursları", şubatta "Plevral Hastalıklar", "Hemoptiziye Yaklaşım", nisanda "EBUS", "Torasik US ve Girişimsel İşlemler", mayısta "Uyku Bozuklukları", haziranda "SFT", eylülde "Yoğun Bakımda US" ve ekimde "Bronkoskopi Hemşireleri ve Teknisyenleri" kursu planlandı. Kurs konusunda talepler yıl boyu açık olup üyelerimizin ihtiyacına göre düzenlemeler yapılıyor.

AYDA BİR WEBİNARLAR YAPILIYOR

Webinar programımız oluşturuldu. Her ayın 3. perşembesi üyelerimizi ekran başına bekleriz. Çünkü webinarlarımız tam da ihtiyaca göre programa yerleştirilmekte olup, şimdiden iki tanesi yoğun katılımla tamamlandı.
Gelenekselleşen Akademi Kampı ve KOAH Akademi'nin bilimsel programları oluşturuldu. Akademi Kampı şubat, KOAH Akademi ekim ayında olacak şekilde programlandı. Tüm meslektaşlarımızın Çalışma Gruplarımız ve GEAK iş birliği ile oluşturduğumuz programımızı takip etmelerini, katılmalarını, dilek ve temennilerini bizimle paylaşmalarını isteriz. Bilgi paylaşıldıkça kıymet bulur.

GÜNCEL Aktüel

TÜSAD GEAK 2025'te yeni proje fikirlerini hayata geçirecek

TÜSAD bünyesinde göğüs hastalıkları alanında bilimsel ihtiyaçlar doğrultusunda toplantı ve çalışma projeleri oluşturmak için kurulan GEAK, 2024 yılı boyunca genç araştırmacıların gelişimine yönelik araştırmalar yaptı. 2025'te de yılında da yeni projelerde birlikte çalışmak için "uzman" ve yardımcı doçent" meslektaşlarımızı grubumuza katılmaya davet ediyoruz.

>> Dr. Sinem Nedime Sökücü

10 yıl önce mentor hocalarımız öncülüğünde kurulan TÜSAD Genç Akademisyenler Grubu (GEAK), yurt genelinde genç akademisyenlerin üye olduğu, göğüs hastalıkları alanında bilimsel ihtiyaçları belirleyen, bu konuda bilimsel toplantı ve çalışma projeleri oluşturan, bilimsel çalışmalar yapan ve bunları yayına dönüştürmeyi amaçlayan bir oluşumdur.
Son bir yılda da TÜSAD GEAK, bünyesindeki genç araştırmacıların gelişimine yönelik araştırmalar yaptı ve çok merkezli projeler üretti. Yürütme kurulundaki hocalarımızla üç ayda bir Zoom üzerinden buluşulup çalışmaların durumunun değerlendirildiği küçük toplantılar yapıldı. Mentor hocalarımızın önderliğinde yapılan bu çalışmaların bir kısmı ve önceki seneden başlanmış olan birçok çalışma etki faktörü yüksek dergilerden kabul aldı ve yayınlandı.
Her zamanki gibi kongremizin üçüncü günü sabahı yaptığımız kahvaltı eşliğindeki geleneksel GEAK toplantısında üyelerimizle geçen senenin değerlendirmesini yapıp yeni projeler üzerinde konuştuk.

Türkiye'nin dört bir yanında çalışan ve akademik tutku ile yanıp tutuşan meslektaşlarımızın ileriye dönük proje fikirlerinin tartışılması ve olgunlaştırılmasıyla çok verimli geçen bir toplantı sonrası yeni proje fikirleri ile hastanelerimize döndük.

Bu vesile ile akademik çalışmalarına devam etmek isteyen göğüs hastalıkları ve göğüs cerrahisi "uzman" ve "yardımcı doçent" unvanlarına sahip kişileri TÜSAD GEAK ailesine katılmaya beklediğimizi tekrar duyurmak isterim.

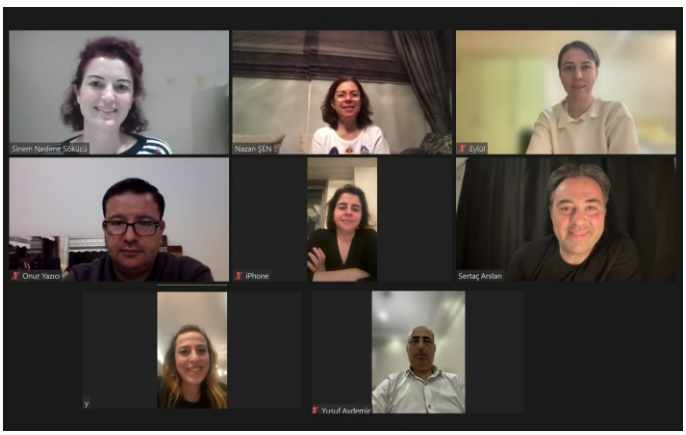

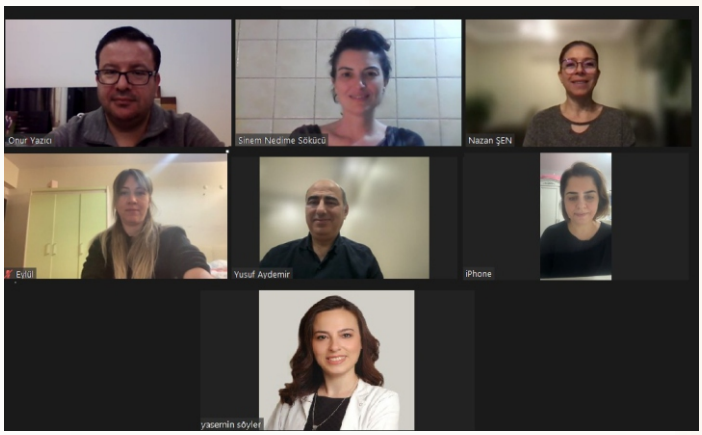

GÜNCEL Aktüel

EJP'DE BİR İLK
En İyi Hakem Ödülü Ayşe Önal Aral'a verildi

Başarıyla tamamlanan SOLUNUM 2024'te bu yıl bir ilke imza attık ve Eurasian Journal of Pulmonology'de hakemlik yapan Ayşe Önal Aral'a 'En İyi Hakem Ödülü'nü takdim ettik. Bilimsel yayınların değerlendirilmesinde büyük önemi olan hakemlik, sorumluluğu çok büyük ve emek yoğun bir iş. Hakemlik görevi konusunda tüm hekimlerimizin iyi bildiği bazı noktaları bu yazımızda yeniden hatırlatmak istedik.

>> Dr. Filiz Koşar
EJP Eş Editörü

Bu yıl oldukça başarılı ve verimli geçen kongremiz SOLUNUM 2024'te ilk kez Eurasian Journal of Pulmonology'de hakemlik yapan bir hocamıza En İyi Hakem Ödülü verildi. Bundan sonraki yıllarda da devam edeceğini arzu ettiğimiz bu ödüle bu yıl Ayşe Önal Aral hocamız layık görüldü.

Akran incelemesi "Peer Review" bilimsel yayıncılığın kalbi ve ruhudur. Hakemlik süreci aslında hem zevkli

ama hem de dikkatli ve özenli ve hakkıyla yapılmaya çalışıldığı zaman günlük çalışma tempomuz içine sığdırmakta çoğu zaman zorlandığımız ve belki de mailimizde gördüğümüzde "yine bir yazı diyebileceğimiz bir "ek iş" aslında. Bu iş için hiçbir hakemin de maddi bir kazancı yoktur. Bir makaleyi incelemek üzere hakem olarak davet edilmeniz, yalnızca belirli bir araştırma alanındaki seçkinliğinizin kabul edilmiş olması nedeniyle değil, aynı zamanda dergiye ve bilimsel topluluğa sağladığınız sorumluluk ve hizmet nedeniyle de bir onurdur.

Bizim dergimiz için de söz konusu olduğu üzere dünyada birçok hakemli dergi, kaliteli değerlendirme yapan hakem bulmakta zorlanmakta ve bu konuda farklı açılımlar sağlayarak dergi yayın ve hakem kalitelerini arttırmaya çalışmaktadırlar. Bu vesile ile bir akademik dergide hakem olma konusunda hepimizin aslında bildiği bazı önemli noktaları gündeme getirmeyi uygun bulduk. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

1- TARAFSIZLIK VE OBJEKTİFLİK

Tarafsız Kalın: Hakemlik sürecinde, kişisel bağlantılardan kaçınmak ve inceleme yaptığınız çalışmaya tarafsız bir açıdan yaklaşmak gerekir. Yazarlarla olan ilişkilerinizin eğer tarafsız bir hakemlik yapmanızı olumlu veya olumsuz şekilde etkileyeceğini düşünüyorsanız, o zaman hakemlik yapmayı kabul etmemek en doğru yaklaşım olacaktır.

2-DİKKATLİ VE KAPSAMLI İNCELEME

Ayrıntılı Değerlendirme: Değerlendireceğiniz en önemli ve en can alıcı nokta, makalenin özgün ve önemli olması ve literatüre katkı sağlamasıdır. Makaleyi titiz bir şekilde okuyun. İçeriğin, yöntemlerin, sonuçların ve istatistiklerin sağlamlığını iyice kontrol edin. Bir problem saptadıysanız, bu problemin ne olduğunu açık bir şekilde belirtin ve çözümünün ne olacağı konusunda görüş ve önerilerinizi yazın. Eğer istatistik konusunda tecrübe ve bilginizin yeterli olmadığını düşünüyorsanız, zaten yazı muhtemelen istatistik hakemine de değerlendirileceği için bu konuda yorum yapmayabilirsiniz.

Literatür Taraması: Yazarların referans gösterdiği kaynakların yeterliliğini ve güncelliğini gözden geçirin. Eğer sizin literatür taraması esnasında bulduğunuz ve yararlı olacağını düşündüğünüz kaynaklar var ise bunu mutlaka değerlendirme yazınıza ekleyin.

3-YAPICI GERİ BİLDİRİM

Kapsamlı Eleştiriler: Yapıcı ve net eleştiriler sağlayın. Olumsuz geri bildirimden kaçınmayın, ancak önerilerde bulunarak gelişime katkıda bulunun. Eğer yazıda etik ihlal olduğunu düşünüyor veya biliyor iseniz bunu bildirmekten kaçınmayın.

Yapıcı Dille İfade: Eleştirilerinizi yapıcı bir dille ifade edin. Bunu, yazarları cesaretlendirmek ve geliştirme fırsatları sunmak için yapın.

4-ZAMANINDA YANIT VERME

Zaman Yönetimi: Hakemlik süreçlerine zamanında yanıt vermek önemlidir. Belirlenen süreler içinde incelemenizi tamamlayarak sürecin akışını destekleyin. Eğer size verilen zaman diliminde programınız nedeniyle hakemlik sürecini tamamlamak için yeterli zamanınızın olmadığını düşünüyor iseniz baştan kabul etmemek süreci yavaşlatmamak adına en doğru yaklaşım olacaktır.

5-GİZLİLİĞE SAYGI

Gizlilik İlkesi: İncelemekte olduğunuz makale konusunda gizlilik ilkesine uyun. Yazarların çalışmalarını başkalarıyla paylaşmaktan kaçının.

6-KENDİ ALANINDA UZMANLIK

Alan Bilgisi: Hakemlik yapacağınız konusu hakkında derinlemesine bilgi sahibi olun. Bu, değerlendirme süreçlerinde daha etkili olmanızı sağlar. Eğer size gönderilen ve hakemlik yapmanızı istediğiniz konu hakkında yeterli bilgi ve donanıma sahip değilseniz değerlendirmeyi kabul etmeyebilirsiniz.

7-İLETİŞİM VE İŞ BİRLİĞİ

Dergi Editörleri ile İletişim: Sorularınız veya belirsizlikler olduğunda editörlerle iletişime geçin. İyi bir iletişim, süreç boyunca karşılaşabileceğiniz zorlukları aşmanıza yardımcı olur.

• **Sonuç**

İyi bir hakemlik, hem bireysel olarak bilim camiasına katkıda bulunmak hem derginin kalitesini artırmak hem de kendi akademik gelişiminiz açısından kritik bir rol oynar. Tarafsızlık, dikkatli inceleme ve yapıcı geri bildirim sunmak, etkili bir hakem olmanın temel taşlarıdır. Birçok akademisyen hakemliği okuyarak, kuralları ve kaideleri takip ederek ve talimatlara uyarak değil, bizzat yaparak öğrenir. EJP'de yazılarınızı görmek ve kaliteli değerlendirmeleri okumak dileğiyle meslektaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

DERGİ EDİTÖRLERİNİN HAKEMLERDEN BEKLENTİLERİ

- **Kapsamlılık ve titizlik,**
- **Zamanında dönüş yapmak,**
- **Yazara yapılan yorumları desteklemek için uygun kanıtların gösterilmesi,**
- **Yapıcı eleştiri sağlanması,**
- **Objektiflik,**
- **Editöre araştırmanın yayın için uygunluğu ve önceliği konusunda net bir ifade verilmesi.**

GÜNCEL Aktüel

TÜSAD Çalışma Grupları için 2024 çok yoğun ve başarılı bir yıl oldu

Yıl boyunca sürdürdükleri faaliyetlerle solunum sağlığında yenilikçi çözümlerin ve bilimsel bilginin üretilmesine katkı sağlayan TÜSAD Çalışma Grupları, SOLUNUM 2024 boyunca da araştırmaları ve çalışmalarıyla solunum sağlığının geleceğinin şekillenmesinde başarıyla görev aldı. TÜSAD'ın yapı taşlarından biri olan ve birlikte üretmeyi esas alan çalışma grupları, TÜSAD'ın geleceğinin şekillenmesinde önemli bir role sahipler.

>> Dr. Nazan Şen
TÜSAD ÇALIŞMA GRUPLARI KOORDİNATÖRÜ

TÜSAD bünyesindeki 18 Çalışma Grubu ve bir Koordinasyon Kurulu önceki yıllarda olduğu gibi 2024 yılında da oldukça aktif bir dönem geçirdi.

Bilginin üretilmesi kadar paylaşımını da amaçlayan Çalışma Gruplarımız, yıl boyunca yaptıkları çalışmaların yanı sıra SOLUNUM 2024'e de önemli katkılar sağladı. TÜSAD Çalışma Grupları, bilimsel gelişimin sürekliliğini sağlayan, birlikte üretmeyi esasalan bir yapı taşını oluşturuyor.

Çalışma Gruplarımız, solunum sağlığı ve hastalıkları konusundaki güncel gelişmeleri titizlikle tarayarak her hafta güncel bir literatür hazırlamakta ve meslektaşlarımızla paylaşmaktadır.

TÜSAD Akademi ile yürütülen webinarlar ve kapsamlı olgu sunumları bilgi birikimlerimizi güçlendirirken güncel olgular üzerinden çok boyutlu tartışma olanağı sunmaktadır.

Bunun yanında çalışma grupları, genç akademisyenlerin istek ve heyecanını dikkate alarak GEAK ile birlikte gerçekleştirdiği çok merkezli projeler sayesinde genç araştırmacıların bilimsel üretkenliklerine de destek olmaktadır.

Yıllık kongrelerimizde Çalışma Gruplarımızın desteği kongre programlarının şekillendirilmesinden uygulanmasına, bilimsel oturumların içeriğinden akademik tartışma zeminlerinin oluşturulmasına kadar çok yönlü katkılar sunmaktadır.

Derneğimiz çatısı altında yer alan organizasyonların birlikte ve uyum içinde çalışmaları, bilimsel ve sosyal açıdan katkıları ile TÜSAD'ın başarı çıtasını her yıl biraz daha yukarı taşımaktadır.

>> Dr. Pınar Akın Kabalak

AKCİĞER KANSERİ ÇALIŞMA GRUBU

TÜSAD olarak akciğer kanseri için gerek akademik yıl içi gerekse de kongre bilimsel programında her zaman cömert bir yer verilmiştir. SOLUNUM 2024'te de çalışma grubumuza ait güncel başlıklar, ulusal ve uluslararası konuşmacıların katkıları ile tartışılmıştır. Bu yıl kurslarda direkt akciğer kanserine ait başlıklarımız olmasa da "Sigara Bırakma Kursu" ve girişimsel pulmonolojiye ait başlıklar akciğer kanserinde mücadelenin önemli komponentleridir.

Akciğer kanserinde erken tanının önemi ve tarama çalışmaları günümüzde hız kazanmış olup dünyada artık birçok ülke ulusal tarama programını başlatmış durumdadır. Bunlardan en önemlilerinden biri olan ve Avrupa Birliği destekli SOLACE projesinin çok değerli iki koordinatörü Prof. Torsten Blum ve Prof. Joanna Chorostowska'yı ERS oturumunda ağırlama şansımız oldu. Katılımın yoğun olduğu bu oturumda göğüs hastalıkları ve göğüs cerrahisinden hekimlerimizin soruları ve katkıları ile belirlenen sürenin aşıldığı verimli bir oturum gerçekleşti. Toplantının ardından çalışma grubumuz olarak Prof. Blum ile SOLACE projesine dahil olma yolunda adımlar atıldı. Yapılan mini toplantıya sayın Deniz Köksal, Semra Bilaçeroğlu, Ülkü Yılmaz, Akif Turna ve Pınar Akın Kabalak katıldı. Bu anlamda bir video toplantı ile planlama yapılması kararlaştırıldı.

Tarama programı deyince ilk akla gelen insidental nodüller ve bunların yönetimi olması nedeni ile multiple nodüllere yaklaşım hem akciğer kanseri hem de kanser dışı nedenleri yansıtan olgularla son derece yetkin panelistler eşliğinde tartışıldı. Yine günlük pratikte akciğer kanserinin atipik radyolojik görünümlerini ulusal ve uluslararası konuşmacılarla öğrenme fırsatı vardı.

Kongre'nin her güne ait programında akciğer kanserinin önemli alt başlıkları tartışılmaya devam etti. Yine büyük salonlardan birinde katılımcılar "9. Evreleme ve Yeni Evrelemedeki Değişikliklerin Klinik Pratiğe Yansımaları" konusunu alanında uzman konuşmacılardan dinleme şansı buldu. Son olarak da tedavide kullanılan ajanların komplikasyonlarının yönetimini öğrenme şansı bulduk.

Çalışma grubumuzun öneri ve katkılarına kulak verip kongremizde son derece verimli oturumlara olanak sağladığı için TÜSAD MYK ve Kongre Organizasyon Komitesi'ne şükranlarımızı sunuyoruz.

>> Dr. Ayşe Tana Aslan
ÇOCUK GÖĞÜS HASTALIKLARI KOORDİNASYON KURULU

Bu yıl 46'ncısı düzerlenen Solunum kongrelerimizde hekimlerimize bütüncül olarak akciğer sağlığını ilgilendiren geniş perspektifli bilgilendirmeler hedeflenmekteyiz.

Çocuk akciğer sağlığı erişkin akciğer sağlığının temel basamağıdır. Birçok akciğer hastalığı çocukluk çağında başlamakta ya da çocukluk çağındaki etkilemeler ile oluşmakta ve ağırlığı değişmektedir.
Akciğer sağlığındaki bozulma ile giden kistik fibrozisli çocukların pek çoğu erişkin yaşlara ulaşmaktadır.

Avrupa da Kistik fibrozisli hastaların %50'sinden, Amerika Birleşik Devletleri'nde ise %60'ından fazlasını erişkin hastalar oluşturmaktadır. Ülkemiz için bu oran %15'lerde bildirilmektedir.
Erişkin hastalarda kistik fibrozis tanımak ve tedavi süreçlerini kongre katılımcılarımız ile paylaşmak amacıyla SOLUNUM 2024'te son yıllarda gündemimize giren "CFTR Modulatör Tedavilerin Dünyadaki ve Ülkemizdeki Son Durumu" konusu, etkinliği ve gelecek yol haritası ile enine boyuna tartışıldı.
Katılımcılar konu ile ilgili güncel pratik sorular ile tartışmaya renk kattılar.

YAPAY ZEKA BİZİDEN AKILLI DEĞİL

Aynı oturumda "KOAH Hastalarında Yakın Dönemde CFTR Mödülatörlerinin Kullanımı" da konuşuldu.
SOLUNUM 2024'te çocuk göğüs hastalıklarının diğer önemli konusu olan "Çocukluktan Erişkine Bronşektazi", katılımcılar ve değerli hocalarımızla birlikte tartışıldı.

Bronşektazi çocukluk çağındaki tanı ve izlem yaklaşımları ile programdaki yerini almıştır. Bronşektazi başlığı altındaki hastalıklar, çocukluktan başlayıp erişkin döneme uzanarak tanı tedavi ve izlemleri konuşulmuş ve dinleyicilerin soru ve katkıları ile zenginleşti.

SOLUNUM 2024, aynı zamanda diğer çalışma ve koordinasyon grupları ile gelecek dönem çalışma planları oluşturmak için de vesile oldu.

>> Dr. Serkan Yazgan
GÖĞÜS CERRAHİSİ KOORDİNASYON KURULU

"Başarı bir yolculuktur, Tükenmeyen nefesle" sloganıyla yola çıkılan SOLUNUM 2024, hem dopdolu bilimsel içeriği hem de sosyal programı ile başarıyla tamamlandı. Göğüs Cerrahisi Koordinasyon Kurulu (GCKK) olarak solunum hastalıklarında multidisipliner yaklaşımın çok önemli olduğu bilinci ile üstlendiğimiz sorumlulukları yerine getirmiş olmanın gururu ve mutluluğu ile SOLUNUM 2024 izlenimlerimizi sizlerle paylaşıyoruz.
SOLUNUM 2024'te bilimsel oturumların yüksek katılımcı sayısı ile gerçekleşmesi ve tüm kongre düzenleme kurulu üyelerinin bu toplantılarda interaktif bir rol üstlenerek tartışmalara katılımı oldukça dikkat çekiciydi. Alanında tanınmış yabancı bilim insanlarının da kongreye katılımı kongrenin bilimsel kalitesini yükseltmiştir. Oturumların planlanan sürede tamamlanmasına azami dikkat edilmesi ve tartışma için mutlaka süre ayrılmaya çalışılması, SOLUNUM 2024'ün iyi planlanmış bir stratejisi olduğunun da bir göstergesiydi.
Ülkemizde göğüs hastalıkları alanında en köklü dernek olan TÜSAD'ın yıllık kongreleri, akciğer sağlığı ile ilgilenen uzman doktorlar, akademisyenler ve Programda, yaşlı hastalara yönelik özel oturumların bulunması nedeniyle bu hasta grubunun yönetimindeki zorluklar ve özel gereksinimler tartışıldı.
Özellikle "Yaşlıda Pnömoni, "Yaşlı Hastalarda DOAK Kullanımı, Sarkopeni" gibi oturumlar, yaşlı hasta yönetiminde güncel bilgilerin paylaşılmasını mümkün kıldı.

SOLUNUM 2024, katılımcıların bilimsel çalışmalarını sunmaları için geniş bir platform sağladı. Sözlü sunumlar, posterler ve olgu sunumları aracılığıyla araştırmacılar, asistan ve uzman hekimler çalışmalarını paylaşma fırsatı buldu.

SOLUNUM 2024, göğüs hastalıkları alanındaki güncel gelişmeleri ve yenilikleri kapsamlı bir şekilde ele alarak katılımcılara zengin bir bilimsel içerik sundu. Kurslar, workshoplar, multidisipliner oturumlar ve sosyal etkinliklerle desteklenen program, katılımcıların bilgi ve deneyimlerini artırmalarına olanak sağladı.

Uluslararası katılımın devamı ve farklı disiplinlerden uzmanların davet edilmesi, kongrenin bilimsel zenginliğini daha da artıracaktır. Derneğimiz MYK ve Kongre organizasyon ekibine teşekkür ediyoruz.

>> Dr. Emel Ceylan
İNFEKSİYON ÇALIŞMA GRUBU

SOLUNUM 2024, bu yıl da her yıl olduğu gibi konusunda uzman ve deneyimli kadroların hazırladığı program çerçevesinde pek çok genç katılımcının iştirakiyle 20-24 Kasım'da Antalya'da düzenlendi.

Kongremiz ilk gün deneyimli ve yetkin bir eğitim kadrosunun desteği ile hazırlanan pek çok konu başlığının sunulup tartışıldığı kurs programları ile başladı. Takip eden günlerde ülkemizden ve yurt dışından kongreye katılım sağlayan araştırmacılar ve uzmanların bilgi ve deneyimlerini de paylaştıkları 'Mini Konferans Oturumu', 'Tamamlayıcı Görüş Oturumu', 'Multidisipliner Konsey Oturumu', 'HAP Oturumu' ve 'Güncelleme Oturumu' başlığı altında göğüs hastalıkları alanındaki pek çok konu güncel bilgilerle birlikte katılımcılara sunuldu.

Pek çok sözlü sunum ve poster sunumu gelecek için umut vadeden genç araştırmacılar tarafından büyük bir heyecanla ve bilimsel bir tartışma ortamında paylaşıldı. Gelecek dönemler için yeni fikirler, yeni iş birlikleri planlandı. Kongre'nin olmazsa olmazı 'Çalışma Grubu Toplantıları' düzenlenerek gelecek yıl için ön hazırlıklar konusundaki fikirler paylaşıldı. Kongrelerin vazgeçilmez unsurları olan ilaç endüstrisinin desteği ile sağlanan 'Uydu Sempozyumları' da tabi ki her zaman olduğu gibi yoğun ilgi ile izlendi.

Gelişen ve değişen bilimsel verilere ulaşmamızı sağlayan, yeniliklerle bizleri tanıştıran ve belki de yıllardır göremediğimiz eski bir meslektaşımızla, saygı ve minnet duyduğumuz büyüklerimizle bir fincan kahve, bir bardak demli çay içme fırsatını bulduğumuz daha nice başarılı kongrelerde buluşmak dileğiyle.

>> Dr. Serap Duru
GERİATRİ ÇALIŞMA GRUBU

SOLUNUM 2024'te bilimsel oturumların yüksek katılımcı sayısı ile gerçekleşmesi ve tüm kongre düzenleme kurulu üyelerinin bu toplantılarda interaktif bir rol üstlenerek tartışmalara katılımı oldukça dikkat çekiciydi. Alanında tanınmış yabancı bilim insanlarının da kongreye katılımı kongrenin bilimsel kalitesini yükseltmiştir. Oturumların planlanan sürede tamamlanmasına azami dikkat edilmesi ve tartışma için mutlaka süre ayrılmaya çalışılması, SOLUNUM 2024'ün iyi planlanmış bir stratejisi olduğunun da bir göstergesiydi.

Ülkemizde göğüs hastalıkları alanında en köklü dernek olan TÜSAD'ın yıllık kongreleri, akciğer sağlığı ile ilgilenen uzman doktorlar, akademisyenler ve araştırma görevlileri dahil olmak üzere herkesin faydalanacağı başarılı kongrelerdir. Bizler de GCKK eşgüdümünde göğüs cerrahları olarak kongrenin göğüs cerrahisi alanındaki bilimsel bölümüne katkı vermeye çalıştık. Bu doğrultuda kongre programı içerisinde "Torasik Onkolojide Yapay Zekâ Uygulamaları", "Multiple Pulmoner Nodüllere Yaklaşım, "9. TNM'de Değişenler ve Kliniğe Yansımaları", Tek İstasyon "N2 Hastalık", "Mezotelyomada Güncel Sorular", "Malignite Tanısında Hekimi Zorlayanlar", "Akciğer Kanseri Tedavisine Bağlı Pulmoner Komplikasyonlar ve Yönetimi" oturumlarında konuşmacı ve oturum başkanı olarak görevler aldık. Ayrıca sözlü sunum ve poster oturum başkanlıkları görevlerini başarı ile tamamladık.

47'nci Solunum Kongresi'nden beklentimiz, kongre sırasında gerçekleşmiş olan 9 adet kurs planlamasında, göğüs cerrahisi alanında da bir kurs planlaması yapılması ve multidisipliner oturumlardaki sunum ve tartışma bölümlerinin renkliliği ve bilimsel heyecanı göz önünde tutulduğunda, daha fazla sayıda göğüs cerrahisi hekiminin katılımının sağlanması olabilir. Bu amaçla interaktif olgu tartışması, panel, yuvarlak masa, karşıt görüş, bilgi güncelleme oturumu gibi seçeneklerin bilimsel programda daha fazla olması ve bu tür oturumlarda göğüs cerrahlarının katılımının arttırılması mümkün olabilir. SOLUNUM 2025 Kongresi'nde, daha da güçlü, kapsayıcı, interaktif ve büyük bir katılımla kongrenin bilimsel içeriğine katkıda bulunmayı diliyor, bu yolda birlikte yürümekten çok mutlu olduğumuz büyük SOLUNUM ailesine teşekkürlerimizi sunuyoruz.

>> Dr. Ayşe Coşkun Beyan

MESLEKİ VE ÇEVRESEL SOLUNUM HASTALIKLARI VE İŞ SAĞLIĞI ÇALIŞMA GRUBU

Her sene giderek artan coşku ile düzenlenen SOLUNUM 2024, akıllarda kalan zengin bilimsel içeriği ile bir başarıya imza attı. Mesleki ve Çevresel Solunum Hastalıkları ve İş Sağlığı Çalışma Grubu olarak son üç yılın kongrelerinde düzenleme kurulu görevi geleneğimizi bozmayarak yerimizi aldık. Doç. Dr. Nur Şafak Alıcı Hoca'mızın Kongre düzenleme komite üyeliği yaparak bu verimli kongreye katkı sundu.

Bu yılki Kongre'de yine çok verimli oturumlarımız oldu. Çalışma grubumuzun imza oturumlarından biri olan "Sağlık Kurulunda Hasta Değerlendirmesi" oturumu yoğun katılım aldı. Doç. Dr. Adem Koyuncu, Uzm. Dr. Rabia Ezber ve Uzm. Dr. Merve Acun Pınar etkili sunumlar yaptı. Pnömokonyozlarda güncel konuları paylaştığımız Uyku Çalışma Grubu ile eş oturum olarak düzenlenen oturum ise yine dolu dolu geçen oturumlardan oldu. Pnömokonyozlarda Tanıdan Tedaviye Güncel Gelişmeler" konusunu konuşarak bilgilerimizi güncelledik. Multidisipliner bir oturum olarak tasarlanmış mini konferansta Doç. Dr. Gülden Sarı "tarafından "Nanopartiküller ve Akciğer Sağlığı" konusu tartışıldı. Bu sene 2024 yılı içinde elim bir trafik kazasında kaybettiğimiz kıymetli Prof. Dr. Süleyman Savaş Hacıevliyagil Hocamız anısında düzenlenen "Sağlıkçının Sağlığı" oturumuna ev sahipliği yaparak buruk bir gurur yaşadık. Bu oturumda görev alan çalışma grubu üyelerimiz Uzm. Dr. Defne Kalaycı ve Uzm. Dr. Ünal Akel'e bu anlamlı görevleri için teşekkür ediyorum.

Çalışma grubu olarak düzenlediğimiz akşam toplantısına da yoğun katılım olması bizleri çok sevindirdi. Burada 2023 yılında düzenlendiğimiz "Deprem ve Solunum Sempozyumu"nun da bir ürüne dönüşerek TÜSAD kütüphanesinde yerini aldığı müjdesini verdik. Eş editörlerim Doç. Dr. Gülden Sarı ve Doç. Dr. Ceprail Şimşek'e teşekkürlerimi sunuyorum. Meslek hastalıkları tanı bildirim ve tazminat sürecinde çok önemli bir yeri olan SGK Çalışma ve Meslekte Kazanma Gücü Kayıp İşlemleri Tespit Yönetmeliği eklerinin güncellenmesi çalışmalarına katkı sunmaya devam ettiğimizin, Yönetmelik taslağının tamamlandığının ve tarafların görüşlerine sunulduğunun bilgisini verdik. Bu komisyona Doç. Dr. Adem Koyuncu ve Doç. Dr. Ayşe Coşkun Beyan olarak ben katkı sağladık.

Uyku Çalışma Grubu ve Çocuk Göğüs Hastalıkları Koordinasyon Kurulu ile verimli görüşmeler yaparak proje planlamaları yaptık.

Önümüzdeki dönem için iş birliklerimizi artırmayı hedefliyoruz.

Tüm bu faaliyetlerimizde görev alan çalışma grubu üyelerimize sonsuz teşekkür ederim. Giderek büyüyen bir çalışma grubu olarak yılı verimli bir şekilde geçirdik. 2025 yılı için hazırlıklarımız şimdiden başladı.

>> Dr. Deniz Köksal
PLEVRA ÇALIŞMA GRUBU

"Başarı bir yolculuktur, Tükenmeyen nefesle..." temasını işleyen SOLUNUM 2024, Plevra Çalışma Grubu açısından oldukça başarılı bir kongre olarak tarih sayfasındaki yerini aldı. 55'inci yaşını kutlamaya hazırlanan TÜSAD'ın gerçekleştirdiği araştırmalar, eğitim faaliyetleri ve bilimsel etkinliklerle öncü bir rol üstlenmiş olmasının bilinciyle biz de Çalışma Grubu olarak, 2024 yılını yoğun bir tempoyla tamamladık.

Solunum 2024 de Plevra Çalışma Grubu aktiviteleri "Toraks Ultrasonografisi ve Plevral Girişimler Kursu" ile başladı. Kursun pratik kısmında kullanılan ultrasonografi simülasyon cihazı katılımcıların yoğun ilgisini gördü. Bilimsel programda "Plevra Hastalıklarında Yenilikler" başlıklı panel oturumu ve yanı sıra "Mezotelyomada Güncel Sorunlar" ve "Plevra Hastalıklarında Güncelleme" başlıklı iki adet güncelleme oturumu yapıldı.

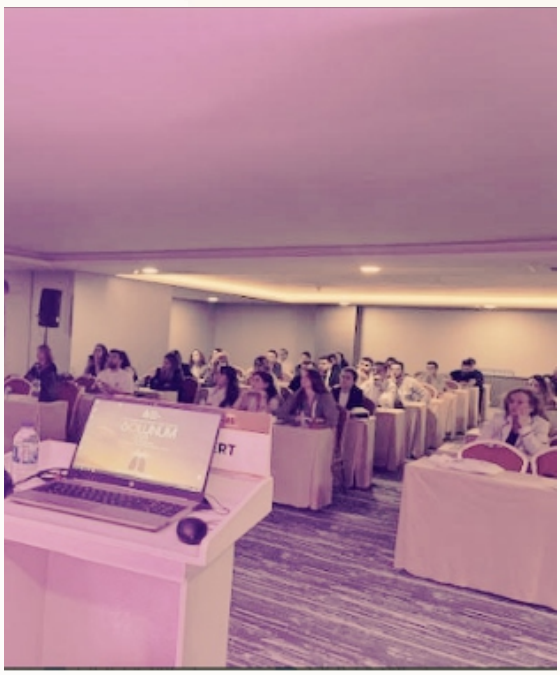

Plevra hastalıklarının hemen her konusunu detaylı olarak ele aldığımız bu oturumlarda ülkemizden ve yurt dışından Ales Rozman, Najib Rahman, Spasoje Popevic, Steven Walker ve Tudor Toma gibi değerli konuşmacılar görev aldı.

>> Dr. Mediha Gönenç Ortaköylü
TÜBERKÜLOZ ÇALIŞMA GRUBU

20-24 Kasım 2024 tarihleri arasında SOLUNUM 2024'ün programında ilk gün "Olgularla Tüberküloz Kursu", yedi hocamızın interaktif sunumlarıyla gerçekleştirildi. Kurs programı boyunca kursiyerlerle birlikte gruplar halinde olgu tartışmaları yapılarak, kursiyerlerin günlük pratikte karşılaşabilecekleri sorunları yönetebilecek yetkinlikleri artırılmaya çalışıldı.

Kongre programı içerisinde "Tüberkülozda Tanı Gecikmesi" başlığı altında bir yuvarlak masa oturumu yapıldı. Bu oturumda da kongre katılımcılarıyla birlikte iki olgu toplantıya katılan katılımcılarla beraber aktif bir tartışma içerisinde değerlendirildi. Kongre programı içerisindeki bir başka tüberküloz oturumu ise "Tüberkülozda Güncel Yaklaşımlar" başlığı altında yapılan güncelleme oturumuydu. Bu toplantıda latent tüberküloz enfeksiyonuyla duyarlı ve dirençli tüberküloz tedavisindeki gelişmeler, konusunda deneyimli hocalarımız tarafından kongre katılımcılarına aktarılarak bu konulardaki güncel yaklaşımlarla gelecekteki beklentiler paylaşıldı.

Kurs ve kongre programında yer alan toplantılarımızla ilgili olarak katılımcılar tarafından oldukça pozitif geri bildirimler almış olduğumuz için Tüberküloz Çalışma Grubu olarak göğüs hastalıkları alanında çalışan hekimlerimize kongremizin çok yararlı bakış açıları ve yaklaşımlar kattığını düşünmekteyiz.
Ancak tüberküloz kontrol konusunun önemli bir bileşeni olan Verem Savaş Dispanseri hekimlerinin de bundan sonraki kongrelere katılımlarının desteklenmesinin ülkemizdeki akciğer sağlığına ve tüberküloz kontrolüne önemli katkılar sağlayacağını düşünmekteyiz.

>> Dr. H. Volkan Kara

TÜTÜN KONTROLÜ ÇALIŞMA GRUBU

SOLUNUM 2024'te "Sağlık Bakanlığı Onaylı Sertifikalı Tütün Kontrolü ve Sigara Bırakma Kursu"nu düzenledik. 40'a yakın genç meslektaşımız tütün, sigara ve nikotin ürünlerinin fiziksel tıbbi zararlarını, endüstrisinin gerçek dışı beyanlarını, yasal olmayan pazarlama faaliyetlerini, tütün kontrol politikalarına dair yapılabilecekleri, tedavilerde çok yönlü boyutları güncelleme ve saha önerilerini büyük kısmı çalışma grubu üyemiz uzman meslektaşlarımızdan dinledi.

Sağlık Bakanlığı'nın toplum sağlığını koruma çalışmalarından sorumlu olan ve farklı görev alanlarından gelen hekimler, derneğimizi tanımış oldu. Bunun sonraki dönem iş birliklerine fayda sağlayacağına dair yüksek inancımız var.

Çalışma grubumuza yer verilen iki oturum ve toplam üç konuşmada "Tütün Kontrolünün Geçmişi, Bugünü ve Yarını", "Gençler İçin Büyük Tehdit Yeni Tütün ve Nikotin Ürünleri", "Sigara Bırakma Polikliniklerinde Hasta Yönetimi"

konularını en rafine şekilde meslektaşlarımızla paylaştık, geri bildirimler ve talepler aldık.xÇalışma grubu toplantımızda hasret giderdik, geçmiş dönem yapılanları hatırladık.

Önümüzdeki dönemde dernek üyelerimizle toplum faydasına yönelik yapılabilecek faaliyetleri ve ele alınacak konuları yüz yüze değerlendirdik. Önümüzdeki yıl daha yoğun katkı sağlayabileceğimiz bir kongre umuduyla ayrıldık. Tütünsüz dumansız, nikotinsiz bir ülke için yılmadan çalışacağız.

>> Dr. Oğuzhan Okutan

DİFUZ PARANKİMAL AKCİĞER HASTALIKLARI ÇALIŞMA GRUBU

Teması "Başarı bir yolculuktur... Tükenmeyen Nefesle..." olarak belirlenen ve bilimsel şölen niteliğinde geçen SOLUNUM 2024 kongresinde Difüz Parankimal Akciğer Hastalıkları Çalışma Grubu olarak birbirinden güzel ve güncel konuların yer aldığı başta kurs olmak üzere mini konferans, güncelleme, Hızlı-Akılcı-Pratik (HAP) oturumları düzenledik.

SOLUNUM 2024'te DPAH çalışma grubu olarak düzenlediğimiz birbirinden güzel olguların güncel literatürler eşliğinde tartışıldığı "'Olgular Eşliğinde Progresif Pulmoner Fibrozise Yaklaşım Kursu" meslektaşlarımız tarafından büyük bir ilgi gördü. Fibrozise ilerleyen hipersensitivite pnömonisi, sarkoidozis, nonspesifik intertisyel pnömoni ve bağ doku hastalıkların akciğer tutulumu olan olguların tanı ve tedavilerinin yönetimindeki deneyimler kursta paylaşıldı. Kongrede DPAH oturumlarında alanında birbirinden değerli ulusal konuşmacılarımızın yanında yurtdışından katılan konuşmacımız Argryrios Tzouvelekis de mevcuttu. Kendisi mini konferans da bağ doku ilişkili İntertisyel akciğer hastalıkları yönetimi konusunda literatür bilgilerini ve tecrübelerini aktardı.

SOLUNUM 2024'te geçtiğimiz dönemde emekli olan ve hayatlarında yeni bir döneme başlayan çok değerli hocalarımız için düzenlenmiş olan onuruna oturumlar da mevcuttu. Bunlardan biri de adıma yapılan "IPF'de Güncel Konular" başlığı altındaki oturumda gerçekleşti. Bu oturumda Prof. Dr. Funda Coşkun hocamıza yaptığı sunum ve TÜSAD Prof. Dr. M. Şule Akçay hocamız tarafından takdim edilen plaket için teşekkür ederim. Ayrıca bu oturumda IPF'de bireyselleştirilmiş tedavi yabancı konuşmacı Argoyrios Tzouvelekis tarafından anlatılırken; hasta yönetiminde zorluklar ve prognostik faktörler adlı konular ise sırasıyla Prof. Dr. Nilgün Yılmaz Demirci, Prof. Dr. Funda Coşkun hocamız tarafından sunuldu.

Katılımın yoğun olduğu HAP oturumunda Kronik Sarkoidoz Yönetimini, Doç. Dr. Berna Özyürek Akıncı hocamız pratik, önemli bilgileri özet bir şekilde aktararak meslektaşlarımızla paylaştı.

Güncel konulardan biri olan ve günlük pratikte de zorlandığımız, multidisipliner yaklaşımının önemli olduğu Otoimmün Özellikli İntertisyel Pnömonilerin hem tanı hem de tedavisinin ve izleminin tartışıldığı

oturum meslektaşlarımız tarafından yoğun bir ilgi gördü. Bu oturumda Prof. Dr. Ceyda Anar Otoimmün Özellikli İntertisyel Pnömonilerin tanısına yaklaşımını güncel literatürler eşliğinde sundu. Tedavisinde de Doç. Dr. Hamit Küçük hocamız hem göğüs hastalıkları yönünden yaklaşımı hem de romatolojik bakış açısı ile yaklaşımı algoritmalar altında özet bir şekilde meslektaşlarımıza aktarırken; Prof. Dr. Fulsen Bozkuş hocamız da bu hastaların izleminin nasıl yapılacağı konusundaki bilgileri paylaştı.

DPAH oturumlarımızdan diğeri de olgularla kistik akciğer hastalıklarına yaklaşım oturumu olup meslektaşlarımız tarafından büyük bir katılımla gerçekleşti. Bu oturumda Lenfanjıomyamatozis, Histiyositozis X, Lenfositik İntertisyel Pnömoni ve Birt Hogg Dube Sendromu olguları deneyimli hocalarımız tarafından güncel literatür bilgileri ışığında sunuldu.

SOLUNUM 2024 Kongresinin son gününde DPAH oturumunda mini konferansta Prof. Dr. Özlem Kumbasar hocamız günlük pratik hayatta sık karşılaştığımız ve bazen yönetiminde zorluklar yaşadığımız biyopsi sonucu granülomatöz inflamasyon gelen durumlardaki ayırıcı tanı yaklaşıma yönelik sunumunu gerçekleştirdi.

TÜSAD'ın en önemli organları olan Çalışma Grupları toplantıları SOLUNUM 2024 kapsamında yapıldı. DPAH Çalışma Grubunun toplantısı asistan, uzman, öğretim üyesi düzeyinde Çalışma Grubu üyelerinin katılımıyla gerçekleşti. Asisitan gelişim grubu üyelerinin de yoğun ilgisi ile katılımının gerçekleştiği DPAH Çalışma Grubunda önümüzdeki dönem yeni projelerin hayata geçirilmesinde önemli kararlar alındı ve görev dağılımları yapıldı.

Dolu dolu bilimsel şölen niteliğinde geçen SOLUNUM 2024'ün ardından, DPAH Çalışma Grubu SOLUNUM 2025 için çalışmalara başladı. SOLUNUM 2025'in programında DPAH çalışma grubu siz meslektaşlarımızın görüşleri doğrultusunda planlanacak bilimsel konulara yönelik güncelleme, mini konferans, olgu konseyi ve HAP oturumları katılımcıları bekliyor olacak.

GÜNCEL Aktüel

TUSK DÜNYA AKCİĞER GÜNÜ ETKİNLİĞİNİ BU YIL BAŞKENT'TE YAPTI

Akciğer sağlığı için 23 dernek el ele

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) ve Türk Toraks Derneği öncülüğünde bir araya gelen 23 derneğin oluşturduğu Türkiye Ulusal Solunum Koalisyonu, Dünya Akciğer Günü kapsamında 27 Eylül'de Ankara'da farkındalık etkinliği gerçekleştirdi. Halktan büyük ilgi gören etkinlikte, TÜSAD Başkanı Prof. Dr. Şule Akçay erişkin aşılamasının solunum hastalıklarının önlenmesi konusundaki önemine dikkat çekti ve "Haydi büyükler aşıya" çağrısı yaptı.

Uluslararası Solunum Dernekleri Forumu'nun girişimiyle ilan edilen 25 Eylül Dünya Akciğer Günü kapsamında Türkiye Ulusal Solunum Koalisyonu tarafından 27 Eylül Cuma günü ücretsiz bir etkinlik gerçekleştirildi. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin katkılarıyla düzenlenen etkinlikte, göğüs hastalıkları doktorları halkı hava kirliliğinin solunum sağlığına etkisi ve erişkin aşılanması konularında bilgilendirirken, 25-26 Eylül'de Kızılay Metro İstasyonu'ndaki ücretsiz solunum fonksiyon testi ölçümleri ve solunum sağlığına yönelik egzersiz eğitimlerine de ilgi yoğun oldu.

AKÇAY: HAYDİ BÜYÜKLER AŞIYA

Etkinlikte konuşan TÜSAD Başkanı Prof. Dr. Şule Akçay, aşılarla ilgili tüm dünyada "infodemi", yani bilgi kirliliği olduğuna özellikle dikkat çekti. Akçay, şu değerlendirmeyi yaptı: "Akciğer sağlığının korunmasında erişkin aşılaması büyük önem taşıyor. Ölümle sonuçlanabilecek birçok hastalık günümüzde aşı ile önlenebiliyor. Kronik solunum yolu hastalıkları tüm dünyada başlıca ölüm nedenlerinden biri. Mevsimsel grip (influenza), küresel olarak her yıl 1 milyar kişiyi etkileyebilen yaygın bir viral enfeksiyon. Aşılar, KOAH, astım, pnömoni, grip ve COVID-19 gibi hastalıkların önlenmesinde de kritik rol oynuyor. Bu nedenle ben "Haydi büyükler aşıya" çağrısı yapmak istiyorum. Aşılama, toplum sağlığını koruma ve ülke ekonomilerinin sağlık yükünü hafifletme konusunda en etkili halk sağlığı müdahalelerinden biri."

Aşılar ve özellikle de COVID aşıları konusundaki iddiaları da bilimsel veriler ışığında yanıtlayan Akçay, "COVID-19 pandemisi, modern aşı teknolojilerinin ve küresel sağlık politikalarının bu tür krizlerle mücadelede ne kadar etkili olabileceğini bir kez daha kanıtladı. Tüm asılsız iddiaları bir tarafa bırakıp, erişkin aşılaması konusunda bilinçlenmeliyiz" diye konuştu.

UĞURLU: FARKINDALIK ÇALIŞMALARI SÜRECEK

Türkiye Ulusal Solunum Koalisyonu Koordinatörü Prof. Dr. Aylin Özsancak Uğurlu ve Koordinatör Yardımcısı Prof. Dr. Sevinç Sarınç, etkinlik sonrası bir değerlendirme yaptı. Uğurlu, şunları aktardı: "Geçen sene ilkini İstanbul'da yaptığımız etkinliğimizi bu yıl Ankara'da geniş bir katılımla gerçekleştirdik. Solunumsal hastalıkları ve hava kirliliği arasındaki bağlantıyı bilimsel verilerle ortaya koyduk, aynı zamanda erişkin aşılamasının hayati önemine dikkat çektik. Koalisyon olarak bir kez daha hatırlatmak isteriz ki, solunum hastalıkları kaynaklı ölümler önlenebilir."

SARINÇ: HALKIMIZI BİLGİLENDİRMEK ÖNEMLİ

Koordinatör Yardımcısı Prof. Dr. Sevinç Sarınç, etkinlikle ilgili görüşlerini şöyle paylaştı; "Ankara'daki bu etkinlikle akciğer sağlığını iyileştirmeye yönelik hedef ve bilgimizi halkımızla paylaştık. Akciğerlerimizin genel sağlığımız için önemini bir kez daha hatırlattık. 'Herkes için temiz hava' vurgusu yaptık ve aşılar konusunda en fazla merak edilen konuları yanıtlama fırsatı bulduk. Halkımıza ücretsiz solunum testleri yaparak erken teşhisin hayatiliğini vurguladık. Türkiye Ulusal Solunum Koalisyonu olarak farkındalık çalışmalarımız önümüzdeki dönemde de sürecek."

ESENDAĞLI: SOLUNUM STRATEJİLERİ GELİŞTİRİLECEK

Türkiye Ulusal Solunum Koalisyonu Genel Sekreteri Dorina Esendağlı da Koalisyon'un kuruluş amaçları konusunda katılımcılarla şu bilgileri paylaştı:

"Solunumsal hastalıkların gelişimini önleme, erken tanı, uygun ve erişilebilir tedavi, yeni bakım modelleri, solunum sağlığı ile ilgili araştırmalara destek ve sorumlu liderliği içere solunum stratejilerini oluşturmak amacıyla harekete geçtik. Hedef 2030 sonunda solunum hastalıkları kaynaklı ölümleri 3'te 1 oranında azaltmak."

TUSK HAKKINDA

Türkiye Ulusal Solunum Koalisyonu (TUSK), ulusal akciğer sağlığını iyileştirmek amacıyla Toraks Derneği ve Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği önderliğinde bir araya gelen 17 tıp uzmanlık derneği ve 6 hasta derneğinin dahil olduğu 23 dernekten oluşan bir oluşumdur. Türkiye Ulusal Solunum Koalisyonunun amaçları arasında ulusal solunum stratejilerini oluşturmak, oluşturulan ulusal solunum stratejilerinin uygulanmasını teşvik etmek ve izlemek yoluyla ulusal akciğer sağlığını korumak yer almaktadır.

GÜNCEL Aktüel

KASIM AYI FARKINDALIK AYI: 'Sağlıklı nefes almanın kıymetini bilin'

Tüm dünyada kasım ayı boyunca akciğer sağlığını korumanın önemini vurgulamak amacıyla çeşitli etkinlikler ve bilinçlendirme kampanyaları düzenleniyor. Kuruluş amaçları arasında halkın akciğer sağlığını korumak olan TÜSAD, Akciğer Kanseri Farkındalık Ayı, Dünya Zatürre Günü ve Dünya KOAH Günü'nün yer aldığı bu dönemde birbirinden önemli mesajlarını paylaştı, "Sağlıklı nefes almanın kıymetini bilin" vurgusu yaptı.

Kasım ayı tüm dünyada solunum sağlığıyla lgl başlıklarda "farkındalık ayı" olarak kabul edlyor. TÜSAD her yıl 1 Kasım - 30 Kasım tarihleri arasında ilgili Çalışma Grupları ile birlikte ay boyunca toplumu bilgilendirmeye yönelik çalışmalan yapıyor.

Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği TÜSAD

Kasım ayı tüm dünyada solunum sağlığıyla ilgili başlıklarda "farkındalık ayı" olarak kabul ediliyor. Akciğer sağlığını korumanın önemini vurgulamak amacıyla ay boyunca çeşitli etkinlikler ve bilinçlendirme kampanyaları düzenleniyor. Sağlık kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve kamu kurumları toplumun akciğer sağlığı hakkında bilinçlenmesini sağlayan mesajlarını toplumla paylaşırken, solunum sağlığına ciddi zararlar veren belli başlı hastalıklardan korunmak için erken teşhisin önemine dikkat çekiyor.

Kuruluş amaçları arasında halkın akciğer sağlığını korumak olan Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD), her yıl kasım ayında akciğer sağlığının iyileştirilmesi için farkındalık yaratmak amacıyla iletişim faaliyetleri yürütüyor. Bu çalışmaların öncelikli amacı, genel solunum sağlığına olumlu katkı yapacak genel davranış alışkanlıklarını kazandırmanın yanı sıra, pnömoni, akciğer kanseri ve KOAH konusunda bilinç düzeyini geliştirmek. Kasım ayı boyunca TÜSAD, sayılan hastalıklardan korunmanın temel yolunun belirtilerin farkına vararak erken teşhis almak olduğunu vurguluyor ve çalışma gruplarının bilimsel araştırmalar ışığında hazırladığı basın açıklamalarını geleneksel ve sosyal medya aracılığıyla paylaşarak, toplumu bilgilendiriyor. TÜSAD, her kasım ayında olduğu gibi 2024 yılında da akciğerlere sevgiyle yaklaşmanın hayati önemine dikkat çekti. Sağlıkla nefes almanın hayattaki en büyük zenginlik olduğunu hatırlatan TÜSAD hekimleri, her zaman öncelikleri olduğu üzere daha ortaya çıkmadan hastalıkları önlemenin yolları konusundaki önerilerini aktardı.

ERKEN TANIYLA İYİLEŞME MÜMKÜN DENDİ

Akciğer kanserinden korunma yollarına dikkat çekmek amacıyla kabul edilen "Akciğer Kanseri Farkındalık Ayı" açıklamasını TÜSAD Akciğer Kanseri Çalışma Grubu Doç. Dr. Pınar Akın Kabalak yaptı. Kabalak, akciğer kanserinin günümüzde hem kadınlar hem de erkekler için kanser ilişkili ölümlerin en sık sebebi olduğuna dikkat çekilen açıklamada, "Akciğer kanseri hem görülme sıklığı hem ölüm oranları yüksek olan ama erken evrede tanı konulduğunda iyileşme şansı olan bir kanser türü" uyarısı yapıldı.

Kabalak, basın açıklamasında hastalıkla ilgili bilgi paylaştı ve şunları aktardı; "Özellikle 50 yaş ve üzeri, yılda 20 paketten fazla sigara kullanan bireyler yüksek risk altında.

Pasif sigara maruziyeti olan, çevresel veya mesleki riske maruz kalan bireyler de en az sigara içenler kadar riskli durumda. 3 haftadan uzun süren öksürük, balgamdan kan gelmesi, nedeni açıklanamayan göğüs ve sırt ağrısı, istemsiz kilo kaybı, iştahsızlık, ses kısıklığı, göz kapağında düşme, vücutta ele gelen şişlik, yüz ve boyunda şişlik gibi uyarıcı belirtileri dikkate alıp mutlaka bir sağlık kuruluşuna başvurmalı."

TÜSAD, her fırsatta sürdürdüğü tütün bağımlılığıyla mücadele konusuna akciğer kanseri farkındalık ayı kapsamında yeniden değindi.

Kabalak bu kapsamda şu güncel bilgileri aktardı; "Türkiye Kanser Kontrol Programı 2016 Raporu'na göre de sigara içme oranı yüzde 31,2 olarak belirlendi. Bu oran çok yüksek. Özellikle günümüzde genç nüfus arasında sigaraya başlama yaşı erken. Sigaranın yanı sıra 13-15 yaş arası gençlerde nargile içilmesi göz ardı edilemez bir halk sağlığı problemi. Yılda içilen paket sayısı kadar hangi yaşta başlandığı da dikkat edilmesi gereken bir unsur.

Ülkemizde sigaraya karşı ciddi yasalara dayanarak yapılan mücadele ile 2008-2011 yılları arasında sigara tüketimi yüzde 12 oranında azalmıştı. Bu mücadele ısrarla sürdürülmeli."

ZATÜRREDEN KORUNMAK TEDAVİDEN KOLAY MESAJI VERİLDİ

Zatürreye ilişkin farkındalığı artırmak, hastalığın önlenmesine dikkat çekmek, tedavisini teşvik etmek ve hastalıkla mücadele için harekete geçmek amacıyla ilan edilen 12 Kasım Dünya Zatürre Günü kapsamında TÜSAD, sağlıklı akciğerlerin önemini hatırlattı. TÜSAD İnfeksiyon Çalışma Grubu Başkanı Prof. Dr. Emel Ceylan tarafından yapılan açıklamada, zatürrenin düşük ve orta gelirli ülkelerde en çok öldüren hastalıklar sıralamasında üçüncü, orta ve üst gelirli ülkelerde altıncı sırada yer aldığı belirtildi.

Açıklamada, "Zatürreden korunmak ve hastalık gelişimini önlemek, tüm tanı ve tedavi için yapılan maliyetlerden daha ucuz ve daha kolay" mesajını paylaşan TÜSAD, zatürrenin önlenmesinde aşılamanın önemine dikkat çekti. "Zatürrenin önlenmesi, aileleri hastalığın neden olduğu tedavi masraflarından ve diğer maliyetlerden de kurtarır. Aşılar, zatürrenin ortaya çıkışını engelleme ve hastalık kaynaklı ölümleri önleme açısından en iyi halk sağlığı yatırımlarından biri.

Zatürrenin en ölümcül nedenlerinden bir kısmı aşılarla önlenebilir. Çocuklar pnömokok, Haemophilus influenzae tip b (Hib), boğmaca ve kızamık etkenlerine karşı aşılanarak bu etkenlerin yol açabileceği akciğer enfeksiyonlarından korunabilir. Ülkelerin aşı politikalarında öncelikli gruplar immünsuprese hasta ya da savunmasız gruplarla birlikte mutlaka çocuklar olmalı" bilgisine de hazırlanan mesajda yer verildi.

SOLUNUM FONKSİYON TESTİNİN TANIDAKİ ÖNEMİ AKTARILDI

Dünya çapında KOAH bilincinin oluşturulması, KOAH ile ilgili farkındalığın artırılması ve KOAH yükünü azaltmanın yollarının tartışılması amacıyla Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalıklarına karşı Küresel Girişim (GOLD) tarafından ilan edilen Dünya KOAH Günü, 2024'te "Akciğer Fonksiyonunuzu Bilin" ana temasıyla gerçekleşti. 20 Kasım'a denk gelen Dünya KOAH Günü için TÜSAD KOAH Çalışma Grubu, KOAH'ın dünyada 50 milyon insanı etkilediğini, 40 yaş üstü her 5 yetişkinden 1'inde bu hastalığın bulunduğunu vurguladı.

Çalışma Grubu Başkanı Prof. Dr. Onur Turan, gün kapsamında "Bu kadar yaygın bir hastalık olmasına karşın, toplum KOAH konusunda yeterli bilgiye sahip değil. "Solunum Fonksiyon Testi" ile kişinin KOAH olup olmadığı kolayca belirlenip, tedavisi başlanabilir" uyarısını yaptı.

TÜSAD, tütün bağımlılığı konusunu Dünya KOAH Günü'nde yeniden gündeme getirdi. Bu konuda şunlar aktarıldı; "Ülkemizde tütün ürünleri kullanımı yaygın, KOAH gelişimi için en büyük risk faktörü de tütün dumanı maruziyeti.

Sigaranın yanı sıra nargile, puro gibi tütün ürünü kullanımı, zararlı toz, gaz ve hava kirliliği de akciğerlerde KOAH oluşumuna neden oluyor.

Çocukluk çağında geçirilen hastalıklar, düşük sosyoekonomik düzey veya "biyomas" adı verilen odun, tezek benzeri yakıtların dumanına maruziyet de diğer risk faktörleri. "

Dünya KOAH Günü için TÜSAD'dan bir de çağrı geldi. KOAH ile ilgili yeterli bilinç ve farkındalığın oluşması için başta hekimler ve sağlık çalışanları olmak üzere ilgili kurumları birlikte çalışmaya davet eden Muzaffer Onur Turan, tüm medya kuruluşlarını ve bireyleri, önemli bir halk sağlığı sorunu olan KOAH konusunda kamuoyunu bilgilendirme ve bilinçlendirme gayretlerine destek olmaya çağırdı.

SOLUNUM SAĞLIĞINI KORUMAK İÇİN ALTIN DEĞERİNDE KURALLAR

TÜSAD hekimleri, solunum sağlığının korunması bu temel alışkanlıkların edinilmesini öneriyor:

* **Sigara içmeyi bırakın veya sigara içilen ortamlardan uzak durun. Sigara, solunum sağlığı için en büyük tehdittir.**
* **Belirtileri dikkatle takip edin. Erken teşhis hayat kurtarır.**
* **Hava kirliliğine maruz kalmaktan kaçının.**
* **Sağlıklı beslenme alışkanlıkları edinin ve düzenli egzersiz yapın.**
* **Sağlıklı yaşam tarzı solunum sağlığının dostudur.**

DÜZENLİ KONTROLLER VE ERKEN TEŞHİS HAYAT KURTARIR

Akciğer kanseri ve diğer hastalıklar genellikle erken dönemde belirti vermez. Düzenli sağlık kontrolleri ve risk grubunda olanlar için akciğer taramaları, erken teşhis ve tedavi şansı sunar. Özellikle aile geçmişinizde akciğer hastalıkları varsa veya sigara kullanıyorsanız, doktorunuza danışarak düzenli muayeneleri aksatmayın.

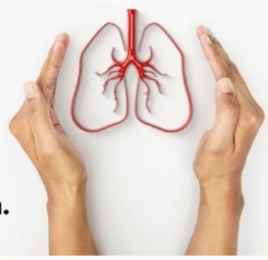

PROFİL Aktüel

Fizyoloji alanında başarılarla dolu 50 yıl
PROF. DR. E. GÜLDEREN ŞAHİN

Fizyoloji alanındaki çalışmaları ile tanınan ve üç dönem İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı Başkanlığı ve Temel Bilimler Bölüm Başkanlığı yapan Prof. Dr. Gülderen Şahin emekli olduktan sonra, halen aktif olarak çalışma hayatına devam ediyor. 1975 yılında asistan olarak başladığı mesleğinde 50'nci yılını kutlayan Prof. Dr. Gülderen Şahin, başarısının sırrını Türkiye'nin ilk kadın pilotlarından biri olan annesinin 'ne yaparsan yap en iyisini yap' tavsiyesi ile açıklıyor.

>> Nilgün Karataş

Bu sayıda Profil Aktüel bölümümüzde yer verdiğimiz isim; Prof. Dr. Emine Gülderen Şahin. Meslekte 50'nci yılını kutlayan Prof. Dr. Şahin, halen aktif çalışma hayatını sürdürüyor. Tıp ve bilim dünyasında pek çok değerli hocamız fiilen emekli olamıyor, aksine emeklilik dönemi yeni başlangıçlara vesile oluyor. Prof. Dr. Şahin de çalışmaya, üretmeye ve değer yaratmaya devam eden değerli hocalarımızdan biri. Fizyoloji alanındaki çalışmaları ile tanınan Prof. Dr. Gülderen Şahin, hem sahip olduğu bilgileri hem de edindiği deneyimi gençlerle paylaşmaya devam ediyor.

LİSEDEKİ HAYALİ: CERRAH OLMAK İSTİYORDU

İstanbul Kız Lisesi'nden 1971 yılında mezun olan Gülderen Şahin, lise döneminde cerrah olmak istiyordu. Üniversite sınavlarına da bunu hayal ederek çalışıyordu.

Ancak üniversite sınavlarının olduğu gün geçirdiği kaza, hayatının tüm akışını değiştirdi. Sınava giderken bir kaza geçiren hocamız, o günü şöyle anlatıyor:

"Üniversiteye girişim oldukça enteresan oldu, idealim cerrah olmaktı ancak olamadım. Sınav günü bir kaza geçirdim, o halde sınava giremezdim, elim, yüzüm kan içindeydi. Eve döndüm, temizlendim, kıyafetimi değiştirdim ve o vaziyette üniversite sınavına girdim.

Yaşadığım şok nedeniyle sınavım istediğim gibi geçmedi, halbuki başarılı bir öğrenciydim ve çok iyi hazırlanmıştım. Ancak beklediğim notu alamadığım için yatay geçiş yapma planları ile biyoloji bölümünü tercih ettim."

BİYOLOJİ BÖLÜMÜNÜ SEÇTİ VE OKULUNU DEĞİŞTİRMEDİ

Yatay geçiş yapma planıyla eğitimine başlayan Şahin, bu isteğini ne yazık ki gerçekleştiremiyor. Gülderen Şahin birinci sınıfı bitirdiği dönemde bölümler arası yatay geçiş kaldırılıyor. Bu durum Şahin için ikinci bir şok oluyor; ancak babasının işyerindeki patlamadan dolayı yaralanması nedeniyle yeniden sınava girmek yerine, başladığı ve sevdiği bölümde eğitimine devam ediyor. Çalışkan bir öğrenci olan Şahin'in eğitim hayatı oldukça başarılı geçiyor ve oldukça yüksek bir ortalama ile İstanbul Üniversitesi Biyoloji bölümünü bitiriyor.

AKADEMİSYENLİĞE GİDEN YOL: 1975'TE ASİSTAN OLDU

Gülderen Şahin hocamızın çalışkan ve kararlı bir genç olmasında annesinin rolünün büyük olduğunu söyleyebiliriz. Annesi Rabia Çavuşoğlu gençliğinde İstanbul Kız Lisesini bitirmiş, ancak babasının Bakalorya sınavına girmesini engellemesi nedeniyle üniversiteye girememiş.
O da öğretmen olarak 29. İlkokulda çalışmaya başlamış. Atatürk Türk Kuşu'nu kurunca başarılı ve sportif öğretmenler arasından Rabia Çavuşoğlu'nu da seçmiş.
Türkiye'nin ilk kadın pilotlarından biri olarak Türk Kuşu'nda Sabiha Gökçen ile beraber uzun süre görev yapan annesinin cesareti kadar tavsiyeleri de Gülderen Şahin hocamızı etkilemiş.
Annesinin "neyi yapmak istiyorsan yap ama en iyisini yap" tavsiyesini benimseyen Şahin, planlarını da hep bu doğrultuda yapıyor.
Üniversiteden 1975 yılında mezun olan Şahin, akademik kariyer yapmayı seçiyor. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Fizyoloji ve Biyofizik Bölümü'nün açtığı sınavı kazanarak, meslek hayatına asistan olarak başlangıç yapıyor.
Bu dönemde Gülderen Şahin, ikinci bir öğrencilik dönemi gibi, çok çalışıyor. Bölümünü de sevdiği için büyük bir zevkle, keyifle eğitim ve araştırmalarına devam ediyor. O dönemde çalışmalarını akademisyen olarak sürdürmeye kararını veriyor.

DÖNÜM NOKTASI: MELİHA HOCAYLA KESİŞEN YOLLAR

Bu hedef doğrultusunda ilerleyen Şahin, 1983 yılında doktor, 1987 Yardımcı Doçent, 1988 yılında Doçent ve 1996 yılında Profesör oluyor.

Sayısız ödüller ve başarılar elde ettiği bu süreçte, kariyerinin ilk dönüm noktası da asistanlığı sırasında Prof. Dr. Meliha Terzioğlu ile yolunun kesişmesi oluyor. Şimdi Anabilim Dalı olarak adlandırılan Fizyoloji Kürsüsü'nün Başkanlığını yürüten Prof. Dr. Meliha Terzioğlu'ndan çalışma daveti alan Şahin'in kariyeri bu aşamadan sonra şekilleniyor. Üç ayrı bölgede ortaokul öğrencilerine yönelik yapılan bu çalışmaya dahil olan Şahin, böylece solunum alanıyla da tanışmış oluyor.

KARİYERİNİN EN ÖNEMLİ DÖNÜM NOKTASI

Prof. Dr. Meliha Terzioğlu kurucusu olduğu TÜSAD'ın başkanlığını da yürütüyor olması Şahin'le derneğin yollarının kesişmesini de sağlıyor. Şahin ilk kez 1976 yılında Manavgat'ta düzenlenen kongreye katılıyor. Çalıştığı kürsüde Prof. Dr. Şengün Ulutin hocaya araştırmalarında yardımcı olan Şahin, doktora döneminde kariyerinin en önemli dönüm noktalarından birini yaşıyor. Prof. Dr. Şahin, bu dönemi şöyle anlatıyor: "Doktora danışmanımın Şengün Hoca olduğunu öğrenmiştim, ancak doktora konumun hematoloji olmasından pek hoşlanmadım. Cesaretimi toplayarak Şengün Hocama son derece saygılı bir şekilde solunum alanında çalışmak istediğimi, bu konuda bana izin verip veremeyeceğini sordum. Şengün hoca çok nazik bir kişiydi, bu istediğimi olgunlukla karşılayıp, 'sen hiç merak etme ben Meliha Hocayla konuşurum' dedi. Gerçekten de dediği gibi yaptı ve benim danışman hocam Prof. Dr. Meliha Terzioğlu oldu. Bu benim kariyerimin en önemli dönüm noktasıdır."

İKİNCİ DÖNÜM NOKTASI: LONDRA'DA ÇALIŞMA FIRSATI

Şahin'in kariyerinin ikinci dönüm noktası ise 1986-1987 yıllarında İngiltere'de çalışma fırsatı bulmuş olması. Bu olayda da yine Prof. Terzioğlu'nun büyük etkisi olduğunu söyleyen Şahin, o günleri şöyle anlatıyor: "Verdiğim bir seminere meşhur bir biyokimyacı olan Prof. Dr. Hatice Bodur Hoca da katılmıştı. Sunumum çok beğenildi, Hatice Bodur Hoca da Meliha Hoca'ya 'sen bu çocuğu yurtdışına gönder" dedi. Herkes gibi ben de şaşırdım. O güne kadar hiç yurtdışına çıkmamışım, planlarımda öyle bir şey yoktu ancak o günden sonra bu konuda istek duymaya başladım. Meliha Terzioğlu European Respiratory Society'nın ikinci başkanıydı. Kongreye gittiğinde gerekli bağlantıları kurdu ve dört ay içinde tüm işlemleri tamamlayarak Londra'da St. Georges Hospital Medical School'da çok değerli hocam Prof. Dr. John Widdicombe ile çalışma fırsatını sağladı. Bu tabii benim hem vizyonumu geliştiren hem de medeni cesaretimi artıran bir olay olarak kariyerimin en önemli ikinci dönüm noktası oldu."

İngiltere'den döndükten sonra Yardımcı Doçentlik döneminde de Prof. Dr. Terzioğlu ile çalışmalarını sürdüren Şahin, Meliha Hoca'nın isteği doğrultusunda İngiltere'de yaptığı çalışmalardan biri ile değil, Cerrahpaşa Fizyoloji'de yaptığı "Tavşanda Kronik Hipoksik Hipoksi İle Oluşturulan Polisitemide 2,3 DPG Düzeyi ve Akut Hipoksik Durumda Periferik Kemoreseptörlerin Duyarlılığının İncelenmesi" başlıklı doktora teziyle Eczacıbaşı Ödülü'ne başvuruyor. Terzioğlu'nun yönlendirmesi ile gerçekleşen bu başvuru Şahin'e ödül kazandırınca her ikisi de çok mutlu oluyor. Şahin bu ödülü, kariyerindeki üçüncü dönem noktası olarak görüyor, çünkü karşısında birçok yol açılıyor ve 21 Mart 2020'de emekli oluncaya kadar yurtiçinde ve yurtdışındaki çok başarılı çalışmalara imzasını atıyor, ödüller alıyor. Gülderen Hoca'nın başarıları arasında, 2016 yılında Endonezya'da düzenlenen Uluslararası İç Hastalıkları Kongresinde sunduğu çalışmasının 750 proje içinde önce ilk 10'a girmesi, devamındaki oylamada birinci seçilmiş olması özel bir anlam taşıyor. "Remote Myocardial Injury: The Protective Role of Fluoxetine" ile alınan bu ödül ve tören sırasında yaşadıkları Şahin'in en değerli anaları arasında yer alıyor.

PANDEMİ DÖNEMİNE DENK GELEN EMEKLİLİK

Gülderen Şahin hocamızın başlangıçları biraz talihsizliklerle oluyor ancak sonrası çok güzel gelişiyor. Üniversite sınavına giderken kaza geçiren Şahin'in, emeklilik töreni de pandemiye denk geliyor. İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Temel Tıp Bölümü, Fizyoloji Anabilim Dalı Bölüm Başkanı olarak uzun yıllar görev yapan Prof. Dr. Şahin, 21 Mart 2020'de emekli oluyor ve 6 Nisan 2020 tarihine de emeklilik töreni planlanıyor. O güne kadar pek çok arkadaşına emeklilik töreni düzenleyen Şahin, yıllarca çalıştığı üniversiteye anlamlı bir şekilde veda etmek istiyor, ancak COVID pandemisi nedeniyle bu tören gerçekleşemiyor, iptal ediliyor.

Pandeminin son senesi Fizyoloji Kürsüsü'ndeki hocaların ve asistanların isteği üzerine Prof. Dr. Şahin'e çok güzel ve anlamlı bir emeklilik töreni yapılıyor. Gülderen Hoca o günü şöyle anlatıyor: "Törene TÜSAD'dan Filiz Koşar ve Funda Coşkun hocalarımızın da katılması ve derneğin kutlama çiçeği göndermesi beni çok mutlu etti. Bunun yanı sıra birçok kişinin benimle ilgili konuşma yapmak istemesi, çok güzel sözler söylemeleri üzerine mutluluktan gözlerim doldu,"

Şahin'in planlarında emekli olduktan sonra en az altı ay gezmek ve hobisi olan fotoğrafçılıkta uğraşmak vardı. O güne kadar mesleği gereği yurtdışına çok çıktığı için Türkiye'de gezi rotaları belirliyor kendine, ancak pandemi nedeniyle bu istediğini de gerçekleştiremiyor.

O dönemde pek çok vakıf üniversitesinden teklif alan Prof. Dr. Gülderen Şahin, 1 Eylül'e kadar çalışmama kararı almasına rağmen iki dönem Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dekanlığını yapan ve ayrıldıktan sonra İstanbul Aydın Üniversitesinde Tıp Fakültesi Kurucu Dekanlığını üstlenen Prof. Dr. Özgün Enver'in ısrarlı teklifini kabul ediyor. Gülderen Şahin Hoca zaten hiçbir şey yapmanın mümkün olmadığı pandemi döneminde, yeni bir üniversitede çalışmaya başlamanın, gençlerle birlikte olmanın, araştırmalarına devam etmenin daha iyi olacağı fikriyle 7 Eylül 2020'de İstanbul Aydın Üniversitesi Tıp Fakültesi Temel Bilimler Bölümünü Fizyoloji Ana Bilim Dalı'nda çalışmaya başlıyor.

Böylece fazla uzaklaşmadan yeniden akademiye dönen Gülderen Hoca, halen bu görevini sürdürüyor ve tıp dünyasına yeni gençler kazandırıyor. Prof. Dr. E. Gülderen Şahin, 50 yıl emek verdiği fizyolojiyi gençlere de tavsiye ederken, bütün organizmanın nasıl işlediğini inceleyen bu bilim dalının önemini anlatmaya devam ediyor.

Çalışmaktan hiçbir zaman vazgeçmeyen Şahin, "Çalışmak, üretmek benim için yaşam gücünü ifade ediyor" diyor.

PROF. DR. E. GÜLDEREN ŞAHİN'DEN GENÇLERE 3 ÖNEMLİ TAVSİYE

Ben yaptım siz de yapın…

Akademik kariyer yapmak ve başarılı bir akademisyen olmak istiyorsanız, sosyal yaşantınızı akademik çalışmalarınızın önüne geçirmeyin. Bir denge kurun ve ailenizi hiçbir zaman ihmal etmeyin.

Ben yapmadım ama siz mutlaka yapın…

Ben üniversitede lise öğrencisi gibi yaşadım, böyle olunca da hiç gezip tozamadım. Sonraki yıllarda buna üzüldüm. Elbette bunu yapamayışımın nedenleri vardır ama bir insan kaç kere üniversite öğrencisi oluyor ki? Bu nedenle gençlere başarılarını etkilemeyecek şekilde öğrenciliklerinin tadını çıkarmalarını tavsiye ederim. Başarınızı sıfıra düşürmeden, başarı oranınızı belirli seviyede devam ettirerek siz yapın, ben yapmadım ama siz mutlaka yapın.

Ben yaptım, siz yapmayın…

Yapı olarak fedakar bir insanım; sosyal ve akademik hayatımda birinin yardıma ihtiyacı olduğunu gördüğüm anda elimden geleni yaparım. Ancak insan fedakarlığın sınırlarını bilmeli; bu nedenle kendinizden vermeden sizden istenmesini bekleyerek, belli sınırlar içinde insanlara yardımcı olun.

TÜM YOĞUNLUĞUNA KARŞIN FOTOĞRAFÇILIK VE MÜZİKLE İLGİLENİYOR

Prof. Dr. E. Gülderen Şahin, yoğun geçen çalışma hayatına karşın hobiler edinmiş ve bunlara vakit ayırmayı başarmış. Hobilerinin başında küçük yaşta edindiği müzik sevgisi geliyor. Çocukluğunda türküleri çok sevdiği için bağlama öğrenmek istiyor, anne ve babasını ikna ederek radyo sanatçısı Adnan Türközü'nden (1925-1983) dersler alan Şahin, daha sonra sahnede tek başına bağlama çaldığı gibi, Muzaffer Akgün, Nezahat Bayram gibi dönemin ünlü sanatçılarının sahnesinde bağlama çalma şansı yakalıyor. Hatta Adnan Hoca, onun konservatuara gitmesini istiyor ancak gönlü tıpta olan Şahin, müzikle bağlantısını hobi seviyesinde tutmayı tercih ediyor. Daha sonraki yıllarda sanat müziği ile de ilgilenen, 1996 yılından itibaren İleri Türk Sanat Müziği Konservatuarı Derneği'ne giden Şahin, halen dernekte çalışmalarını sürdürüyor ve konserler veriyorlar.

Şahin'in fotoğrafçılığa da aşırı bir tutkusu bulunuyor. Emeklilik hayatında bolca fotoğrafçılığa yer ayırmak istemesine rağmen üniversiteye dönerek bunu ertelemek zorunda kalan Gülderen Hocamız, "Ben isteklerinden kolay vazgeçen biri değilimdir, bunu da mutlaka yerine getirmeye çalışacağım" diyerek bizlere yine örnek oluyor.

RÖPORTAJ Aktüel

MUZAFFER METİNTAŞ: Solunum bilimine adamış 40 yıl

ODTÜ Jeoloji Mühendisliği bölümünden Tıp Fakültesi'ne geçiş yapan Prof. Dr. Muzaffer Metintaş'ın bu kararı, bilime adanmış uzun bir yolculuğun başlangıcı. Bu yolculukta plevra hastalıkları, mezotelyoma ve akciğer kanseri konularındaki öncü çalışmalar, Türk tıp tarihine kazandırılan yüzlerce araştırma ve binlerce öğrenci sığmış bir ömür var. Meslekteki 40'ıncı yılını SOLUNUM 2024'te "Üstün Başarı Ödülü" ile taçlandıran Muzaffer Metintaş, bu coğrafyada hekimliğin dört şapkası olduğunu düşünüyor. Genç meslektaşlarına "İnsan olarak ne kadar gelişirseniz ve meslekte ne kadar gelişirseniz hem meslekte hem de insan olmada o kadar iyi olursunuz" önerisinde bulunan Metintaş, kariyerindeki dönüm noktalarını ve hayat deneyimlerini Solunum Aktüel okurları için paylaştı.

>> Ezgi Aktaş

• Muzaffer hocam siz jeoloji okurken tıp fakültesine geçerek, kendinize yeni bir kariyer planı çizmişsiniz ve ardından kendinizi mesleğinize adamışsınız. Okurlarımız için 40 yıllık hekimlik kariyeriniz hakkında kısaca bilgi verir misini?

1986 yılında Eskişehir Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldum.

Zorunu hekimlik hizmeti sonrası 1987 yılında aynı fakültede Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak uzmanlık eğitimine başladım

1991 yılında öğretim görevlisi, 1993 yılında yardımcı doçent, 1994 yılında göğüs hastalıkları doçenti, 1999 yılında da göğüs hastalıkları profesörü oldum.

Aynı kadro ile ismi Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi olarak değişen fakültenin Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak sorumluluk ve görevime devam ediyorum.

• Asistanlıktan profesörlüğe giden süreci kısaca anlatır mısınız?

Doçent olduğumda Anabilim Dalı bünyesinde "Akciğer ve Plevra Kanserleri Ünitesi"ni kurdum. Ünitede bugüne değin sekiz binden fazla akciğer kanseri, bin civarında mezotelyoma hastası tanı sonrası tedavi ile takip edildi. Bu hastalar prospektif bir program dahilinde izlendi. Ünitede çok sayıda biyolojik ürün ve veri deposu oluşturulmuş durumda. 1997 yılında Stockholm Karolinska Enstitüsü Akciğer Kliniği'nde medikal torakoskopi çalıştım. Takiben bölüm bünyesinde medikal torakoskopi imkânı oluşturuldu. Bugüne değin binden fazla hastaya işlem yapıldı. Doçent iken bir zorunluluk nedeniyle anabilim dalı başkanı oldum. Bu süre boyunca hastane başhekim yardımcılığı, dergi editörlüğü, üniversite rektör yardımcılığı, üniversite bilim ve araştırma politikaları kurulu başkanlığı, iş etiği ve etik çalışma ilkeleri kurulu başkanlığı yaptım. Üniversite bünyesinde Akciğer ve Plevra Kanserleri Uygulama ve Araştırma Merkezi ile Translasyonel Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi kurucu müdürlüğü, Tıbbi Jeoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi kuruculuğu yaptım. Halen anabilim dalımız plevra ünitesinde çalışma serileri halinde oluşmuş ve takip edilmiş binden fazla hasta verisi olup, vaka serisi devam etmektedir. Bu arada bir sırada da profesör oldum. Uzmanlıktan bugüne 16 kitap editörlüğüm, tek yazar olduğum 3 kitabım var. Ekim 2024 tarihi itibariyle Science Citation Index'de indekslenen dergilerde 197'si özgün araştırma olan 206 makale, 2,650 atıf itibariyle hi-index'im SCI'de 30. 2016 yılında "Türk Toraks Derneği Bilim Ödülü"ne, yaklaşık bir ay önce de onur duyduğum Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği Üstün Başarı Ödülü"ne layık görüldüm.

• Sizinle ilgili araştırma yaparken ODTÜ Jeoloji Mühendisliği bölümünü bırakıp, Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne geçtiğinizi öğrendik. Hekimliğe geçmeye nasıl karar verdiniz?

ODTÜ'de öğrenci olduğum yıllarda üniversiteler siyasi manipülasyonların en önemli ve zengin zeminlerinden biriydi. ODTÜ'de en önde gelen örnekti; girdiğim tarihten sonraki üç yılda üniversite açık olduğu süreden daha fazla boykot ya da mütevelli heyet kararıyla kapalı kalmıştı, etkin bir eğitim ortamı yoktu. Ben de üniversiteye girişimden üç yıl sonra ODTÜ'den ayrılmaya karar verdim. O yıllarda tıp fakülteleri en fazla tercih edilen alanlardı, tıp fakültesine girmeye niyetlendim. İyi ki böyle bir kararı vermişim. Öğrencilik hayatımda üç yıl kayıp oldu ama onu ilerleyen yıllarda telafi ettim.

BU COĞRAFYADA BİR HEKİMİN DÖRT ŞAPKASI VAR

• Çok uzun yıllardır bu meslektesiniz. Hekim olmak sizin için neyi ifade ediyor, ne anlama geliyor?

Stajyer doktorluktan bugüne mesleğimde 40 yıla ulaştım çok şükür. Bence bu coğrafyada hekimin dört şapkası var. Birincisi, "eğitimci"; hekim bir eğitmendir, eğitim verir. İkincisi, "sağıtımcı"; hekim hastalara tanı koyar ve tedavi eder. Üçüncüsü, "bilimci"; hekim bilimsel metodoloji kullanır, bu nedenle bilim metodolojisi ile ilgilidir. Dördüncüsü ise "hâkim"; hakikati bilen ve fark eden. İşte bu sıfatları yaşayarak üstünde taşıyan hekimler, bence hekim olmayı sağlıyorlar demektir.

• Mesleğinizde geçirdiğiniz ilk yıllara dönersek, göğüs hastalıkları uzmanlığını seçme kararını nasıl aldığınızı anlatabilir misiniz?

Uzman olmak için dahili bir bölüm tercih edecektim. Akciğer – kalp ilişkisi dikkatimi çekiyordu. Kalpte bu ilişki ön planda değildi, yani kardiyolojide akciğer pek yoktu, kardiyoloji kalp ile izole idi. Göğüs – akciğer sanki bütün toraksı kapsayan genişlikteydi. Bir de akciğer fizyolojisi lisansta beni etkilemişti.

ANAHTAR KAVRAM HER ZAMAN GELİŞMEK İÇİN ÇALIŞMAK

• Yıllarını mesleğe adamış bir hekim ve akademisyen olarak genç meslektaşlarınıza tavsiyeleriniz var mı?

Her şeyden önemlisi, hemen her kıdemli, benim yaşta olan ve işini yapmaya çalışan kişilerin söylediği gibi "çok çalışmak". Anahtar kavram, saat ayırmadan, her zaman, her yerde ve her ortamda "gelişmeye çalışmak". Çalışmayı "mesleki işler" ve "hobiler" gibi ayırmamak lazım. İkisi aslında tek bir gelişmenin sürdürücüleri. İnsan olarak ne kadar gelişirseniz ve meslekte ne kadar gelişirseniz hem meslekte hem de insan olmada o kadar iyi olursunuz. İkinci önemli tavsiyem "güven veren olmak"; arkadaşına, komşuna, meslektaşına, hastasına, öğrencisine, dostuna hatta sevmeyenine güven vermek. Güven çok önemli, bir insan bu niteliğini asla kaybetmemeli. Hata yapma, yanlış yapma, unutma hepimizin insan olma özellikleri, ama doğru olmayanı söyleme, işte o kabul edilemeyecek olan. Tabii kendine de güven gerekli. Üçüncü tavsiyem "merhamet". Bizim işimiz şefkat ve merhamet üzerine doğru ve iyi yapılabilir. Dördüncüsü "sevmeyi esas almak". İnsanı, doğayı, toprağı, havayı, yaşamayı, vatanı, milleti, varlığı sevmek. Son tavsiyem ise "gülümseme"; gülümsemeyi beceren biri olmaları. Kuşkusuz "aklı öne çıkaran bir düşünce sistematiği oluşturmaya çalışmak" ta her hekimin sahip olması gereken bir yetenek olmalı.

• Mesleğe başladığınız yıllar ile günümüzü karşılaştırırsanız, gözlemleriniz nelerdir? Olumlu ya da olumsuz ne gibi farklılıklar gözlemliyorsunuz?

Doğrusu her dönemi kendi dönemi içinde değerlendirmek gerekir. Yani kıyaslamayı kendi zaman dilimindeki diğer öğeleri de alarak yapmak. Kırk yıl önceki hekimlik mesleği ve uygulamalarını o şartlarda, bugünkünü ise bugünün şartlarında değerlendirmek lazım.

O dönemdeki diğer sosyal, ekonomik, teknik, kültürel, maddi, manevi öğelerden soyutlayarak sadece bir şeyin 40 yıl öncesi ile bugünkü çevreden soyutlanmış halini kıyaslamak doğru olmaz. Örneğin hekimlik mesleğinin maddi kazanç ve itibar olarak geri gittiğini söylüyorsak, kırk yıl önceki kazançlar ve itibarları belirleyen ve etkileyen faktörler ile bugünküleri de kıyasa almamız lazım. Benzer şekilde olumlu ile olumsuzu da…

Hadi biraz felsefi dokunalım; çok sık söylenen bir ifade vardır "Dem bu demdir" diye. Geçmişi düzeltemeyiz, geleceği de kuramayız, o zaman bugünü en iyi hale getirmeye gayret etmemiz lazım anlayışı.

Tarihselciler diye adlandırılan bir kesim de "tarihte olan ile geleceği bilebilir ve belirleyebiliriz" diye bu anlayışa karşı çıkılabilir. Konu çok tartışmaya açık. Ben, gün bugündür tavrı içindeyim. Biz bugünü olması gerektiği gibi kurmaya çalışalım. Gelecektekiler de iyi çözümler üretti isek, kurduklarımız o günlere cevap veriyorsa, kurduklarımız üstüne kursunlar.

TÜSAD EĞİTMENLERİ BENİ AKADEMİ YOLUNA ÇIKARDI

• TÜSAD'ın sizin için önemini anlatır mısınız?

İlk asistanlık yılım bittiğinde TÜSAD'ın İstanbul'da yapılan kurslarına gitmiştim. Mesleki bilgi olarak çok yararlanmıştım, ama belki de daha önemlisi eğitmenlerin öğretim üyeliği tarz ve tavırlarından çok etkilenmiştim. Özellikle Tuğrul Çavdar, Müzeyyen Erk, Sema Umut, Doğanay Alper, Türkan Tatlıcoğlu, İzzettin Barış, Kemal Sözer, Hilmi Gürses aklıma hemen gelen çok etkilendiğim isimler; hatta, rol-modellerdi. O kurstan Eskişehir' dönerken, beni ihtisasa alan hocam rahmetli Necla Özdemir aklıma geldi; öğretim üyesi/akademisyen olmaya karar verdim. Kısaca o TÜSAD kursu ve eğitmenler beni akademi yoluna çıkardı. Hepsini çok seviyorum, saygı ve minnetle anıyorum.

• Uzun yıllar devam eden meslek hayatınızda hatırınızda kalan ilginç bir anıyı okurlarımızla paylaşır mısınız?

Genç bir hekimken yaşadığım trajikomik bir olay var, onu kısaca anlatayım. İkinci yıl asistanıyım. Akşam üstü acilden perfore bir kist hidatik aldık, yanlış hatırlamıyorsam 19 yaşındaydı. O zaman meslekte bayağı iyi ve fedakâr bir göğüs-kalp-damar cerrahisi hocamız vardı; Recep Arslan. Gece ameliyata almaya karar verdi. Eve gitmiştim, beni ben yapan evliliğimin ikinci yılı idi, televizyonumuz yoktu. O akşam önemli bir milli maç vardı, yarın herkes asistan odasında konuşacaktı. Ben de kenarda kalmayayım diye maçı seyretmek için komşu kahvehaneye gitmiş, bir köşeye oturmuştum. Birdenbire etrafımı genç ve orta yaşta 10-15 kişi çeviriverdi. Biri "Hoca, ameliyata verdiğiniz hastanın yakınlarıyız, haydi bakalım sen ameliyattan haber al, yakınımız ameliyattan salimen çıkana kadar biz de beraber çay içelim" dedi. Bir nevi kahve köşesinde rehin alınmıştım. O zamanlar cep telefonu yoktu. Maç bitti, hastaneye yakın oturuyordum, toplu halde hastaneye gittik, onlar bekledi, ben ameliyathaneye çıktım. İlginç bir geceydi.

Beni hâlâ mutlu eden bir anım daha var unutamadığım, onu da kısaca anlatayım. Yardımcı doçenttim, bir yaşlı hasta yatırmıştık, hasta bir Alevi dedesi idi. Birkaç gün sonra biri kadın biri erkek iki çocuğu geldi; mealen "hastamıza bu kadar ilgi gösterdiğinize göre sizin de can olmanız lazım" diyerek benim de bir Alevi olduğumu ihsas etmişlerdi. Bu yakınlık, bu kendiyle bir kabullenme hali çok hoşuma gitmişti, çok mutlu olmuştum. Hastam ve yakınları mesleki çabam itibariyle beni kendilerinden biri kabul etmişlerdi; bu hal inanılmaz güzeldi. Bir daha hep öyle anılmaya çalıştım. Ne kadar başardım bilmiyorum.

ESKİŞEHİR'DE GEÇMİŞTE ASBEST SORUNLARI YAYGINDI BUGÜNSE AKCİĞER KANSERİ

• Akciğer kanseri, plevra hastalıkları, mezotelyoma, asbest nedenli akciğer-plevra hastalıkları alanlarında çalışan bir uzman olarak, İç Anadolu ve Eskişehir'i solunum sağlığı açısından değerlendirdiğinizde neler söyleyebilirsiniz? Bu bölgede yaşayan kişiler için özellikle yapmak istediğiniz uyarılar var mı?

Konu ettiğiniz alanlarda çalışmam Eskişehir bölge özelliğinden kaynaklandı. Asistanlığımda Eskişehir ve Kütahya bölgesinde kırsal alanda asbest teması çok yaygın bir sorundu. Rahmetli Necla Özdemir Hocam Tıp Fakültesi'ne gelince, o yıllarda mikrofilm ile gezici verem savaş elemanları köylerde tarama yaparlarmış. Taranan köylülerin neredeyse beşte biri kalsifikasyonlar nedeniyle tüberküloz tedavisi alırmış. Tabii Necla Hoca bir başka asbest sorunlu bölgeden, Diyarbakır'dan geldiği için asbest sorununu hemen tanımış ve yüzlerce kişi gereksiz tüberküloz tedavisinden ve olası sorunlarından kurtulmuş. İşi iyi bilmenin ne denli önemli olduğu konusunda bir dersti o durum. Tabii şimdi köylerin ulaşım ve iletişim olarak şehirlere yaklaşması ve kısmı maddi gelişme kırsal alanda asbest temasını büyük ölçüde azalttı. Ancak plevral sıvı ve akciğer kanseri görülme sıklığı artıyor. Bugüne değin çevremizde sağlık otoritesinin bir tedbir aldığını bilmiyorum. Temaslı coğrafya ve birimler belli,

buralarda yaşayanlar da durumu biliyorlar. Hem vekiller hem kendileri sağlık otoritesine önlemler için başvurmalı, takip etmeli ve ne yapıldı ve ne yapılıyor diye sorgulamalı.

• Eskişehir'de yetişmiş ve hizmet vermiş bir hekim olarak, bu şehirle ilgili düşüncelerinizi rica edebilir miyiz?

Eskişehir, nispeten kolay yaşanabilir bir kent. Kent tanımını bilerek kullandım. Eskişehir ismi içinde şehir var ama bana göre henüz bir şehir değil, bir kent. Şehir canlı, yaşayan bir yapıdır; şehirde kültür yaşatılır, bir medeniyetin ışıkları yanar. Eskişehir daha çok kent havasında. Kentlerde sıradan günlük yaşam vardır, ekonomik ilişkiler öne çıkarılır, entelektüel ve kültürel faaliyetler de bu yöne kanalize edilir. Eskişehir'de de daha çok, turizm ekonomisi amaçlı, dikkati çeken görüntülere yol açan yapılaşmalar, faaliyetler var. Opera, tiyatro, sanat evleri de var, ama bunlar değişik sosyal kategorilerden çok sosyal yapının ekonomiyi elinde tutanları ile ilgili belli bir kesimine hitap ediyor gibi. Bu yüzden, şehir olabilmeye gereken ilgi, çeşitlilik ve yoğunluğa henüz ne siyasal ve idari otorite ne de yerel otorite olarak ulaşılamadı. Üç üniversitesi olan kentde medeniyet yaratıcı kültürel, fikri, sanatsal, felsefi, bilimsel bir canlılık, bir dinamizm maalesef henüz yaratılamadı. Eskişehir'in kentten şehre dönüşmesi için alınacak daha çok yol var.

FAVORİ ESERİM "GÜLYÜZLÜLERİN ŞEVKİNE GEL"

• Klasik Türk Musikisi dinlemeyi sevdiğinizi, felsefeye ilgi duyduğunuzu biliyoruz. Özellikle hangi sanatçıları ve eserleri dinlersiniz? Felsefeye meraklı okurlarımız için kitap önerileriniz olur mu?

Eskişehir, nispeten kolay yaşanabilir bir kent. Kent tanımını bilerek kullandım. Eskişehir ismi içinde şehir var ama bana göre henüz bir şehir değil, bir kent. Şehir canlı, yaşayan bir yapıdır; şehirde kültür yaşatılır, bir medeniyetin ışıkları yanar. Eskişehir daha çok kent havasında. Kentlerde sıradan günlük yaşam vardır, ekonomik ilişkiler öne çıkarılır, entelektüel ve kültürel faaliyetler de bu yöne kanalize edilir. Eskişehir'de de daha çok, turizm ekonomisi amaçlı, dikkati çeken görüntülere yol açan yapılaşmalar, faaliyetler var. Opera, tiyatro, sanat evleri de var, ama bunlar değişik sosyal kategorilerden çok sosyal yapının ekonomiyi elinde tutanları ile ilgili belli bir kesimine hitap ediyor gibi. Bu yüzden, şehir olabilmeye gereken ilgi, çeşitlilik ve yoğunluğa henüz ne siyasal ve idari otorite ne de yerel otorite olarak ulaşılamadı. Üç üniversitesi olan kentde medeniyet yaratıcı kültürel, fikri, sanatsal, felsefi, bilimsel bir canlılık, bir dinamizm maalesef henüz yaratılamadı. Eskişehir'in kentten şehre dönüşmesi için alınacak daha çok yol var.

Klasik Türk Müziği, Klasik Batı Müziği gibi insanlığın iki şaheserinden birisi. İkisi de hakikate sesleniş. İkisi de aslında evrensel. Türk müziğinde Tatyos Efendi'yi, Sarkis Efendi'yi, Lavtacı Hristo'yu ve onlarca Rum, Ermeni ve Arap asılı bestekarı hatırlayalım. Klasik müziğimizin Abdülkadir Meragi'ye, 1400'lü yıllara uzanan çok köklü bir tarihi var. Sıradan bir dinleyiciyim. Favori eserim, bestesi Baba Nevai'ye ait "Gülyüzlülerin Şevkine Gel." Longaları ve bugünkü şarkı formunu da severek dinlerim. Bestecisi Kevser Hanım olan "Nihavend Longa"yı dinleyin, tam bir şaheserdir.

Mesleğim gereği bilim felsefesi ilgimi çekiyor. Bu konuda da sadece iyi bir okuyucuyum. Yakın tarih için söyleyeyim Paul Feyerabend ve Karl R. Popper'da kısmen ifade bulduğumu düşünüyorum. Bilimin amacının teknoloji üretmek değil, eşyanın hakikatini bilmeye çalışmak olduğunu kabul ederek yürüyorum. Teknoloji üretmeyi amaç edinen bilim yapmanın zihni planında "sahip olmak" var. Bu haliyle de bilim bir ideolojiye dönüşüyor. Hakikati bilme arayışında ise sadece "arama" var. İlkinde bilimin teknoloji üreterek eşyaya, dünyaya, evrene sahip olmaya yöneleceği açık. Diğerinde ise eşyanın hakikatini bilme ile hikmete ulaşılacağı, böylece sahipliğin anlamsız olacağının kabul edileceği, bu durumda da teknolojinin kendiliğinden gelişeceği, yönünün de refaha doğru olacağı kanaatindeyim. Batı ve Doğu medeniyetlerinin zihni planındaki fark bence bu. Bu temel farklılık içinde halen hâkim olan Batı'ya ait bilgi anlayışı olduğu için, bugünkü bilim üretme işini amacına özgü başarıyla Batılılar yapıyor, Doğu ise iyi bir uygulayıcı olma peşinde. Batı, medeniyetini özüyle, zihniyle, hakkıyla yaşıyor. Doğu ise karışıklıklar içinde yalpalıyor. İnsanlığın ve evrenselliğin zenginliği için, daha fazla mutluluk için, Batı yoluna devam ederken, Batı'nın zihni kabul ve kodlarından farklı, bize özgü bilim felsefesi yapmaya, bilgi üretme metodolojisi geliştirmeye ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Her insanın bir manası olduğunu inanıyorum. Beni tanıtmayı uygun görerek hayatıma gösterdiğiniz ilgi için içtenlikle teşekkür ederim. Şirazî'nin bir beyiti var, çok hoşuma gidiyor. Onunla bitirelim:

Yadında mı doğduğun günler, sen ağlarken gülerdi alem,
Öyle bir ömr sür ki mevtin sana olsun hande, aleme matem!

(Hatırında mı doğduğun günler, sen ağlarken gülerdi çevren,
Öyle bir hayat yaşa ki ölümün sana olsun düğün/şölen,
çevrene matem)

MEDYA Aktüel

TÜSAD haberleriyle solunum sağlığı farkındalığına katkı sağlıyor

TÜSAD, halk sağlığı, bilimsel çalışmalar ve farkındalık günleri kapsamında yaptığı haber çalışmaları ile güçlü bir medya görünürlüğü sağladı. Başkanı, Yönetim Kurulu Üyeleri ve Çalışma Grupları ile uzmanlık alanlırında bilgi paylaşımı yapıp gerekli hatırlatma ve uyarılarına devam eden TÜSAD, medya çalışmaları ile ülkemizde toplumsal farkındalığın artmasına önemli katkılar sundu. Hastalıklarla mücadele için farkındalık konusuna büyük önem veren TÜSAD, yılın tamamında 1.850 haberle akciğer ve solunum sağlığını gündemde tutmayı başardı.

>> Ezgi Aktaş

TÜSAD, yıllık takvimiyle paralel gerçekleştirdiği iletişim faaliyetleriyle halk sağlığına medya yoluyla katkıda bulunmayı ve solunum hastalıklarıyla mücadeleye yönelik toplumsal farkındalığı artırmayı sürdürüyor. Bu çalışmalar TÜSAD'ın medyadaki görünürlüğünü ve etkisini artırırken, solunum sağlığında referans kurum olma özelliğinin pekişmesine de katkı sağlıyor. TÜSAD'ın iletişim stratejisi, halk sağlığına dair bilgilendirme ve bilimsel gelişmeleri paylaşma yönünde ilerlemeye devam ediyor.

1.850 HABERLE GÖRÜNÜRLÜK SAĞLANDI

Son altı ayda medyada dikkat çeken bir dizi haberiyle yer alan TÜSAD, 2024'ün Haziran-Aralık ayını kapsayan döneminde yazılı basında 77, online basında 719 haber olmak üzere toplam 796 haberle basında temsil edildi. TÜSAD haberleri ulusal ve yerel basında, ayrıca belli başlı haber portallarında okurlarla buluştu.

TÜSAD yılın ilk yarısında da yazılı basında 128, online medyada 926 haberi ile mesajlarını halka ulaştıran TÜSAD, Sözcü, Hürriyet, Milliyet, Birgün, Sabah gibi ulusal gazetelerin yanı sıra yerel medyanın gücünden de yararlandı. Değişen mecraların dinamiklerini de gözeten TÜSAD, onlarca internet haber sitesinde ve Winally, MediMagazin gibi sağlık portallarında da yer alarak, olabildiğince geniş bir mecradan halkı bilinçlendirmeye çalıştı.

Yaptığı her bir etkinlik ve değerlendirme ile hastalıklarla mücadele konusunda farkındalığa büyük önem veren TÜSAD, yılın tamamında 1.850 haberle akciğer ve solunum sağlığını gündemde tutmayı başardı.

ERKEN TANININ ÖNEMİ VURGULANDI

Yılın ilk yarısına ilişkin medya çalışmaları hakkında geniş bir özeti Solunum Aktüel'in 37'nci sayısında bulabileceğini hatırlatarak, bu yazıda 2024 yılının ikinci yarısında gündem olan medya çalışmalarına yer vereceğiz.

TÜSAD'ın bu dönemde özellikle sigara, e-sigara, ısıtılmış tütün ürünlerinin zararlarına dikkat çektiğini belirtebiliriz. Bu ürünlerin gençler arasında yaygınlaşması konusunda farkındalık oluşturmak için basın açıklamaları yapıldı.

Elektronik sigaralara bağlı yeni hastalıklar (örneğin, EVALİ) gibi konular ele alındı. TÜSAD İPF, KOAH, akciğer kanseri, pnömoni gibi konularda farkındalık artırıcı bilgiler verdi. Erken tanının önemi vurgulandı.

EDITOR MEHMET ÇELİK

Air pollution linked to rising lung cancer deaths

Experts warn that air pollution is fueling a rise in lung cancer deaths, highlighting the urgent need for action to address environmental health risks

A man rests on his bike amid heavy smog on the outskirts of New Delhi, India, Nov. 15, 2024.

IHA

LUNG cancer remains one of the most common and deadly cancers worldwide, with air pollution playing a significant role in its mortality.

Recent studies indicate that air pollution accounts for 18.56% of deaths due to lung cancer, highlighting the growing threat posed by environmental factors. Outdoor air pollution – resulting from industrialization, urbanization, and human activities – has been linked to a 10% increase in the risk of lung cancer.

In light of these findings, November has been designated as Lung Cancer Awareness Month. This observance serves as an opportunity to raise awareness about the impact of both tobacco use and air pollution as major contributors to lung cancer.

HEALTH IMPACTS OF AIR POLLUTION

According to the 2022 Black Report, published by the Clean Air Rights Platform (THHP), air pollution is responsible for many deaths in Türkiye. That year, 68,440 deaths were attributed to diseases caused by air pollution. The leading causes of death related to poor air quality were cardiovascular diseases, chronic respiratory diseases, cancers, diabetes and respiratory infections.

KEY SOURCES OF AIR POLLUTION

Deniz Gümüşel, coordinator of the THHP, explains that the primary sources of air pollution include fossil fuels, industrial burning processes, waste disposal, mining, construction activities and emissions from agriculture and livestock. Air pollution is a high-risk public health issue, but one that is largely preventable. To combat this problem, Gümüşel emphasizes the need for immediate action, such as phasing out fossil fuels, regulating energy and industrial facilities, promoting public transportation and adopting urban planning that prioritizes clean air.

Gümüşel further highlights that air pollution ranks as the second leading global risk factor for premature death, according to the World Health Organization's Global Burden of Disease Study. In 2021, air pollution was responsible for nearly 50% of deaths from Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD), 27.73% of deaths from ischemic heart disease, 27.44% from strokes, 18.56% from lung cancer and 17.01% from diabetes.

To mitigate these risks, Gümüşel advocates for a transition away from coal and other fossil fuels, stricter regulations on industrial emissions, the promotion of public transport and the development of sustainable urban infrastructure.

GENDER, POLLUTION EXPOSURE

Dr. Pınar Akın Kabalak, president of the Lung Cancer Working Group at the Turkish Respiratory Research Association (TÜSAD), explains that outdoor air pollution increases the risk of lung cancer by 10%. The toxic substances in the air, especially in industrialized societies, can damage the tissues lining the airways, triggering uncontrolled cell growth that leads to cancer.

Kabalak notes that women may be more vulnerable to outdoor air pollution than men due to both biological and environmental factors. For instance, women often have smaller lung volumes and may be more likely to engage in activities like household cooking, which exposes them to higher levels of indoor air pollution. Additionally, in lower-income communities, the use of fossil fuels for heating and cooking in poorly ventilated indoor spaces further exacerbates the risk of lung disease.

Kabalak emphasizes that environmental pollution, particularly fine particulate matter (PM2.5) and nitrogen dioxide, significantly increases the risk of lung cancer. Long-term exposure to these pollutants has been shown to raise the risk of lung cancer by 8%. While air pollution-related cancers are a growing global concern, research has focused primarily on lung cancer due to its high mortality rate.

To reduce the health risks posed by air pollution, experts recommend several strategies.

Avoid smoking: Tobacco use remains one of the leading causes of lung cancer, and quitting smoking is the most effective way to lower risk.

Use safe materials: In smaller communities, it's important to ensure that building materials do not contain harmful substances like asbestos, which can increase cancer risk. Governments should also regulate indoor air quality, particularly in older buildings with poor ventilation or hazardous materials.

Prevent forest fires: To minimize air pollution from wildfires, outdoor activities such as picnicking in fire-prone areas should be regulated, and fire-prevention strategies should be prioritized in sensitive zones.

Follow safety standards: For workers in high-risk industries, such as mining, construction, and agriculture, it is essential to adhere to occupational health and safety regulations. The use of protective equipment and regular workplace inspections can help reduce exposure to hazardous air pollutants.

Monitor polluting industries: Governments should closely monitor businesses that contribute to air, water and soil pollution. Stricter regulations and enforcement can help limit their environmental impact.

Global cooperation: Addressing the global climate crisis requires international cooperation to curb rising pollution levels and their detrimental effects on public health.

ISTANBUL / DAILY SABAH WITH AA

AKCİĞER SAĞLIĞINA DİKKAT ÇEKİLDİ

TÜSAD, çalışma gruplarının özel farkındalık günleri kapsamında düzenli olarak hazırladığı basın açıklamalarının yanında, 25 Eylül Dünya Akciğer Günü kapsamında bileşenlerinden biri olduğu Türkiye Solunum Koalisyonu'nun Ankara'da düzenlediği "Akciğer Günü Etkinliği" ile medyada görünürlük kazandı. Solunum hastalıklarına yönelik farkındalık yaratmayı amaçladığı, ücretsiz solunum fonksiyon testleri ve solunum egzersizlerini ücretsiz olarak sunduğu etkinlikte, sigarayı bırakma çağrısı yapıldı, hava kirliliğine ve yetişkin bireylerin aşılanmasına dikkat çekildi. Ayrıca, Türkiye genelinde solunum sağlığı konusunda bir yol haritası oluşturmak için Sağlık Bakanlığı ile iş birliği çalışmaları duyuruldu.

SOLUNUM 2024 MEDYADA GENİŞ YER BULDU

TÜSAD'ın yılın ikinci yarısında medyada yer aldığı bir diğer önemli konu başlığı da SOLUNUM 2024 oldu. Bilimsel bilginin öne çıktığı organizasyon, medyada da dikkat çekti.

Kongre boyunca sosyal medya iletişimi yoluyla katılımcılar düzenli şekilde bilgilendirildi. Kongre süresince bilimsel ve sosyal programlarla ilgili duyurular yapılarak, geniş bir katılım hedeflendi.

Tüm bu çalışmalarla akciğer ve solunum sağlığı konusunda toplumsal farkındalık oluşturmayı ve doğru bilgiye erişimi amaçlayan TÜSAD, 2025 yılında da toplum sağlığını gözeterek, medya ve sosyal medya çalışmalarıyla gündem oluşturmayı hedeflemektedir.

'Zatürre çocukların en büyük katili'

Solunum Derneği TÜSAD, Dünya Zatürre Günü kapsamında uyarılarda bulundu. Dernekten yapılan açıklamada zatürrenin en çok öldüren hastalıklar arasında ilk 10'da bulunduğuna dikkat çekildi. Açıklamaya şöyle devam edildi: "Zatürre, dünya çapında 5 yaş altı çocukların en büyük katilidir. Her yıl

küresel çocuk ölümlerinin neredeyse beşte biri zatürre kaynaklıdır. 65 yaş üstü erişkinler, bağışıklığı azalanlar ve kronik hastalığı bulunanlar risk altındadır. Aşılar, zatürrenin ortaya çıkışını engelleme ve hastalık kaynaklı ölümleri önleme açısından en iyi halk sağlığı yatırımlarından biri. Zatürrenin en ölümcül nedenlerinden bir kısmı aşılarla önlenebilir. 5 yaş altı çocuklar ve 65 yaş üstü birey mutlaka aşı yaptırmalı."

Basit bir test ile erken tanı mümkün

Solunum Derneği TÜSAD, Dünya KOAH Günü kapsamında dünyada ve Türkiye'de yaygın ve ölümcül bir hastalık olan KOAH'ta erken tanının önemine bir kez daha dikkati çekti. TÜSAD KOAH Çalışma Grubu Başkanı Prof. Dr. Onur Turan, "40 yaş üstü, sigara içmiş ve çevresel veya mesleksel olarak çeşitli gaz ve tozlara maruz kalan bireyler öksürük, nefes darlığı ya da balgam belirtilerinden birine sahipse göğüs hastalıkları uzmanına başvurup Solunum Fonksiyon Testi yaptırmalı" uyarısını yaptı. Turan, başta hekimler ve sağlık çalışanları olmak üzere ilgili kurumları birlikte çalışmaya davet etti. (Haber Merkezi)

HABER

Tüsad Dünya Akciğer Kanseri Farkındalık Ayı'nda Uyardı

Solunum Derneği TÜSAD, akciğer kanserinin günümüzde hem kadınlar hem de erkekler için kanser ilişkili ölümlerin en sık sebebi olduğuna dikkat çekti. Özellikle yılda 20 paketten fazla sigara kullanan bireylerin yüksek risk altında olduğuna dikkat çeken TÜSAD Akciğer Kanseri Çalışma Grubu Başkanı Doç. Dr. Pınar Akın Kabalak, "Akciğer kanseri hem görülme sıklığı hem ölüm oranları yüksek olan ama erken evrede tanı koyulduğunda iyileşme şansı olan bir kanser türü" açıklaması yaptı.

TÜSAD Akciğer Kanseri Çalışma Grubu Başkanı Doç. Dr. Pınar Akın Kabalak

Günümüzde en sık görülen kanser türlerinin başında akciğer kanseri geliyor. Akciğer kanserinden korunma yollarına dikkat çekmek amacıyla Kasım ayı "Akciğer Kanseri Farkındalık Ayı" olarak kabul ediliyor. Akciğer kanserinin günümüzde hem kadınlar hem de erkekler için kanser ilişkili ölümlerin en sık sebebi olduğuna dikkat çeken Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD); "Akciğer kanseri hem görülme sıklığı hem ölüm oranları yüksek olan ama erken evrede tanı koyulduğunda iyileşme şansı olan bir kanser türü" açıklamasını yaptı.

Yılda 20 paketten fazla sigara içenler risk altında

Hızla artan, gelişen tedavi olanaklarına rağmen Amerikan Kanser Derneği'nin 2023 yılı verilerine göre yeni tanı alan yaklaşık 230 bin olguda yüzde 20 ölüm oranı beklendiği uyarısını yapan TÜSAD Akciğer Kanseri Çalışma Grubu Başkanı Doç. Dr. Pınar Akın Kabalak, hastalıkla ilgili şu bilgileri verdi; "Özellikle 50 yaş ve üzeri, yılda 20 paketten fazla sigara kullanan bireyler yüksek risk altında. Pasif sigara maruziyeti olan, çevresel veya mesleki riske maruz kalan bireyler de en az sigara içenler kadar riskli durumda. 3 haftadan uzun süren öksürük, balgamdan kan gelmesi, nedeni açıklanamayan göğüs ve sırt ağrısı, istemsiz kilo kaybı, iştahsızlık, ses kısıklığı, göz kapağında düşme, vücutta ele gelen şişlik, yüz ve boyunda şişlik gibi uyarıcı belirtileri dikkate alıp mutlaka bir sağlık kuruluşuna başvurmalı."

Kabalak, akciğer kanserinden korunmada özellikle tütünle mücadelenin ve erken taramanın önemine dikkat çekerek, şunları söyledi; "Türkiye Kanser Kontrol Programı 2016 Raporu'na göre de sigara içme oranı yüzde 31,2 olarak belirlendi. Bu oran çok yüksek. Özellikle günümüzde genç nüfus arasında sigaraya başlama yaşı erken. Sigaranın yanı sıra 13-15 yaş arası gençlerde nargile içilmesi göz ardı edilemez bir halk sağlığı problemi.

Yılda içilen paket sayısı kadar hangi yaşta başlandığı da dikkat edilmesi gereken bir unsur. Ülkemizde sigaraya karşı ciddi yaslara dayanarak yapılan mücadele ile 2008-2011 yılları arasında sigara tüketimi yüzde 12 oranında azalmıştı. Bu mücadele ısrarla sürdürülmeli."

Asbest maruziyetine dikkat!

Kabalak, akciğer kanserinde en büyük etmenin tütün ürünü kullanımının yanında ve çevresel faktörlerin, özellikle asbest maruziyetinin de ciddi risk oluşturduğunu aktararak, bu konuda yapılmış güncel bir çalışmayı şöyle aktardı:

"Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nden Prof. Dr. Güntülü Ak ve ekibi, asbestin sigaradan bağımsız olarak kanser riskini arttırdığını yaptıkları çalışmayla gösterdi. Aynı çalışmada Türkiye'de asbest maruziyetine göre riskli bölgelerin verileri de oluşturuldu. Asbest maruziyeti, iç ortam hava kirliliği, biyoküttle ve diğer tütün ürünleri de ülkemiz için en az sigara kadar önemli bir risk faktörü olarak öne çıkıyor. Türkiye için tarama programı geliştirilirken bu gibi kişisel ve çevresel risk faktörleri göz önüne mutlaka alınmalı. "

Tarama ve tedavi ile sağkalım artıyor

"Akciğer kanseri ileri evrelere ulaşmadıkça hastada semptom yaratmıyor ve hastalar geç evrelerde tanı alabiliyor. Akciğer kanserinde sağkalımın arttırılması için tarama programlarına önem verilmesi gerek" diyen Kabalak, bu konuda şu çağrıyı yaptı: "Ulusal akciğer tarama programı (NSLT) ve Belçika-Hollanda'nın (NELSON) çalışması gibi çalışmalar, tarama sayesinde hastaların erken evrede tanı alarak cerrahi gibi iyileştirici tedavilere ulaşabilmesinin mümkün olduğunu ortaya koyuyor. Hedefe yönelik tedaviler ve immünoterapiler, tüm evrelerde sağkalıma katkı sağlayarak, ileri evrede bile beklenen yaşam süresini artırıyor. Ancak, akciğer kanseri tedavisinin geri ödemesindeki engeller nedeni ile etkin tedaviden yoksun kalan birçok hasta da var. İşte bu nedenle akciğer kanserinin yönetiminde hekimlerle birlikte, sivil toplum kuruluşları, iş sağlığı ve güvenliği uzmanları, idari yetkililer bir uyum içinde çalışmalı.

Sigara bırakma polikliniklerı yaygınlaştırılmalı ve ülke sosyo-ekonomik durumu göz önünde alınarak çevresel-mesleki ve bireysel riskler doğrultusunda tarama politikası oluşturulmalı."

22

Yapay zekâ bizden akıllı değil, ancak dikkatli

ANKARA
MEHMET KARA

TÜSAD Başkanı Prof. Dr. Şule Akçay.

TÜRKİYE Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD), bu yıl 46'ncısını gerçekleştirdiği SOLUNUM 2024'te akciğer sağlığını çok yönlü olarak ele alırken, yapay zekâ konusunu da masaya yatırdı. TÜSAD Başkanı Prof. Dr. Şule Akçay, "Yapay zekâ özellikle radyolojik tetkiklerin değerlendirilmesinde büyük faydalar sağlayacak. Elbette süreci hekim yönetecek ve son sözü hekim söyleyecek" dedi. Kongre Başkanı Prof. Dr. Deniz Köksal da katıldıkları bir yapay zekâ çalışması kapsamında 10 aylık sürede 8 hastaya erken akciğer kanseri tanısı koyduklarını belirtirken, "Yapay zekâ bizden akıllı değil, ancak dikkatli. Bu nedenle hem bizlerin iş yükünü azaltacak hem de hastalara büyük fayda sağlayacak" diye konuştu.

BİZDEN AKILLI DEĞİL, DİKKATLİ

TÜSAD Başkanı Prof. Dr. M. Şule Akçay, özellikle akciğer grafilerinin değerlendirilmesinde önemli faydalar sağlanabileceğini söyledi. Türkiye'de ameliyata alınacak hastalara kan testi, EKG ve akciğer grafisinin rutin olarak uygulandığını hatırlatan Akçay, "Bu grafilerin yorumlanmasında yapay zekâ radyologlara ve göğüs hekimlerine çok yardımcı olacaktır. Yapay zekâ bizden daha akıllı değil, ancak yüzlerce grafinin incelenmesinde bizlere destek olacaktır. Elbette tüm süreçler hekim tarafından yönetilmeli ve son sözü hekim söylemeli, ancak yapay zekâ gibi güncel teknolojileri de sağlık alanında kullanıma almalıyız" dedi.

TÜTÜN, IPF VE OKUL ENFEKSİYONLARI HAKKINDA UYARILAR YAPILDI

Haziran ayında TÜSAD basında 31 Mayıs Dünya Tütünsüz Günü için gerçekleştirdiği haberlerle yer aldı. Tütün Kontrolü Çalışma Grubu, yaptığı açıklamada "Hedef yeni nesilleri tütün bağımlısı haline getirmek. Sektör sigara, sarma tütün, nargile, e-sigara, ısıtılmış tütün, çiğneme tütünü, nikotin keseleri gibi ürünleri şık ve dikkat çekici ambalajlarla pazarlayarak gençleri tütün kullanmaya özendiriyor" mesajı verdi.

Temmuz ayında Akciğer sertleşmesi olarak bilinen İdiopatik Pulmoner Fibrozis (İPF – Akciğer sertleşmesi) hastalığıyla ilgili farkındalığı arttırmak, erken teşhis ve tedavinin önemini vurgulamak amacıyla açıklama yapan TÜSAD, özellikle İPF hastalığına erken tanı konulması konusunda uyarılarda bulundu.

Ağustos'ta ise TÜSAD, başlayacak yeni eğitim dönemi için önemli uyarılarda bulundu. Kapalı alanlarda daha fazla zaman geçirilmesiyle artan viral enfeksiyonlar konusunda verildi, velilere "Hastalıkların yayılmaması için belirti gösteren çocukları okula göndermeyin" uyarısı yapıldı.

EYLÜL AYI GÜNDEMİ AKCİĞER GÜNÜ

Eylül ayından itibaren TÜSAD'ın medya takvimi hız kazandı. Eylül ve ekim ayında gündemde Türk Toraks Derneği ve Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği (TÜSAD) öncülüğünde bir araya gelen 23 derneğin oluşturduğu Türkiye Solunum Koalisyonu'nun 27 Eylül'de Ankara'da gerçekleştirdiği farkındalık etkinliği vardı. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin katkılarıyla düzenlenen etkinlikte TÜSAD erişkin aşılanması konusuna vurgu yaptı. Etkinlik Kızılay Metro İstasyonu'ndaki ücretsiz solunum fonksiyon testi ölçümleri ve solunum sağlığına yönelik egzersiz eğitimleriyle de basında yer buldu.

T24 Bağımsız İnternet Gazetesi

Sağlık

Prof. Dr. Akçay: Elektronik sigara kullanımı 11-13 yaşa kadar düştü

25 Kasım 2024 20:49 - A +

T24 Haber Merkezi

Akciğer kanserinde büyük etkenlerin başında gelen tütün ürünleriyle ilgili son gelişmeleri aktaran Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı ve TÜSAD Başkanı **Prof. Dr. M. Şule Akçay**, elektronik sigaralara dikkati çekti. Elektronik sigaraların 'Sigarayı bırakma ürünü' diye reklamının yapıldığını ancak sağlığa zararının büyük olduğunu söyleyen Prof. Dr. Akçay, *"Ne yazık ki elektronik sigara kullanım yaşı 11-13 yaşlara kadar düşmüş durumda. Tütün ürünlerini satanlar 'zararı azaltılmış ürünler' diye reklam yapıyorlar, 'sigarayı bırakma ürünü' diyerek servis ediyorlar. Bu şekilde bir ürün kesinlikle değil"* dedi.

KASIM AYI FARKINDALIK AYI OLDU

TÜSAD'ın takviminde kasım ayı, Dünya Akciğer Kanseri Farkındalık Ayı, Dünya Zatürre Günü, Dünya KOAH Günü gibi günleri barındırması nedeniyle yoğun geçti. Akciğer kanserinden korunma yollarına dikkat çekmek amacıyla kabul edilen Akciğer Kanseri Farkındalık Ayı için TÜSAD, "Akciğer kanseri hem görülme sıklığı hem ölüm oranları yüksek olan ama erken evrede tanı koyulduğunda iyileşme şansı olan bir kanser türü" mesajını verdi.

Zatürreye ilişkin farkındalığı artırmak, hastalığın önlenmesine dikkat çekmek, tedavisini teşvik etmek ve hastalıkla mücadele için harekete geçmek amacıyla her yıl 12 Kasım'da ilan edilen Dünya Zatürre Günü'nde TÜSAD, sağlıklı akciğerler vurgusu yaptı. Zatürrenin düşük ve orta gelirli ülkelerde en çok öldüren hastalıklar sıralamasında üçüncü, orta ve üst gelirli ülkelerde altıncı sırada yer aldığını belirten TÜSAD, "Zatürreden korunmak ve hastalık gelişimini önlemek, tüm tanı ve tedavi için yapılan maliyetlerden daha ucuz ve daha kolay" uyarısıyla haberlerde görünürlük kazandı.

Dünya çapında KOAH bilincinin oluşturulması, KOAH ile ilgili farkındalığın arttırılması ve KOAH yükünü azaltmanın yollarının tartışılması amacıyla bu yıl "Akciğer Fonksiyonunuzu Bilin" ana temasıyla ilan edilen Dünya KOAH Günü de TÜSAD'ın önemli bir iletişim başlığıydı. TÜSAD, "Bu kadar yaygın bir hastalık olmasına karşın, toplum KOAH konusunda yeterli bilgiye sahip değil. "Solunum Fonksiyon Testi" ile kişinin KOAH olup olmadığı kolayca belirlenip, tedavisi başlanabilir" bilgisini medya aracılığıyla halka duyurdu.

Solunum 2024'te akciğer sağlığında bugün ve gelecek ele alındı

Alanında Türkiye'nin en köklü uzmanlık derneği olan Türkiye Solunum Araştırmaları Derneğ'nin (TÜSAD) akciğer sağlığı alanındaki en son bilimsel gelişmelerin paylaştığı 46'ncı Uluslararası Katılımlı Yıllık Kongresi SOLUNUM 2024, bu yıl 20-24 Kasım 2024 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştirildi.

"Başarı Bir Yolculuktur... Tükenmeyen Nefesle..." temasıyla akciğer sağlığının bugününün ve yarınının ele alındığı kongrede TÜSAD hekimleri, bu yıl iki kongrenin ilk oturumunun yapay zekâ ile ilgili olduğunu belirterek, gündemi ve sağlık teknolojilerini yakından takip ettiklerini açıkladılar.

YAPAY ZEKA BİZDEN AKILLI DEĞİL

TÜSAD Başkanı Prof. Dr. M. Şule Akçay, başta sigara olmak üzere hava kirliliği, mesleki faktörler gibi çeşitli faktörlerle artan solunum ve akciğer hastalıklarına karşı bir yandan toplumsal farkındalık diğer yandan yeni teknolojiler ile mücadeleyi sürdürdüklerini vurguladı. Bu bağlamda yapay zekâ konusunun da gündemlerindeki konulardan biri olduğunu belirten Akçay, özellikle akciğer grafilerinin değerlendirilmesinde önemli faydalar sağlanabileceğini vurguladı.

Türkiye'de ameliyata alınacak hastalara kan testi, EKG ve akciğer grafisinin rutin olarak uygulandığını hatırlatan Akçay, "Bu grafilerin yorumlanmasında yapay zekâ radyologlara ve göğüs hekimlerine çok yardımcı olacaktır. Yapay zekâ bizden daha akıllı değil, ancak yüzlerce grafinin incelenmesinde bizlere destek olacaktır. Elbette tüm süreçler hekim tarafından yönetilmeli ve son sözü hekim söylemeli, ancak yapay zekâ gibi güncel teknolojileri de sağlık alanında kullanıma almalıyız" dedi.

BELİRLİ RİSK GRUPLARINA TARAMA YAPILMALI

Kongre Başkanı Prof. Dr. Deniz Köksal da düşük doz akciğer tomografi taramasıyla akciğer kanserinde erken tanının mümkün olduğunu ve bunun bağlı ölümleri azalttığını belirtti. Ülkemizde akciğer kanseri taraması yapılmadığını, bunun için girişimler olduğunu ancak uygulamaya almada güçlükler yaşandığını aktaran Köksal, öncelikle bir pilot çalışma yapılması gerektiğini vurguladı. Köksal, tarama programının önündeki engellerden birinin radyologların iş yükünün artması olduğunu belirtirken, yapay zekâ uygulamalarının devreye girmesinin buna bir çözüm olacağına kaydetti.

Bu arada çalıştığı hastanede Ocak 2024 itibariyle akciğer grafilerinde yapay zekâ ile değerlendirme çalışmalarına başladıklarını belirten Köksal, şu bilgileri verdi: "Herhangi bir nedenle hastaneye gelen ve akciğer grafisi çekilen tüm hastaların grafileri yapay zekâ tarafından değerlendiriliyor. Sistemin 35 yaş üstü olup akciğerinde nodül olduğunu belirlediği grafileri bizler yeniden değerlendiriyoruz. Bu yolla son 10 ayda 8 hastaya erken akciğer kanseri tanısı koydık. Tarama programını oluşturamamış ülkelerde, akciğer grafileri düzenli olarak radyologlar tarafından raporlanmıyor ise, çekilen grafilerinin yapay zekâ tarafından değerlendirilmesi erken tanıya katkı sağlayabilir. Yapay zekâ bizden daha akıllı değil ancak dikkatli, bu açıdan hekimlere çok yardımcı olacak, erken tanı konusunda katkı sağlayacaktır."

ZARARI AZALTILMIŞ ÜRÜN YOK!

Doç. Dr. Melahat Uzel Şener'in moderatörlüğünü yaptığı basın toplantısında sorulan da yanıtlayan TÜSAD yöneticileri solunum ve akciğer hastalıkları konusunda önemli bilgiler verdi. Prof. Dr. Şule Akçay, özellikle gençler arasında yaygınlaşan e-sigara ve ısıtılmış tütün ürünleri gibi alternatif ürünlerin "zararı azaltılmış ürün" ya da "sigarayı bırakmaya yardımcı ürün" gibi pazarlandığına dikkat çekti. "Zararı azaltılmış ürün diye bir şey yok! Bu tuzaklara düşmemek için toplumsal bilinçlenme çok önemli" diyen Akçay, şu uyarıları yaptı: "Üstelik son yıllarda yayınlanan bu ürünlerin zararları çok çabuk ortaya çıktı. Geleneksel sigaralar 50'li yıllardan beridir hatırlatmada olduğu için onunla mücadelede söylediklerimiz artık klasikleşmiş gibi geliyor, ancak sigaranın zararları neyse bu ürünlerin zararları o. Hatta elektronik sigara kullanımına bağlı olarak 'EVALI' denilen yeni bir hastalık var; akciğerlerde iltihaplanmaya ve yaralara neden oluyor. Bu ürünlerin ithali yasak, maalesef bir şekilde gençlere ulaşıyor. Nikotin bağımlılığı, yapılan araştırmalara göre 11-13 yaşlarına kadar düşmüş durumda. Geleneksel sigara ile nasıl mücadele ediyorsak bu ürünlerle de aynı mücadeleyi etmeliyiz. Ayrıca bu ürünlerin bırakılmasında da Sigara Bırakma Polikliniklerine başvurulabilir. Alo 171 aranarak, ülkemizdeki 500 civarındaki polikliniklen en yakın merkezi öğrenerek, destek istemek mümkün."

İPF NADİR GÖRÜLÜYOR ANCAK ÇOK TEHLİKELİ

Bilimsel Komite Başkanı Prof. Dr. Nilgün Yılmaz Demirci, hak arasında akciğer sertleşmesi olarak bilinen İPF (idiyopatik pulmoner fibrozis) konusuna dikkat çekerek şöyle konuştu: "Nadir görülen ancak kanserden çok daha kötü bir hastalık. İPF hastalarının neredeyse tamamı sigara içiyor. Bunun yanı sıra toziu ortamlarda bulunmak, maden ocaklarında çalışmak, kuş besleyiciliği yapmak gibi çeşitli nedenleri de var. Bu konuda geniş bir tarama yapmak mümkün olmayabilir ancak İPF farkındalığı artırılması gereken bir hastalık. Özellikle nefes darlığı, halsizlik, öksürük gibi şikayetleri olan kişilerin, göğüs hekimleri tarafından bu hastalık açısından da değerlendirilmesi gerekiyor."

Bu arada COVID geçiren hastaların akciğer dokusunda görülen kalıcı hasarların İPF'ye neden olup olmadığı sorusuna da yanıt veren Demirci, "Bunların ilerleyen aşamalarda karşımıza akciğer sertleşmesi olarak gelme riski mevcut. Dolayısıyla bu hastaların takibi çok önemli" dedi.

SİGARA KADINLARDA DA KOAH'I ARTIYOR

Sigaranın yanı sıra nargile gibi tütün ürünlerinin, çevresel ve mesleksel maruziyetler nedeniyle KOAH'ın da (kronik obstrüktif akciğer hastalığı) artış gösteren hastalıklarından biri olduğuna dikkat çeken Prof. Dr. Onur Turan, şu noktalara vurgu yaptı: "KOAH'ın dünyada 300 milyon insanı etkilediği, ülkemizde de ne yazık ki 40 yaş üstü her 5 kişiden birinin KOAH olduğu biliniyor. Bu kadar yaygın olmasına karşın yeterli bilinç yok ve ne yazık ki KOAH çok geç tanı alıyor. Çünkü bu hastalığın belirtileri başlangıçta önemsenmiyor. KOAH ne yazık ki geri dönüşü olmayan bir hastalık, eskiden erkeklerde yaygın olsa da günümüzde sigara kullanımı nedeniyle kadınlarda da görülme sıklığı artıyor. Her yıl dünyada 3 milyon civarında kişi KOAH yüzünden hayatını kaybediyor. Bu nedenle belirtileri olan hastalara solunum fonksiyon testi uygulanması ve bu hastalığa ilişkin farkındalık oluşturulması çok büyük önem taşıyor."

AKCİĞER KANSERİ DAHA SIK GÖRÜLÜYOR

Doç. Dr. Özgür Batum da günümüzde giderek daha sık görmeye başladığımız akciğer kanserindeki artışta tütün ve tütün ürünleri kullanımının önemli bir payı bulunduğuna işaret ederek, şunları söyledi: "Gençlerde akciğer kanseri sıklığı artmış durumda, sigara ve diğer tütün ürünlerinin bunda çok önemli bir etkisi var. Elbette nargile ve puro gibi ürünlerin etkisini de unutmamalıyız. Pasif içicilikte önemli bir konu; özellikle hayatı boyunca sigara içmemiş kadın hastalar sırf bu nedenle akciğer kanseri olabiliyor. Elbette genetik faktörlerden çevresel faktörlere, asbestten radon gazına kadar birçok neden de var; bunları bilmeli ve kendimizi korumalıyız. Çünkü akciğer kanseri, kanser türleri arasında erkeklerde birinci sırada, kadınlarda da son yıllarda büyük artış gösteriyor, şu anda meme kanserinden sonra ikinci sırada. Hastalıktan kendini korumak ve erken tanı çok önemli. Üç haftadan uzun süren öksürük şikayeti olması halinde mutlaka hekime görünmeli."

PROF.DR.MUZAFFER METİNTAŞ'A ÜSTÜN BAŞARI ÖDÜLÜ VERİLDİ

Mustafa Balbay — Gündem

Umudun kaygıyla imtihanı!

Geçen hafta'nın kinci yarısında Antalya, Denizli, Aydın hattında bağlı ekiplerdeki, toplumun, örgütü kesinlikle nadiren tutuk.

Antalya'da Türkiye Solunum Araştırmaları Derneğ'nin (TÜSAD) 46. oluşan kongresinin ana konusu "Başarıya giden yol"dı. Bilimsel çalışmaların paylaşıldığı bir toplantıdan başlanıp condesi açılışa bine yakın uzman doktor katıldı. Biz de "Sarayın ve Bangın Kahramanı Atatürk" kitabımızı zemininde **Mustafa Kemal**'in savaşları kadar cepheldeki başarılarını anlatmaya çalıştık. Uzun eğitim-öğretim süreçlerden sonra uzmanlaşan doktorların meslek savaşı kadar her şeye inat ülkü kaygısa-savaşı si topal gezi farkı olacak.

Denizli'de Atatürkçü Düşünce Derneği (ADD) ile Eğitim-İş'in ortaklaşa düzenledi "Bağımsızlıkımın Atatürk" konferansında, konuşmanın bütün yüzde-de kaygıyı bir umutluluk vardı. Toplumun örgütlü kesimlerinin mücadeleye birleşmesi ortaya çıkan güzün çarpan etkisiyle büyümüş gerçekten güzel. Ancak bunun devamında büyük bir hedef ortaklığı gerekiyor.

***

Aydın Kitap Fuarı'nı, kapadan Aydın Tekstil'in imzası Esenler'de açtı; Aydın Büyükşehir Belediye Başkanı **Özlem Çerçioğlu** on yıllık mücadele eden sonra 170 bin metrekarede binlerce, ağaçlarla dolu asrının kültürel faaliyetler başta olmak üzere tüm yurttaşların kullanımına açık olmasın sağlamış. Fuara gelen yurttaşlarda, dilerim içinde bulundu çu durum rediemiş e-tapıcıkları kaygıyla bıkdan çıkacağı dört yıl şeyler duymo savaşı iç çeşdi.

Çarşamba'dan pazara anlattığımız Denizli'mizi yurttaşlarla bölesi durumlarıdan aktarmazı paylaştık. Şöyle Çok kaygılı ve dyenlere, "Sevaşcılar" sarıgın-vermce odam değişi. Başıcılar, aşıcılar "Bir kaygıyı oldağımuzu, ağlıyoruz, ağ sevinçlim sarıgın vermiyorsunuz. Bu nasıl bir şey?" Biz de "Ya kaygısız olayıdınız" dedik. "Ala" dan bu kaygıya kahra, kaygıdaki duygularına çevrmesinin umut ve mücadeleye yöldendmek" diye devam ettik.

Son haftaki gidelerimiz, son bi kıraç aylık bir mesafe ortaya çıktıkta çıkıyor: 31 Mart yerel seçim ardıdaki büyük zilleri devamında genel iktidar dağılşkinin ne olabileceği beklentisi zayıfiyor.

Önümizde tak-mi celli bir seçim İzleci yok. Ancak iktidarı seçimi seçimler önce kazanma stratejisi-ne dayalı izu bekleyiz bir süreci içindeyiz. CHP'den ülkeye bekenti dönesi yurttaşlarda AKP'nin devleti ele geçirdiği ancak milleti ele geçirmediğini anlamaya durabilir. Önemli bir kısmın her şeye boyun eğme alışmamış edindiğinden yakınlar. Biz de Kurtuluş Savaşı'nda bile yüzde 40 aşkın cephedek kişden oluşunu, 300 Osmanlı paşasının ancak 8'nun Mustafa Kemal'e inanıp onun yanında durduğunu anmadık.

***

Sözün özü, asıl olan hedefe inanmış örgütü kesinlerin ataca-ğı aşamalar. Toplumun önemli bir kesimi böyle bir harekete güvendiğinde neler-in olacağını tarihimiz anatıyor.

Cumartesi akşamı Prof. **Celal Şengör** ile birlikte Çerçioğlu'nun misafiriydik. Prof. Şengör bilim-in coğrafiyi toprakla-rımız olduğumuzu anmesti-ğ. **Telek**'e kadar ind. Prof. **Ekrem Akurgal**'dan Prof. **İhsan Kelle**'e kadar Cumhuriyet nufusun bi-rinde yıkıcı bu duğunu o güzel anlatmıştı bayladı.

Konu ne yapmak gerekti-ğ ne gelince bir düşünceyi-nki ekterdi:

Antikadir en büyük dolu-ma-sın. Onları yapayan bir yer. En büyük topluma-nın yeri, mezarlar-kitaplar'den bir rahatlamayla değil, bir dolum-a ayrı mal!

Bunun şıklarını bulmak gerekiyor. Bu başarıyı-nda kaygılar, uzatmaz gerekenleri-n sıralamaya dönüşecek. Bunun devamında da başarıya giden umut yükselecek.

"Türkiye böyle bir aksaklasamağı yaşıyor. Kaygısı-sıkıntımız mi yıkanlarını-ğ ünde kötüsaçan sürü sevgisi ve umut bıbakıdan var.

DHA — Sağlık-Yaşam — Paylaş

Prof. Dr. Akçay: Elektronik sigara kullanımı 11-13 yaşa k...

Prof. Dr. Akçay: Elektronik sigara kullanımı 11-13 yaşa kadar düştü

Akciğer kanserinde büyük etkenlerin başında gelen tütün ürünleriyle ilgili son gelişmeleri aktaran Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı ve TÜSAD Başkanı Prof. Dr. M. Şule Akçay, elektronik sigaralara dikkati çekti. Elektronik sigaraların 'Sigarayı bırakma ürünü' diye reklamının yapıldığını ancak sağlığa zararının büyük olduğunu söyleyen Prof. Dr. Akçay, "Ne yazık ki elektronik sigara kullanım yaşı 11-13 yaşlara kadar düşmüş durumda. Tütün ürünlerini satanlar 'zararı azaltılmış ürünler' diye reklam yapıyorlar, 'sigarayı bırakma ürünü' diyerek servis ediyorlar. Bu şekilde bir ürün kesinlikle değil" dedi.

25.11.2024 - 17:17 | Son Güncellenme: 25.11.2024 - 17:17| Alparslan ÇINAR/ANTALYA, (DHA) –

GÜNCEL HABERLER

Babasını kaybettiği akciğer kanserini 62 yaşında yendi

Sağlık sektöründe steteskoptan yapay zekâya teknolojik evrim

Sağlık sektörü, steteskoptan yapay zekâya uzanan uzun bir teknolojik evrimin içinde gelişimini sürdürüyor. 20. yüzyıldan itibaren özellikle bilgisayar teknolojisinin gelişmesiyle büyük bir dönüşüm geçirmeye başlayan sağlık sektörü, yepyeni bir sürece girmiş bulunuyor. Bu süreç, yalnızca tıbbi cihazların ve yöntemlerin gelişimiyle sınırlı kalmayıp, hasta bakımının ve sağlık yönetiminin temel dinamiklerini de dönüştürüyor.

>> Sinan Cem Çamözü

SOLUNUM 2024'ün ilk oturumunun "Göğüs Hastalıkları ve Yapay Zekâ" olması bir tesadüf değildi. Geçmişte futurist bulunan konular, günümüzün gerçeği. Teknoloji pek çok alanda yaptığımız işi, eğitimi, öğretimi, kısaca tüm yaşantımızı kökten değiştiriyor. Sağlık teknolojinin kendini en çok gösterdiği alanlardan biri. Her yeni teknolojik ilerleme, hekimlerin daha doğru tanılar koymasına, daha hızlı müdahalelerde bulunmasına ve hastalara daha kişiselleştirilmiş bir tedavi sunmasına olanak tanıyor.

Aynı zamanda bu yenilikler, bireylerin kendi sağlıklarını yönetmelerine imkan tanıyarak yaşam kalitesini artırıyor.

Sağlık teknolojilerindeki bu gelişmeler, hem insan yaşamını kurtarmada hem de sağlık sistemlerinin verimliliğini artırmada hayati bir rol oynamaya devam ediyor. Günümüzde yapay zekânın sektöre dahil olmasıyla tıp dünyası yepyeni bir dönüşüm sürecine girmiş bulunuyor; bu da yalnızca bugünü değil, geleceği de şekillendirecek bir devrim gibi görünüyor.

İnsanların yaşam kalitesini artırma ve hastalıklarla mücadelede teknolojik yeniliklerden yararlanan sağlık, bu konuyu her zaman gündeminde tutuyor. Sağlık alanındaki teknolojik ilerlemelerin, insanların yaşam kalitesini artırmak ve sağlık sorunlarına daha hızlı çözümler üretmek adına her zaman önemli bir yeri var çünkü. 20. yüzyıldan itibaren, özellikle bilgisayar teknolojisinin gelişmesiyle sağlık sektörünün büyük bir dönüşüm geçirmeye başladığını görmek mümkün. Sağlık teknolojilerinin 19. ve 20. yüzyıllardaki evriminin modern tıbbın temellerini attığını söyleyebiliriz. Bu dönemlerde geliştirilen araçlar, hastalıkların daha iyi anlaşılmasını, teşhislerin doğruluğunu artırmayı ve tedavi süreçlerini iyileştirmeyi mümkün kılarak sağlık konusunda önemli sıçrama yarattı.

İlk tıbbi cihazlardan günümüzün yapay zekâ tabanlı sistemlerine kadar bu ilerleme, hem hastalara hem de sağlık çalışanlarına sayısız kolaylık sunuyor. Kronolojik bir şekilde sağlık teknolojilerini ele aldığımız bu yazıda teknolojik evrimi görmemiz mümkün olacak.

19. YÜZYIL: MODERN TIBBIN DOĞUŞU

* **Steteskopun İcadı (1816)**
Fransız Doktor René Laennec, steteskopu icat ederek tıbbı yeni bir boyuta taşıdı. Bu cihaz, doktorların iç organların seslerini dinleyerek hastalıkları daha doğru teşhis etmesine olanak tanıdı. Bu sayede tüberküloz ve kalp rahatsızlıkları gibi hastalıkların teşhisinde büyük bir ilerleme sağladı.

* **Anestezinin Keşfi (1846)**
Amerikalı diş hekimi William Morton, ilk kez eter kullanarak bir ameliyatta anestezi uyguladı. Böylece cerrahi müdahaleler sırasında ağrının azaltılması, tıbbi prosedürlerin daha yaygın ve karmaşık hale gelmesini sağladı.

* **Hijyen Teorisi ve Antisepsi (1860'lar)**
Joseph Lister, Louis Pasteur'un mikrop teorisini benimseyerek ameliyatlarda antisepsi uygulamalarını geliştirdi. Bunun önemi, enfeksiyon oranlarının önemli ölçüde azalıp, cerrahinin başarı oranının artmasıyla ortaya çıktı.

* **X-Ray'in Keşfi (1895)**
Wilhelm Röntgen, X-ışınlarını keşfederek tıp dünyasında devrim yarattı. Doktorlar, vücut içindeki yapıları görüntüleyerek teşhis süreçlerinde daha hassas sonuçlar elde etti.

20. YÜZYIL: TEKNOLOJİK VE BİLGİ ÇAĞI

* **Elektrokardiyografi (EKG) (1924 Nobel Ödülü)**
Willem Einthoven, kalbin elektriksel aktivitelerini kaydeden ilk elektrokardiyografi cihazını geliştirdi. Böylece kalp hastalıklarının tanısı için güvenilir bir yöntem sağladı.

* **Penisilinin Keşfi (1928)**
Alexander Fleming'in tesadüfen keşfettiği penisilin, modern antibiyotiklerin temelini oluşturdu. Bu keşif enfeksiyon hastalıklarında ölüm oranlarını düşürdü ve tıbbın pek çok alanında ilerlemeyi hızlandırdı.

* **İlk Organ Nakilleri (1950'ler)**
İlk başarılı organ nakli 1954 yılında Joseph Murray tarafından gerçekleştirildi. Böbrek nakli ile başlayan bu süreç, organ yetmezliği yaşayan hastalara yeni bir yaşam umudu sundu.

* **Bilgisayarların Sağlıkta Kullanımı (1960'lar)**
Bilgisayarlar, ilk kez hasta verilerini saklamak ve analiz etmek için kullanılmaya başlandı. Ayrıca klinik karar destek sistemleri geliştirildi. Bu da sağlık verilerinin sistematik olarak depolanmasını ve paylaşılmasını mümkün kıldı.

* **Tıbbi Görüntüleme Teknolojileri (1970'ler)**
CT (Bilgisayarlı Tomografi), ilk kez 1971'de kullanılmaya başlandı ve vücudun iç yapılarının detaylı görüntülerini sundu. MRI (Manyetik Rezonans Görüntüleme), 1977'de geliştirilen bu teknoloji, yumuşak dokuların ayrıntılı görüntülenmesine olanak sağladı. Tıbbi görüntüleme, tanı süreçlerinde devrim yarattı.

* **Elektronik Sağlık Kayıtları (1980'ler)**
Elektronik sağlık kayıtlarının yaygınlaşması, hasta bilgilerinin saklanmasını ve paylaşılmasını kolaylaştırdı. Sağlık hizmetlerinin koordinasyonunu geliştirdi ve verimliliği artırdı.

* **DNA'nın Çift Sarmal Yapısının Keşfi (1953)**
James Watson ve Francis Crick'in keşfi, genetik biliminin temelini attı. Bu gelişme genetik hastalıkların anlaşılmasını ve tedavi edilmesini mümkün kıldı.

* **Laparoskopik Cerrahi (1990'lar)**
Minimal invaziv cerrahi olarak da bilinen bu yöntem, daha küçük kesilerle ameliyat yapılmasına olanak tanıdı. Bu yöntem daha hızlı iyileşme süreleri ve düşük enfeksiyon riskleri sağladı.

2000 YILINDAN GÜNÜMÜZE GELİŞMELER

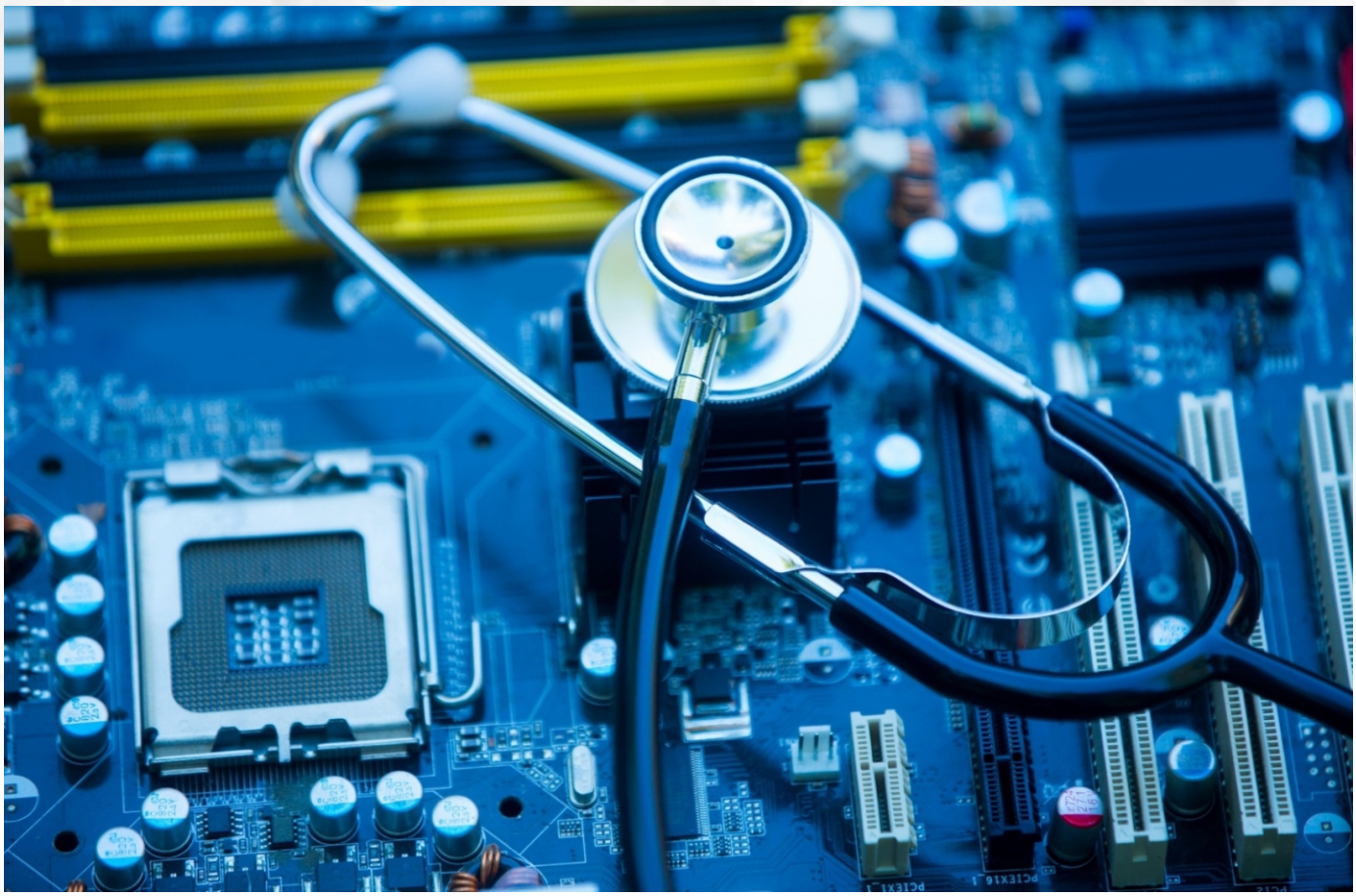

2000'ler: Dijitalleşme ve büyük verinin sağlıkta yükselişi

* **İnsan Genomu Projesi'nin tamamlanması**

Bilim insanları, 2003 yılında insan genomunun tüm dizilimini tamamlayarak genetik biliminin kapılarını açtı. Genetik hastalıkların nedenlerini anlamak, bireyselleştirilmiş tedavi ve ilaç geliştirme için bir temel oluşturdu.

* **Elektronik sağlık kayıtlarının (EHR) yaygınlaşması**

2000'li yıllarda elektronik sağlık kayıtları dünya genelinde hızla yayıldı. Hastaların tıbbi geçmişlerine kolay erişim sağlayarak sağlık hizmetlerinin entegrasyonunu artırdı.

* **Robotik cerrahinin Yükselişi**

Hassas robotik cerrahi, ilk kez yaygın olarak kullanılmaya başlandı. Daha az invaziv cerrahi müdahaleler ve daha kısa iyileşme süreleri sağladı.

2010'lar: Yapay zekâ ve mobil sağlık teknolojilerinin yükselişi

* **Büyük veri ve analitik uygulamaları**

Sağlık sektöründe büyük veri analitiği, hasta verilerini anlamlandırmak ve sağlık hizmetlerini optimize etmek için kullanılmaya başlandı. Epidemiyolojik analizler,

tedavi trendlerinin takibi ve erken teşhis yöntemlerini geliştirdi.

* **Giyilebilir teknolojilerin gelişimi**
2014'te hayatımıza giren akıllı saatler ve sağlık izleyicisi cihazlar, anlık takiplere olanak tanıdı. Kalp atış hızı, adım sayısı ve uyku düzeni gibi verileri izleyerek bireylerin sağlık durumlarını takip etmelerine yardımcı oldu. Kişisel sağlık yönetimini teşvik etti ve önleyici sağlık hizmetlerini destekledi.

* **Tele-Tıp ve uygulamalar**
Tele-sağlık ya da tele-tıp denilen teknolojiler, özellikle 2010'ların sonlarında daha yaygın hale geldi. Doktorların hastaları uzaktan değerlendirmesine ve tedavi etmesine olanak sağladı.

* **CRISPR-Cas9 genom düzenleme teknolojisi**
CRISPR-Cas9, 2012 yılında genetik materyali düzenlemede devrim yaratacak bir araç olarak tanıtıldı. Genetik hastalıkların tedavisi ve hatta kalıtsal hastalıkların önlenmesi için yeni bir umut oldu.

* **Yapay Zekâ destekli tanı sistemleri**
Artificial Intelligence (AI - Yapay Zekâ - YZ) teknolojileri hayatın birçok yerine dahil olmaya başlarken Google DeepMind ve Sağlık Uygulamaları ile tanıştık. DeepMind, retina taramalarında yapay zekâ kullanarak erken teşhis için yüksek doğruluk oranları sağladı. Görüntüleme teknolojilerinde insan doktorlarla kıyaslanabilir veya daha üstün performans elde etti.

2020'ler: Pandemiler ve sağlıkta dijitalleşmenin hızlanması

* **COVID-19 ve teknolojinin rolü**
Pandemi sırasında yapay zekâ, aşı geliştirme, virüsün yayılımının modellenmesi ve hasta izleme süreçlerinde aktif olarak kullanıldı. Pandemilere karşı daha hızlı ve etkili müdahale yöntemleri geliştirilmesine katkıda bulundu.

* **Yapay zekâ destekli aşı geliştirme**
mRNA aşıları (örneğin Pfizer-BioNTech ve Moderna), yapay zekâ yardımıyla kısa sürede geliştirildi. Geleneksel aşı geliştirme süreçlerine göre çok daha hızlı bir yöntem sunarak gelecekteki salgınlarla mücadelede yeni bir standart oluşturdu.

* **Dijital terapiler ve mobil sağlık uygulamaları**
Akıllı telefon uygulamaları, psikolojik destek, kronik hastalık yönetimi ve bireysel sağlık takibi için yaygınlaştı. Sağlık hizmetlerini bireylerin günlük yaşamlarına entegre etti.

* **Yapay zekâ destekli klinik araştırmalar**
Yapay zekâ algoritmaları 2021 yılından itibaren klinik deney süreçlerini hızlandırmak ve tedavi etkilerini daha hızlı değerlendirmek için kullanılmaya başlandı. İlaç geliştirme süreçlerini optimize ederek maliyetleri düşürdü.

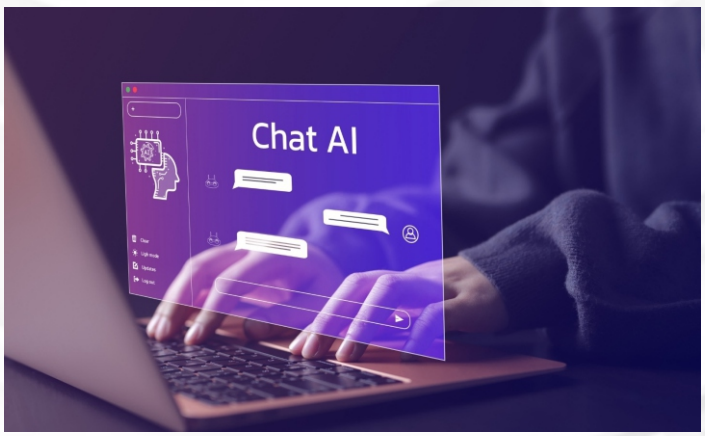

GÜNÜMÜZDE SAĞLIK TEKNOLOJİLERİ VE GELECEĞE BAKIŞ

Teknolojinin sağlık alanındaki etkisi her geçen gün daha da genişliyor. Sağlık hizmetlerini daha hızlı, etkili ve bireysel hale getirerek sağlık hizmetlerini kişiselleştirecek bazı yeniliklerin, önümüzdeki yıllarda daha yaygın hale gelmesi bekleniyor. Yapay zekânın sağlık sektörüne girmeye başladığı günümüzde yeni bir dönemin başladığından söz edebiliriz. 21. yüzyılda, yapay zekâ ve makine öğrenimi, sağlık alanında hızla devrim yaratıyor. Sağlık hizmetleri, büyük veri analizleri, tanı koyma süreçleri, robotik cerrahi ve kişisel sağlık izleme gibi alanlarda yapay zekâdan yararlanıyor.

* **Tanı ve erken teşhis**

Yapay zekâ, özellikle görüntüleme alanında çok hızlı bir şekilde tanı koyma potansiyeline sahip. Örneğin, deri kanseri, göğüs kanseri gibi hastalıkların teşhisinde AI, radyologlar kadar hassasiyetle çalışabilmektedir. Görüntüleme analizi (örneğin, X-ray, MRI ve CT taramaları) yapay zekâ algoritmaları ile hızlı ve doğru şekilde yorumlanabilir. Kanser, Alzheimer gibi hastalıkların erken evrelerinde teşhis edilmesini hızlandırabilir.

* **Büyük veri ve analitik**

Sağlık sektörü her geçen gün daha fazla veri üretiyor. Yapay zekâ, bu büyük veriyi analiz ederek, hastaların geçmişteki verilerini ve tedavi süreçlerini inceleyebilir, kişiye özel tedavi planları oluşturabilir.

* **Kişiselleştirilmiş tıp**

Yapay zekâ, genetik verilerle uyumlu kişisel tedavi yaklaşımları geliştirilmesine olanak sağlayabilir. Bu da kanser tedavileri gibi karmaşık hastalıkların daha etkili bir şekilde yönetilmesine yardımcı olabilir. Öngörülere göre genom analizi ve yapay zekâ, bireysel sağlık planlarının tam anlamıyla kişiselleştirilmesini mümkün kılabilir. Hastaların genetik ve klinik verilerine göre özel tedavi planları oluşturabilir. Örneğin, onkolojide yapay zekâ, tümör türüne göre ilaç önerilerinde bulunabilir.

* **Robotik cerrahi ve cerrah yardımcıları**

Robotik cerrahi, daha hassas operasyonlar yapma imkanı sunarken, yapay zekâ destekli sistemler cerrahları yönlendirebilir ve hatalı girişimleri engelleyebilir. Aynı şekilde vücut içi mikroskobik cihazların da gelecek de, hastalıkların erken teşhis edilmesinde ve tedavinin etkinliğini artırmada yararlanılması mümkün. Yapay zekâ, ameliyat sırasında doktorlara gerçek zamanlı geri bildirim ve öneriler sunabilir.

* **İlaç geliştirme süreçlerinin hızlanması**

Yapay zekâ, ilaç adaylarını belirlemek için büyük veri analizi yaparak ilaç geliştirme sürelerini kısaltabilir. Örneğin, mRNA bazlı COVID-19 aşılarının geliştirilmesinde YZ'nin etkisi büyüktür.

* **Hasta izleme ve yönetimi**

Giyilebilir cihazlarla bütünleşmiş çalışan yapay zekâ, hastaların sağlık verilerini analiz ederek doktorlara gerçek zamanlı bilgi sunabilir. Kronik hastalık yönetiminde (örneğin, diyabet, hipertansiyon) uyarılar yapabilir.

* **Sağlık hizmetlerine erişim kolaylığı**

Chatbot'lar ve sanal asistanlar, hastaların hızlı ve doğru bilgiye erişmesini olanaklı kılıyor. Tele-sağlık sistemleri ile kırsal ve uzak bölgelerdeki hastalara hizmet sunmak mümkün.

* **Hastalık riskinin öngörülmesi**

YZ algoritmaları, bireylerin yaşam tarzı ve genetik geçmişine dayalı olarak hastalık risklerini önceden tahmin edebilir. Kalp krizi, diyabet ve inme gibi rahatsızlıklar için önleyici tedbirler alınmasını sağlayabilir,

* **Epidemiyolojik modelleme**
Pandemi dönemlerinde hastalıkların yayılımını modelleyerek karar vericilere destek olabilir. Sağlık kaynaklarının daha etkin kullanılması olanağı oluşturabilir.

* **Sağlık yönetimi ve planlama**
Hastane operasyonlarını optimize ederek bekleme sürelerini kısaltır ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlar. Yatak doluluk oranlarının tahmini ve ameliyat planlaması gibi süreçlerde yardımcı olur.

* **Tıbbi araştırmalar ve veri analizi**
Büyük miktarda sağlık verisini hızlı bir şekilde analiz ederek tıbbi araştırmalara yön verebilir. Genetik hastalıklar, ilaç yan etkileri ve yeni tedavi yöntemleri üzerine kapsamlı çalışmalar yapılmasını hızlandırır.

* **Psikolojik destek ve ruh sağlığı**
Yapay zekâ destekli uygulamalar, stres, depresyon ve anksiyete gibi ruh sağlığı problemlerinde destek sunabilir. Halen terapi süreçlerini destekleyen mobil uygulamalar ve sanal terapistler geliştiriliyor.

* **Sağlık eşitsizliklerini azaltma**
YZ tabanlı düşük maliyetli araçlar, az kaynaklı bölgelerde temel sağlık hizmetlerine erişimi artırabilir. Özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerde tıbbi hizmetlerin kapsamını genişletebilir.

* **Veri güvenliği ve mahremiyet**
Sağlık verilerinin güvenliğini sağlamak için yapay zekâ tabanlı sistemler kullanılması olası. Blockchain ile entegre çalışan yapay zekâ, hasta verilerinin güvenli bir şekilde paylaşılmasını sağlayabilir.

* **Sağlık eğitimine katkı**
Tıp öğrencileri ve doktorlar için yapay zekâ tabanlı simülasyonlar oluşturulabilir. Cerrahi prosedürlerin pratik edilmesini sağlayan sanal gerçeklik ortamlar yaratılabilir.

GELECEKTE YAPAY ZEKÂ İLE SAĞLIKTA NELER MÜMKÜN OLABİLİR?

Yapay zekânın sağlık sektöründeki etkisi, giderek daha belirgin hale geliyor. Görünen o ki, yapay zekâ, sağlık hizmetlerini daha etkili, hızlı ve erişilebilir hale getirerek hem bireysel hem de sistemsel faydalar sunmaya devam edecek. Gelecekte ise bu teknolojinin daha ileri seviyelere taşınarak, sağlık hizmetlerini daha kapsayıcı ve etkili hale getireceği öngörülüyor. Yapay zekâ, sağlıkta devrim yaratmaya devam edecek bir potansiyele sahip. Bundan sonra neler olabileceğine ilişkin öngörüleri şöyle özetlemek mümkün:

*** Predictive analytics (Öngörücü analiz)**
Yapay zekâ, bireylerin yaşam tarzı, genetik ve tıbbi geçmişine dayalı olarak hastalık risklerini tahmin edebilir. Örneğin, kalp krizi riski olan bir hasta, AI algoritmalarıyla daha erken uyarılabilir.

*** Küresel sağlık krizlerinde yönetim**
Yapay zekâ, pandemilerde veri analizi yaparak salgının yayılma hızını modelleyebilir ve sağlık kaynaklarının daha etkin kullanımını sağlayabilir.

*** Tamamen otomatikleştirilmiş sağlık hizmetleri**
Hastanelerde yapay zekâ tabanlı sistemler, rutin görevleri üstlenerek sağlık çalışanlarının daha kritik işlere odaklanmasına yardımcı olabilir.

*** Genetik tedaviler**
CRISPR gibi gen düzenleme teknolojileriyle entegre çalışan yapay zekâ, genetik bozuklukların tespit ve tedavisinde devrim yaratabilir.

KÜLTÜR Aktüel

2025: Kültür sanat ile dolu bir yıl bizi bekliyor

Pandeminin ardından yeniden sosyalleşmeyi, bir arada olmayı hatırlayan dünya, yaşanan onca olumsuzluğu sanatın gücüyle iyileştirme çabasından vazgeçmiyor. Kültür sanat etkinlikleri insanın yalnız bir canlı olmadığını en net gösteren alanlardan biri. 2022'den beri insanlık yeniden konser alanlarında, sinemalarda, festivallerde bir arada olmanın keyfini çıkarıyor. Bu arada sanat kendini yapay zekâ sayesinde yeniden dönüştürüyor, bireyleri işin içine katıyor. Solunum Aktüel'de yeni sanat trendlerinden söz ederken, 2025 yılında yaşam sevincimizi artıracak kültür sanat etkinliklerini aktardık.

>> Ezgi Aktaş

Tüm dünyada çok büyük bir sağlık ve ekonomik krizine dönüşen pandeminin kesintiye kültür ve sanat dünyası 2024 yılında eski günlerine dönüş yaparken, 2025'in programı şimdiden doldu bile.

Pandeminin ardından konserler, tiyatro oyunları, sergiler ve festivaller yoğun bir şekilde düzenlenmeye başladı, insanlar yeniden sanatın verdiği hazzı kolektif olarak deneyimlemenin keyfini hatırladı.

Pandemi sırasında dijital platformlara taşınan etkinlikler, sosyal mesafe kurallarının gevşemesiyle yeniden fiziksel mekânlara döndü. İnsanların bir araya gelme arzusu, sosyalleşmeye olan ihtiyacı kültür-sanat sektörünü yeniden eski günlere döndürdü.

Pandemi nedeniyle yapılamayan büyük festivaller, konserler ve sergiler de seyircilerine kavuştu.

Özellikle gençler ve büyük şehirlerde yaşayanlar, çok özledikleri kültür ve sanat etkinliklerine yoğun ilgi gösterdi.

Pandemi sonrası dönemde, açık hava konserleri ve caz festivalleri gibi etkinliklere katılımda artış görüldü.

YAPAY ZEKA SÜREÇLERİ KOLAYLAŞTIRDI

Sanatçılar, pandemi sırasında edindikleri deneyimleri eserlerine yansıtarak daha farklı ve yenilikçi projeler ürettiler. Yapay zekâ, sanat dünyasında giderek daha fazla benimsendi ve yaratıcı süreçlerde iyice yerini aldı. Dijital tablolar, heykel tasarımları ve animasyonlar oluşturmak için yaygın olarak kullanılan yapay zekâ sayesinde sanatçılar sınırları aşan eserler tasarlıyor. Müzik endüstrisinde de kullanılan yapay zekâ

sayesinde sanal konserler düzenleniyor ya da kolayca besteler üretilebiliyor. Yapay zekâ sanatın üretim aşamalarını etkilese de sanat üretimlerini nitelikli ya da unutulmaz kılan öğe, yine insan duyguları ve estetik bakış açısı olmaya devam ediyor.

DEVİR KATILMA VE DENEYİMLEME DEVRİ

Dijitalleşmenin süren etkisiyle hayatın her alanındaki interaktiflik kavramı, sanat üretimlerini de etkiliyor. Sanatta kişiselleşme çağı hızla devam ederken, sanat eserleriyle etkileşimli deneyimler de artıyor. Ziyaretçiler, sanal ortamlarda sanat eserlerinin içine giriyor, onlarla etkileşime geçiyor ve hatta kendi sanat eserlerini yaratıyor. Sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) teknolojileri sayesinde sanat eserleri, fiziksel sınırlamalar olmadan sergileniyor. Sanal müzeler ve galeriler, dünyanın her yerinden sanatseverlere erişim imkânı sunuyor. Sanat, sadece karşısına geçip izlenen bir üretim olmaktan çıkıyor, seyirci aynı zamanda deneyimleyen haline geliyor. İzleyiciler, sanat eserleriyle etkileşime geçerek kendi deneyimlerini oluşturuyor.

DÜNYANIN YILDIZLARI TÜRKİYE'DE PARLAYACAK

Bütün bu dijital etkiye rağmen, yine de insanlığın en eski çağlarından beri olduğu gibi 2025 yılında da alanlardayız. Bütün bir yıl boyunca Türkiye'de birçok önemli kültür sanat etkinliği düzenlenecek, farklı alanlarda sanatseverlere unutulmaz deneyimler sunacak, bir arada olmanın, sanatı kalabalıklarla paylaşmanın neşesini yeniden hatırlatacak. Solunum Aktüel okurları için konserden sergiye, bienalden film festivallerine kadar önümüzdeki yeni yıl boyunca gerçekleşecek etkinlikleri derledik.

2025'İN MERAKLA BEKLENEN KÜLTÜR SANAT ETKİNLİKLERİ

* Guns N' Roses: Rock müziğin efsane grubu Guns N' Roses, 2 Haziran 2025'te BJK Tüpraş Stadyumu'nda konser verecek.

* Fontaines D.C.: İrlandalı post punk grubu Fontaines D.C., 2025 yılının en önemli konserlerinden birini vermek üzere 29 Haziran gecesi KüçükÇiftlik Park'a geliyor.

* Gojira: Fransız metal grubu Gojira, 22 Temmuz 2025'te Küçükçiftlik Park'ta sahne alacak.

* Kings Of Convenience: Akustik indie pop'un önemli gruplarından Kings Of Convenience, 28 Mayıs 2025'te İstanbul'da konser verecek.

* İstanbul Caz Festivali: Caz müziğinin önemli isimlerini ağırlayan İstanbul Caz Festivali, 2025 yılında da düzenlenecek. Temmuz ayında düzenlenmesi beklenen festivalde hem yerli hem de yabancı caz müzisyenleri performans sergileyecek.

* İstanbul Bienali: 14 Eylül- 10 Kasım 2025 arasında düzenlenecek çağdaş sanat etkinlikleriyle dolu uluslararası İstanbul Bienali, sanattaki en yenilikçi trendleri katılımcılarla buluşturacak. Sanat dünyasının nabzını tutan bu önemli etkinlik, 2025'te yeni bir hazırlık süreciyle gerçekleşecek. Dünyanın dört bir yanından sanatçıların bir araya geldiği bienal, sanatın güncel konulara yaklaşımını ve toplumsal etkilerini gözler önüne serecek.

* Akbank Kısa Film Festivali: Türkiye'nin en prestijli kısa film festivallerinden biri olan Akbank Kısa Film Festivali, 2025 yılında da düzenlenecek. Festivalde birbirinden farklı ve özgün kısa filmler yarışacak.

* Göbeklitepe Film Festivali: Dünyanın en eski tapınağı olarak kabul edilen Göbeklitepe'de düzenlenecek bu festivalde, arkeoloji, tarih ve kültür temalı etkinlikler yer alacak.

* Keribar Sergisi: İstanbul Modern'de, Türk fotoğrafçısı Ara Güler'in eşi Keribar'ın fotoğraflarına yer verilen bir sergi, 25 Mayıs 2025'e kadar devam edecek.

* Olafur Eliasson Sergisi: İstanbul Modern'de, İzlandalı sanatçı Olafur Eliasson'un 30 yıllık kariyerinden seçki sunan bir sergi 9 Şubat 2025'e kadar ziyaret edilebilir.